

de test. Crot. de test. nu. 273. dixi in pract. de test. par. 3. num. 272. Et in proposito inquisitionis generalis, nō fit publicatio, nec datur copia testium super ea. Examinatorum, Clar. questio. 49. versic. hæc autem, vbi alleg. Anton. de Cana. de quaestio. in 2. membro, num. 52. in fi. qui dicit, quod in inquisitione generali non videtur pars, seu reus certus, igitur non fit disputatio, & per consequens copia indiciorum non datur, & ita de consuetudine seruari testatur. Idem seruari in Dominio Florentino, quia solum datur copia querelæ, & inquisitionis, Reus super quibus formant eorum defensiones quas quandoque faciunt producendo interrogatoria, cum quibus instant repeti testes ex officio examinatos, sed quandoque & ut plurimum non dant talia interrogatoria, sed protestatur habere illos pro repetitis salvo iure opponendi contra personam, & dicta testium, & super capitulis ad defensionem interim curant suos testes examinari deinde omnium tam ad offensam, quam ad defensionem datur copia, & fit repulsa, & in hoc dico cum fueris Romæ Romano viuito more; magis tamen placet practica Status Mediolani, de qua per Clar. questio. 23. ver. item quæro, quæ magis vsu curiarum frequentatur; modo quæro si Reus datus interrogatorijs pro repetitione fienda, vti que eadem capitulauit, & probauit capitulata per testes, sed alij testes contra eum super interrogatorijs repetitis, totum oppositum dicant eius quod in interrogatorijs continetur, & ratificent eorum depositiones iam factas pro Curia, quodnam dictum praualebit, an istorum testium deponentium super interrogatorijs ad offensa, an aliorum deponentium ad defensa super capitulis; non loquor de testificatis pro Curia, sed de testificatis tantum super interrogatorijs rei, & certè mihi videtur quod reus dando talia interrogatoria, & ex alia parte fatagendo eadem capitulare, & probare per suos testes, posuerit se in discrimine; quoniam certum est quod videtur approbasse fidem testium pro curia, cum in hac parte super suis interrogatorijs vti que eos examinari petierit, quocasu non potest eos reprobare, per l. Pomponius, de negot. gest. & per ea quæ dixi in pract. de test. in 4. par. sub num. 215, & ex hoc probationes super capitulis elise remanent, & ideo aduertant Aduocati Reorum, ac Iudex ne recipiant interrogatoria à Reo quæ habent vim capitulorum, vt aduertit in dict. pract. de test. in 5. part. sub numero 212. cit. med. nec quæ sunt contra propriam Rei confessionem, Farinac. de test. questio. 73. numero 72. & sequ. quæ sunt notanda, quia hæc à practica ducentur, tandem repeto an ante, vel post defensiones Reorum fieri debeat, nihil refert, dum modo fiat ante publicationem processus, & in hoc versatur summa prudentia Iudicis, ne destruat totum Mundum.

134 ¶ Si verò non precedentibus querelis, sed ex officio in reuisione criminalium syndicatorum repererit aliquid dolosè, vel turpiter, aut per lordez commissum, vel omissum, tunc debet pro minori dispendio vocare Prætorum, & ostendere locum, in quo defecit, & dare notulam grauaminum cum termino ad se defendendum, vt sentit Clar. questio. 6. vers. cæterum, in fine, & orientis primò debet eum audire, quia fieri potest, vt quod ei vitio adscribitur, sit alterius culpa, vel tale quid adducere possit, per quod statim excusetur, & si alioquem requirant indignem, tunc

oblata copia in illa parte duntaxat, in qua in indiuiduo grauatur, & ei necessaria est, sufficit vt valeat copiam recipere si velit, & se defendere, deinde causam pro debito iustitiæ quamprimùm expediri, aut sit relatio vbi fieda, absque vlla procrastinatione, mediante debita mercede, qua soluta sit sciat. D. Syndicator damnatum ob moram secuturum Prætori, vel officiali inferendum in conscientia ab ipso debere compensari, Nauar. Manual. Confess. cap. 17. numero 20. & 21. Nec est permittendum, vt Iudices ad syndicatorum continuè sequi debeant syndicatores, vbi que, & diu vexentur impensis, & laboribus, quia reuera iste nō est modus fauendi Iudicibus probis, l. 2. C. de status, quia in signum, & reuerentiam pristinæ dignitatis Iudices venerandi sunt, argum. l. Diuo Marco, C. de quaest. Put. in verb. de officio Syndicatorum, cap. 1. in princ. & cum D. Syndicator sit, & ipse homo, debet præ oculis habere, & memoria recolere, ne quod sibi fieri non vult, in alium statuatur, not. glo. in §. iuris præcepta, Institur. de iustitia, & iure, & meis auribus audiui D. Philidonei felicitis memorie magni Cancell. Status Mediol. virum magnæ practica, & existimationis, nec non D. olim Camilluta Troium Senatorem integerrimum, & illius ordinis nemini prudentia, & virtute secundum agrè tulisse valde talia à duobus Prætoribus audire, & abhorrescere modum hunc extorquendi, & vexandi Iudices sub syndicatu, & mirari de illis, qui talia tentare auli sunt contra dictos

136 Prætores probos, ipsi bene notos, ¶ & pro eius multum præsumit, l. 2. ff. de offic. Iudic. Hinc est quod quandoque pauperrimi Iudices coacti sunt causa tot vexationum suam causam indefensam relinquere ob indebitas expensas, & persecutiones; melius est enim dampnum auertere,

137 quam id, ¶ quod in eis iam consumptum est, postea consequi curare, vt dicit Iurisc. in l. 1. C. quand. lic. sine Iudic. vendic. vt refert Vinc. Mancini. tract. de tutel. q. 8. nu. 11. intellige quando non agitur de existimatione honoris, & tam, sed solum de priuatorum interesse iniusto.

Verum ne dum non fauetur officiali quandoque à nonnullis Syndicatoribus in sine syndicatorum, sed adhuc recipiuntur querelæ transacto tempore dato ad querelandum, quod nullo modo fieri potest, per ea quæ supra num. 93. dicta sunt, vt per Clar. questio. 51. versic. hæc etiam, in fin.

138 cum ibi per eum adduct. ¶ vbi, nec in loco Syndicatus, nec in patria sua officiales amplius molestari possunt, nisi pro debitis factis: & quod peius est, sub seamno recipiuntur querelæ, & sub incerto nomine accusatoris, contra iura, & generalem approbatam consuetudinem, Clar. quest. 10. versic. scias autem, Spec. tit. de Deposit. §. 7. numero 10. At quibus comparandi, qui ita alios syndicant, non audeo dicere: quini modo permittunt obloqui de Iudice, & à sagittis linguæ calumniantium ferri, in memores l. 1. in fin. ff. de Magistrat. conuenien. ¶ cum scire debeant, quod offendentes officialem tempore syndicatorum, poena capitis puniuntur, Clar. q. 67. vers. iniuriam faciens, Put. de syndic. in verb. iniuria, & in verb. de offic. Syndicatorum, nu. 2. Rondinel. eo. tract. nu. 268. Nam etiam depositus ob hanc ne conductionis ab officio adhuc appellatur officialis reuerentiam prioris officij, vt concludit Andr. de Ifern. in cōstit. Reg. de offic. magistr. instituit. & non licet Syndicatori permittere aliquid

quem officialem, siue bonum, siue malum iniuri-
 si, saltem propter qualitatem, & decorem offi-
 cij. Iudex enim dicitur minister Dei, vt dixi in 2.
 par. num. 49. Et qui iniuriam ei, vel conuictum
 inferunt, puniuntur, & sunt infames, l. iudici, ff.
 de iniur. l. istud, ff. de appellat. vbi Bart. tenet,
 140 quod ¶ Iudex in reuerentiam prioris officij tor-
 queri non possit, dato, quod contra eum essent
 aliqua indicia de aliquo delicto, ex quo Potestas
 dicitur caput ciuium, & ideo actio infamato-
 ria contra ipsam institui non debet, l. liberi, ff. de
 accusat. & satis officiales probi torquentur, cum
 insidiatur eis in vita, & in honore tot querelis, &
 persecutionibus, ex quo inuiti ad iudicium pro-
 trahuntur, l. 1. §. persuadere, ff. de ser. corrup.
 141 ¶ Si ergo permittitur, vt officialibus in sine of-
 ficij inferantur iniuria, & aperte calumnientur,
 neruus iustitiæ frangetur, auctoritas & iudicium
 deprimetur & vilescet, & malorum hominum
 audacia pullulabit, & successores lento gradu pro-
 cedent, vt inquit Put. d. verb. de offic. Syndicato-
 rum, cap. 1. Hinc Florentia splendori iustitiæ sta-
 tuta grauissime apud diuertunt in offendentes,
 vel iniuriantes officiales, vel eorum familiam;
 vt cauetur in 3. lib. statutorum Rubr. 100. & 101.
 Aliud est eniã syndicare, corrigere & emenda-
 re, & iustitia mediante punire officialem, aliud
 est calumniari, iniuriari, & indebitè persequi;
 142 ¶ Nam à iustitia iniquitas, dolus, iniuria & per-
 secutiones abesse debent, §. 1. Instit. de iust. & iur.
 dixi in 2. par. num. 50. Et reuera, si D. Syndicator
 benè animaduertit ad ea, quæ supra præmonui
 num. 91. & considerabit, quod Prætor solus fuit
 præpositus ad corrigendos tot homines, diuerso-
 rum morum, ætatum & opinionum; & ipse
 Syndicator aduenit ad corrigendum vnum vi-
 rum, toto populo seu plebe contraria, vt noua-
 tionum auida, centrè miserebitur eius, cuius mise-
 ricors non est, sic sibi ipsi tangens pulsum, seip-
 sum in Prætorum probabit, & diligenter inuesti-
 gando inueniet, quod de centum iudicibus, no-
 naginta probi reperiuntur, sed de populi multitu-
 dine, quam pauci. Ijs de causis pro manuentione
 ne nerui iustitiæ, & vt gentes viuerent cum illius
 143 trem ore tuti & incolumes, ¶ legitur de eximia
 prudentia Sereniss. mem. magni Ducis Cosmi;
 quippe qui iudicium imperfectiones dissimula-
 bat multoties, maxime quando certus erat de re-
 cta iudicis intentione pro salute, non autem ad
 perditionem animarum; & si quid in contem-
 ptum iustitiæ, & officialium (quamuis minimi
 beruarij) attentatum esse audiebat, veritate com-
 perta à fidei suis exploratoribus, nemini in hoc
 parcebat, sed & in rem & in personam seuerè ani-
 maduertebat vsque ad fundamenta domus, tan-
 tus in eo Principe magni virtutis, & iustitiæ ze-
 lus erat: dissimulare equi loco, prudentia est;
 144 ¶ & expedit quandoque audaciam illorum re-
 primere, qui audaciores redduntur si audiantur
 suæ querelæ, & querelandi consuetudine non eos
 pudet officiales probos afficere; nam aliqui sunt
 subditi, qui videntes officialem publicè puniri ac
 vilescere, magnum festum faciunt, quamobrem
 voces eorum non exaudiebat, ne querelantium
 audacia transiret in exemplum, & fortè in con-
 suetudinem, & abusus, vt quorundam oppido-
 rum ac ciuitatum abusus est, pro quod minimo
 parare querelas, & machinationes contra Præ-
 tores, Caterùm si Sereniss. Cosmus Medices sci-
 uisset aliquem ex iudicibus commisisse dolum

aut baratariam, inultum non relinquebat, sed
 magis secretè sub aliquo alio prætextu illum pu-
 niri mandabat in ære, vel in persona, & perpetuò
 intelligebatur priuatus à muneribus publicis in
 mente Principis, & ab effectu exclusionis passim
 cognoscebatur, & hoc quidem dignè pro reprimenda
 audacia subditorum, & vt neruus iustitiæ in suo
 robore permaneret. Attamen hic modus, hæc ziffra in
 Statu Mediol. non benè percipitur, nimirum si
 multoties iustitia deprimitur, 145 & iudices indebitè
 opprimuntur. ¶ At cautela pro iudice erit, vt dum
 viget auctoritas sui muneris, & querelantium minas
 audit ante tempus syn dicatus, de ijs quæ iustè, &
 licitè iudices agunt, præueniendo petat conseruationem
 indemnitate eorundem, l. 1. C. de magistrat. conuenien-
 & vti remedio l. diffamari, ff. de manumiss. Quo
 casu ille, qui promittit iudicem conseruare indem-
 nem propter iustam ac bonam causam; quæ habet,
 non dicitur iudicem corrumpere, not. glof. eleganter,
 & Bart. in l. si quis vxori, §. si fugitiuū, ff. de fur. re-
 fert, & sequitur Bald. in l. 1. num. 11. 146 & 12. C. de
 pœn. iud. qui male iudic. ¶ Sed (me hercle) ab omni
 exultatione semoti, & ab omni humanitate ambicio-
 si officiales penitus excluduntur, l. 1. ff. de ambit. multò
 magis ementes officia, quæ vendi aut non debent,
 aut non solent, quoniam omnia mala i agere præsumuntur
 per fordes, per dolum, & per baratariam in auth. vt
 iud. sine quoquo suffrag. circ. princ. quem tex. ad-
 ducit Put. de syndic. in ver. officialis, cap. 3. quod
 147 que comprobatur. ¶ Nam ementes officia ani-
 mum ditandi habere præsumuntur, non autem
 zelum administrandi iustitiæ, l. 2. C. de mure-
 leg. Gugi. Rouell. de iust. & iniust. lib. 3. cap. 3.
 num. 10. 11. & 12. qui pulchrè loquitur, & ementes
 officia non solita vendi infames reputantur, à qua
 infamia necessitas, & consuetudo excusat, ad quod
 nihilominus est videnda Bulla Papæ Pij V. Bullar. 19.
 fol. 1157. de qua per Nauar. in suo Manual. confess. cap. 25.
 num. 7. & de iure communi tales plestuntur pœna
 aureorum centum, l. 1. vbi DD. ad l. Iul. de ambit. Clar. §. simonia,
 verfic. præterea, Caballin. Milleloq. 982. par. 2. vbi
 appellat hos Symoniacos, cap. accepimus, in fin. de
 purg. Cano. & in auth. vi Iud. sine quo. suffrag. glo. in
 l. 2. C. de Mureleg. lib. 11. Decia. de delict. tom. 2. cap. 38.
 num. 11. lib. 8. fol. 192. & omne malum contra huiusmodi
 iudices præsumitur, Mascard. de probat. conclus. 1137. nu. 39.
 vo. 2. & contra hos iudicaturam ementesi pue-
 hni lo. Boter. d. tract. de rat. stat. lib. 1. tit. de ministr. iustit.
 qui refert dictum Ludouici Regis Gallorum XII. Ementes
 officia multò carius vendere curant id, quod parui emerunt.
 Hic etiam dixit, nequaquam concedendum fore arbitrium
 liberum huiusmodi iustitiæ mercatoribus, & ambicio-
 sis, quoniam carent bona conscientia, & in Regno Neap.
 officiales in ingressu officij iurare tenentur ante omnia,
 & quidem solemniter, quod per eos nil datum aut promissum
 fuerit pro obtinendo illo officio, vt refert Afflic. super
 consur. rubr. 44. fol. 115. & ita de iure communi cauetur,
 vt in l. 1. & fin. C. ad leg. Iul. de ambit. Clar. §. simonia,
 ver. præterea, Put. in ver. iuramentum, cap. 1. Felyn. in cap. dilecti,
 de maior. & 149 obed. & in ¶ statu Mediol. officiales ab hac
 laque sunt penitus alieni, eò quod non possunt officia
 iudicaturæ nec vendi nec emi, nullivè con-
 ferri pretio, vel munere, vt ipse per annos decem testis

testis sum. Et Genue similiter, Mantue & Florentie abest tantus error; quia officia & magistratus in primum approbata virtutis distribuuntur, non autem precio, vel munere, sed debitis cuiuscunque sumptis informationibus officia, & prout conceduntur viris probis, & Dei timoratis, iuxta l. 2. C. de statutis, ac imaginibus, quia

150 talis est mens & credulitas concedentis; † Et in signum honoris, & bene administrata iustitia erigi statua solent, vel saltem insigne illius, qui prout in administranda iustitia, & ita recenset etiam Put. in verb. primum, in fin. sicut etiam in patria Fiuizani seruat.

Verum quam amara sint, quae dulcia faucibus eorum videntur, qui ambiunt officia, & curas aliorum habent, cum difficile sit ita iudicare, ut prois & placeas; audiant (quae) omnes magistratus quid de eis sentiat Franc. Petrar. de remed. vtriusque fortunae, lib. 1. dialog. 47. circ. fin.

“ Dulce nihil aut tranquillam speres: amara &
 “ turbida Praesidentium fors: festis diebus, ludif-
 “ que, & conuiujs ardentur; muneribus clausum
 “ limen & apertum linibus, tectum iocis vacuum,
 “ plenum querimonijs, ac iurgijs, quicquid lan-
 “ guidum, quicquid agrum, quicquid marcidum
 “ in prouincia visceribus latet, totum ibi tractan-
 “ dum, curandum que obigit, durum opus, quanti
 “ nempe negotij sit multos corrigere, hinc patet,
 “ quod sese corrigunt paucissimi.

Viso igitur de quibus officiales syndicandi sint, a quibus, quo tempore, & de officio, cura ac summa diligentia D. Syndicatorum, nouissima cautelam indemnitate syndicatorum respicientem hic inserere duxi; ut nempe quam primum sciuerint D. Syndicatorem in locum syndicatus venisse, Prator una cum suis officialibus subsequenter hanc comparisonem praeventoriam coram eo exhibeat, tanquam theriacam contra inquisitionem generalem; aduertendo tamen Prator, ne onus defendendi suos officiales subeat, si illos ipse non elegerit, ut infra docebitur, & in omnem casum consuetudo seruanda est, ut infra num. 161.

FORMA COMPARITIONIS

Praeventoria.

Coram vobis D. Syndicatore, &c.

151 † **C**omparet N. Prator Nouaria, tam suo, quam suorum a officialium nominibus, & b extra prauidicium semper, sed cum reservatione quorumcunque iurium suorum, & non aliter, nec alio modo, &c.

Dixit, & dicit quod ad suas aures, & c notitiam nuperrime deuenit taliter qualiter, quod D. V. in hanc se contulit ciuitatem tanquam Syndicator, una cum N. asserto suo Notario, causa syndicandi (d ut assertur) eundem D. Comparentem, eiusque officiales, & alios de sua familia, & parte vestri emanatum fuisse, vel de proximo emanandum esse quoddam e bannum, ad effectum, ut omnes querelare volentes Pratorem, & suos officiales debeant comparere intra f dies quindecim coram D. V. &c.

Dicit etiam, quod statim D. V. ingressa est Pratorium, & g officij possessionem accipere curauit, & pariter h librorum, siliarum Actorum, & omnium scripturarum criminalium originalium, & quae omnia i ex officio iam cepit, una

cum D. asserto eius Notario, reuiderere & reuoluerere ac censurari; Quinimò quod nulla praecedente querela intelligitis formare quandam l inquisitionem generalem contra ipsum comparatorem, & omnes eius officiales, & quae forte iam formata est (ut fertur) & continue m secretas assumitis informationes contra eundem D. Pratorem, & alios officiales, ac si essent (quod negatur) homines mala vitae, Dei, diuinarum atque humanarum n legum contemptores, o negligentes, p dolosi, baratarij, corrupti, & q iniqui, atque r culposi.

Quibus narratis si praedicta vera sunt (f quod non credit praefatus D. Prator) tam suo, quam omnium suorum officialium nomine, semper cum bona t reuerentia, & pro u manutentione honoris, & bona fama ipsius & suorum, & non aliter; Inprimis x acceptando fauorabilia si quae, &c. & in ceteris omnibus per vos factis, non consentiendo, y dicit, & opponit tam contra personam D. V. quam asserti vestri Notarij, cum non constet (ut ante omnia constare debet) de legitima persona, nec de aliqua auctoritate, & iurisdictione vobis syndicandi data ab habentibus potestatem, nec talia agendi, nec vos z tales esse, quales vos facitis, & dicitis, ideo protestatur de nullitate actorum & agendorum, ac de incompetencia vestra.

Et casu quo vos tales sitis (quod non creditur) dicit, aa intempestiue per D. V. accessum fuisse ad syndicandum, & quod ex abrupto proceditis, bb non seruatis seruandis.

Item dicit, quod cum ipse D. Compars, semper fuerit, & sit vir cc Dei timoratus, & dd probus, recta intentionis & integerrimus, sicut in alijs ee praecedentibus officij se bene gessit, & pro tali habitus, reputatus & ff laudatus fuit, non gg potest, nec debet sub censura syndicatus subijci, nec syndicatui vestro stare teneri, & quod hh clarum, & notorium est, non debet per D. V. sub quouis praetextu in dubium reuocari.

Item saluis praemissis, & ne aliqua ii ignorantia praetendatur (quae in persona literata, & practica minime praesumitur) & ad omnem bonum kk finem, & effectum dicit, & ll protestatur, quod post mm tempus datum ad querendum, non debetis quouis modo amplius audire quoscunque querelare volentes, & ex nunc prout ex tunc, accusando contumaciam omnium quorumcunque intra terminum statutum non comparentium, & in super petit, ut cogatis omnes querelantes, ad nn satisfandum de iudicio sisti, & iudicatum soluendo, contra quos pariter protestatur de omnibus oo damnis, & interesse, tam passis, quam patiendis, & de duplicatis ac quadruplicatis expensis, & contra omnes alios, de quibus infra, ac de pp iniurijs, quas ex nunc ad animum reuocat, & de quibus reconueniendo agere contra iniuriantes suis loco, & tempore intendit.

Item dicit, & protestatur, quod nullo modo sunt recipienda querela, nec aliud contra D. Pratorem, & suos officiales, & famulos, in scriptis, vel ore tenus, praesertim a qq solitis querelare officiales tempore Syndicatus, minusque ab illis, qui alias hac de causa tanquam calumniatores condemnati fuerunt, nec ab illis, de quorum rr interesse minime tractatur, nec ab alio ss nomine alieno, nisi prius tt de mandato legitimo in specie docuerit; nec etiam a quouis tanquam

yno de *iiii* populo comparente, praesertim quando filcus praesens est, vel quando de priuato interesse agitur, vel etiam si ageretur de *xx* poena filco applicanda; Nec vlla querela est recipienda ab illis, *yy* qui dicta de causa iam apud superiores querelam porrexerunt, & quae iam fuit expedita, vel saltem à superiore sopita, aut cuius adhuc pendet expeditio, & ad hunc effectum D. Comparentis instat, & requirit interrogari cū *zz* iuramento omnes querelantes passim, vt dicant an aliam querelam eiusdem causa porrexerint, vel porrigi fecerint ad superiores, & item cogatis eos iurare de calumnia in forma, &c.

Et etiam petit, quod non recipiantur querelae de *aaa* iniustitia ab illis quorum *bbb* ljs adhuc sub iudice pendet, nec à *ccc* forensibus, nisi de suo tractetur interesse, & datis prius debitis cautionibus, de quibus sup. Nec ab *ddd* ignotis, & incertis querelatoribus nullo modo, multò minus à *eee* bannitis, *fff* periuris, *ggg* infamibus, & *hhh* criminosis; qui omnes à limine iudicij repellendi sunt. Item saluis praemissis dicit, non esse examinandos *iii* testes interessatos mediare, vel immediate, *kkk* capturatos, inquisitos, tortos, vel condemnatos ab eodem met. Pratore, seu de eius ordine, cum sint notorie suspecti; Nec examinandos esse in testes illos, qui alias sese *lll* congregauerunt pro remouendo dicto D. Pratore, vel aliquem de eius officialibus: Minus in testes recipi debere super alijs querelis illos, *mmm* qui etiam querelas porrexerunt contra Pratore, & tandem non esse admittendos in testes quoscuque alios *nnn* reprobatos à iure, vel à consuetudine contra officialē in syndicato.

Item dicit, quod non debent admitti *ooo* probationes in syndicato contra Pratore, & officiales, nisi sint legitimae, verae & perfecta, ac luce meridiana clariore, tam in substantia, quam in omnibus *ppp* qualitatibus, vt iura requirunt. Insuper dicit, quod officiales *qqq* de generali consuetudine Italiae, & aliarum nationum non syndicanur, nisi de dolo, & barataria, & ita seruari communiter, vt notorium est, & magis communiter receptum apud Doctores magnae existimationis, de quibus creditur D. V. esse bene *rrr* informatam, de alijs verò syndicari non debent, nec molestari, cum pro eis sit fauorabilis praesumptio, nec possunt syndicari, nisi de *sss* gestis in officio, & ex causa officij, secus de gestis ante, post, vel extra officium.

Item dicit, quod non intendit ex nunc *ttt* copiam recipere exhibitorum, seu exhibendorum contra ipsum, vel eius officiales, nisi si & quatenus expedit, & necesse habeat ad suam defensionem, & de omnibus alijs superfluis, non intendit vllò modo aliquam soluere mercedem, multò minus processuum, & actorum criminalium originalium coram ipso met. Pratore factorum, nisi expedit, & necesse sibi sit, cum ad querelantes spectet ea exhibere, quae pro fundamento suae intentionis deducunt contra ipsum, & eius officiales.

Item saluis praemissis dicit, quod casu quo aliquid commissum, vel omissum per *uuu* incuriam reperietis (quod tamen non credit) id potius *xxx* errore, aut ex circumuentione litigantium factum esse praesumatur, vt docebitur quatenus opus sit, & non aliter, ostensis sibi prius grauaminibus, quia paratus est statim, & absque processu digrauamina vobis sufficienter ostendere;

yyy partesque vestras esse Pratore, oretenus interrogare, & similiter oretenus eius excusationem recipere, absque vlla inquisitione, & scriptura, prout ita fieri instat, & petit.

Et vbi nil *zzz* turpe, dolove malo factum esse constiterit, siue ex *aaaa* officio, siue ad instantiam partis, petit eum cum suis officialibus *bbbb* absolui, & liberari sine *cccc* dilatione, declarando Pratore ritè recteque se gessisse, & *dddd* condemnando querelantes, & omnes alios *eeee* accusatores, procuratores, sollicitatores, aduocatos, instigatores, & consultores, ac contra quoscuque alios, & eorum *ffff* haeredes, in omnibus expensis, damnis & interesse, prout supra protestando, & reconueniendo eos ex nunc actione *gggg* iniuriarum, & quod debitis poenis tanquam meri calumniatores feriantur.

hhhh Petens, & requirens, vt supra, & *iiii* non tantum dicto modo, sed & alias omni alio meliori modo in principio, medio & fine protestans respectiue, non se *lll* adstringendo, &c. saluo, &c. Quintimò protestatur potius velle *mmmm* carere exhibitis, quam in aliquo sibi praediacare per aliqua, quae dicat, vel faciat. Et vltius petit, & requirit, vt omnino cogatis omnes, & quoscuque querelatores ad eligendum *nnnn* domicilium, quod pro omnibus deseruiat in ciuitate Mediolani (casu quo inibi, syndicatam expediti oporteat) ad quod aduersarij citari, & moneri valeant, ne immensis laboribus, & superfluis expensis dictus D. Comparens, & eius officiales vexentur, neue hinc inde frustra vagerur, sed vt causa facilius, citiusque expediatur. Petens dicto etiam nomine *oooo* citari ad omnes, & quoscuque actus praediacales, alioquin protestatur de nullitate, & ex nunc petit copiam *pppp* Relationis definitiuae per vos fiendae coram N. antequam transmittatur cum termino deducendi omnia ea, quae deducere voluerit, & intendit, & ipsum D. Comparentem ac eius *qqqq* iura, & defensiones audiri, *rrrr* offerens pro sui parte, ac dictis nominibus ea facere ad quae tenetur, &c. *ssss* Protestans per se non stare, & praedicta omni etiam alio meliori modo, &c.

GLOSSAE HIC SEQUUNTUR.

Libelli huius prauectorij forma quamuis opus non sit in quibusdam prouincijs, & nunc nouus modus appareat, primaque facie minimè necessaria esse videatur, ¶ cum Syndicator ratione sui muneris, & iniuncti oneris certus esse debeat, & praesumatur de omnibus, quae ad suum officium spectant; nihilominus utilis, & iuridica est, quippe quae officialium syndicatorum indemnitati prouidet, sumpta ex doctrina Bart. in l. non solum, §. morte, num. 50. & 56. & in l. de pupillo, §. morte, ff. de nou. oper. nunciat. & à l. diffamari, C. de mapumiss. quoniam Syndicatores constituuntur, & alij eiusdem auxiliatores in mora, dolo & negligentia ac culpa non seruantes praenarrata in dicto libello, à quibus sub praetextu ignorantiae minimè excusari possunt, & de hac protestatione est tex. in cap. pastoralis 16. quest. 3. l. vt perfectius, C. de annal. except. alia iura adducit Pap. in form. declinan. iurisdic. in glos. protestans, num. 4. & ibi addit lit. c. l. mora, vbi D.D. ff. de vsur. Bald. de Vbal. in sua pract. tit. de extraor. quest. 1. q. ibi, nam facta denunciatione non caret dolo, text. in l. at qui aliter, ff. quod vi, aut clam,

clam, vbi DD. D. Menoch. de arb. quest. 66. nu. 4. circ. fin. & iuuat etiam Syndicatorem, qui certificatus scire potest qualiter se gerere debeat, & est similis cautela quam trad. Catal. de syndic. relate à Put. eod. tract. in ver. iniuria officialis, cap. 1. num. 4. & non potest æstimari beneficium huius præuentionis, nisi ab eis, qui plures sub syndicato manserunt: quoniam licet Syndicatores multa facere prohibeantur, tamen facta tenent, l. patre furioso, ff. de ijs, qui sunt sui, vel alie. iur. ideo
 153 si ante factum, † & re integra quis monitus, & interpellatus fuerit, & protestetur, omnia inde secuta sunt nulla, Put. in verb. instantia, cap. 2. circ. fin. & multa in practica ex sequentibus glossis percipientur non spernenda, melius est enim oportune præcauere quam post vulnus mederi.
 154 a † Officialium: dixi supra num. 81. Præto-rem non teneri pro officialibus suis, nisi ipse eos elegerit, & hoc est regulariter verum, ita tex. in l. 1. ff. ad leg. Iul. repetun. Bartolus tamen in l. magistratus, ff. ad municip. dicit standum esse consuetudini. Nec pro consilio Assessoris ab eo non electi, Bald. l. fin. num. 7. ff. de pœn. iud. qui mal. iudica. Dec. in l. 1. Quod quisque iur. Boss. tit. de offic. cort. pecun. num. 27. Caroc. tract. loc. & con-duc. par. 3. tit. de var. & extraor. cogn. nu. 15. sed in omnem casum Potestas non tenetur pro fur- tis, rapinis, & baratatijs commissis à suis officia- libus, vel ab alijs de sua familia, nisi quatenus par- ticipauerit, vel ratum habuerit, secus de ijs, & de alijs gestis extra officium, Marf. sing. 560. num. 4. & 5. Put. de syndic. in verb. familiares, seu fami- lia, cap. 5. num. 1. 2. & 3. & per tot. Quæro an Dux militum, vel Caporalis teneatur de facto suorum militum, iuxta l. 1. ff. ad leg. Iul. repe- tun. vbi videtur quod sic, Bart. in l. magistratibus, ff. ad municip. & Soc. in l. cum filius familias, de verbor. obligat. nihilominus obstat illa regula vulgata & Christiana, quod alteri per alterum non debet iniqua conditio inferri, & habemus auctoritatem Clar. in §. fin. quest. 86. in princ. & ibi Baiar. num. 8. qui allegat Bero. in cap. 1. de restit. spol. num. 41. cum seq. multo minus si non constaret de delicto, vt dixi in 3. & 4. par. præfer- tim num. 210. versic. & quoniam, vbi quoad pro- bandum corpus delicti, dixi non esse standum personis interessatis, simulque infamibus, ratio- nibus & iuribus supra in primo obiecto conten- tis, & in omnem casum si non potest iurari in li- tem contra eum, qui aliquid habuisse fatetur, vt supra in casu præfenti firmauimus, multo minus potest iurari in litem contra dictum Caporalem pro facto suorum militum, ita luculenter expli- cat Plot. in d. l. si quando, num. 768. & 832. & pulchrè Menoch. de arb. iud. cas. 208. num. 9. fol. 214. & q. 65. num. 12. vbi eligenti nil imputan- dum esse, cum sua culpa electus in officio deli- quit, & Caporalis non tenetur de huiusmodi ca- sibus fortuitis, qui obesse non debent viro pro- bo, arg. l. si à bonæ fidei, ff. de rei vendic. & multo minus quia dictus Caporalis non eligit dictos mi- lites, vt ita sentire videtur Menoch. d. cas. 65. nu. 12. & optimè Put. de syndic. in verb. familia, l. 3. sub num. 25. & cap. 4. num. 2. vbi si quid ab offi- cialibus extortum sit, non præsumitur de consen- su, & mandato Rectoris extortum fuisse, alleg. cap. cum ad sedem, de restit. spol. & Bald. in l. ad inuidiam, C. quod met. cau. & idem Put. in c. 5. num. 9. à contrario sensu, & confert dictum Ber- taz. consil. 199. num. 2. lib. 1. nec inferior debet

diffidere de illis, de quibus superior confidit, & quos superior elegit, & propterea non tenetur Ca- poralis, si non eligit, vt supra, vel si non mandauit militibus, vt ita facerent, prout non constat talia iussisse, vel permisisse, cum prohibere potuerit, vel aliquid ad eius manus de manibus militum peruenisse, imò prouidisse malis, quantum in se fuit, vt in processu, & ideo non tenetur de eo, quod ipse Caporalis non fecit, nec fieri iussit, Bald. in l. 1. num. 14. versic. sed quæro, C. de seru. fug. & pulchrè ac in terminis terminantibus lo- quitur Felyn. in cap. Pettus, col. 3. num. 11. vers. declarata, de homici. nisi officiales essent dati ipsi Caporali ab alio superiore, & ipse eos non ele- gisset, quia eorum delicta non imputabuntur si- bi, quod bene notandum esse ait Felyn. ad excu- sandum Iudicem, Custodem, Castellatum, Du- cem, Caporalem & alios huiusmodi, & ita iudi- catum fuit Florentiæ hoc anno me patrocina- te, vide in propos. Farinae. de delict. & pœn. q. 21. num. 88. & Cæpol. cautel. 215. vbi docet quo- modo officiales in syndicato non tenebuntur. Sed nulla melior cautela erit, quam timere Deū, & manus habere mandas, & lumbos præcin- ctos, & in proposito Ducum, & Caporalium mi- litum vi. sup. in prima par. sub num. 278.

Si verò nihil ad Potestatem peruenierit de ma- lè gestis per suos officiales, vel non ratificauerit exhibendo eos, liberatur, l. si cum exhibuissent, ff. de publ. & non tenetur nisi pro pœna pecunia- ria, vt dixi num. 81. & Put. in d. ver. familiares, cap. 3. num. 26. & seq. vbi semel exhibendo libe-
 155 ratur, & in cap. 5. num. 10. † dicit non teneri exhibere famulum bannitum, nisi bannum fue- rit affectatum ad not. per Bart. in l. 1. in fin. ff. de questio. vide Amad. num. 196. 197. 198. & 199. & in dubio non est mala sumenda præsumptio contra Prætozem, de eo quod malè factum esse dicitur à suis officialibus, Bald. in l. 1. in fin. C. de Episc. & Cler. Put. d. ver. familiares, cap. 3. Azo omnino vide in sum. C. de offic. Rector. prouinc. vbi de officio iudicum, & de omnibus gerendis, & ad eorum officium spectantibus, & ibidem, an munera accipere, & an potestas possit cogno- scere super delictis familia, ac de alijs in hoc pro-
 156 posito; † Et scias quod potest constitui procu- rator, tam à Prætoze, quam ab alijs, qui syndicari debent, vt pro eis in syndicato respondeat, not. gloss. magna in l. bonæ fidei ibi finito officio, C. de iureiuran. sequitur Catal. de syndic. num. 40. est text. in l. 1. §. quod si intra, C. vt omn. iud. lo- de Amic. consil. 139. num. 12. in fin. nisi ageretur criminaliter ad pœnam corporalem per supra- dictos DD. vide sup. num. 112.

157 † b Citra præiudicium: hæc clausula appel- latur conseruatiua, & præseruatiua de stylo, & est vti Antidorum contra venenum, & notandum, quod huiusmodi clausula in principio posita re- fertur ad omnia sequentia, Bart. in l. 1. num. 3. de liber. præter. & intellige si congruit, & iuuat super omnibus, vt per eundem Bart. in licum pa- ter. ff. de pact. dotal. sicut etiam dicitur de clausu- la in fine posita, quæ respicit etiam præcedentia, in l. talis scriptura, de legat. primo, sed clausula quæ est in medio posita refertur ad vtrumque, scilicet ad sequentia, & præcedentia, & tunc dicitur esse verum, quando est posita in medio diuerforum capitulorum, quibus conuenire possit, secus si in medio vnus capituli tantum, quia solum ad il- lud respicit Bart. in d. l. cum pater, ff. de pact. do- tal.

tal. & in l. 1. nu. 4. de lib. prater. & in l. et si percepit. §. filius, de liber. & posthum. vide Marant. de ord. iud. par. 3. num. 112. fol. 27.

158 *c* Nuperit me:) ¶ quia per taciturnitatem in re presenti quis de suo praiudicio nihil dicens, videtur consentire, Bart. in l. 1. C. de relat. & in l. ne in arbitris, in fin. C. de arb. Bald. in l. emancipatione, C. de si. l. instru. vide add. ad Pap. in for. except. contr. positio. ver. quibus adde.

159 *d* Ut alleritur:) ¶ hoc verbo se nper uti debet, qui vult actum impugnare, ne videatur fateri, Bald. in l. non nudis, q. 1. C. de probat. vbi asserit, & confessio differunt, sed Pap. in for. libell. appellat à senten. definit. credit nihil referre in gl'of. occasione, num. 2. tamen Baldi opinio est recepta.

160 *e* Bannum) ¶ nil aliud est, quàm comminatio, Put. in ver. officialis, cap. 5. per tot. & in verb. instantia, cap. 1. & de hoc dixi supra num. 94. & bannum factum à Pratore, quòd si quis prætendat à suis officialibus, compareat coram eo in certo termino, an officiat alijs creditoribus, vide eundem Put. in ver. bannum, cap. 1. vbi dicit, quòd non, per tex. l. pars literarum, ff. de iudic. & an terminus ad porrigendum querelas de iure communi possit abbreviari, hoc non habet dubium, quoad iudicem liberi arbitrij, Carauit. rit. 295. num. 29. & bannum syndicus in scriptis publicari debet iuxta solitum in locis consuetis atq; Put. in repert. in ver. Syndicatores tenentur banna.

161 *f* Dies quindecim:) ¶ Nota, quòd in statu Mediol. adiunt ordinationes ita disponentes, edita die 4. Decembris, 1567. certam formam tradentes, vltra not. constit. in tit. de offic. Vicar. general. vbi traditur modus, forma & tempus syndican-di, & in ijs attenditur stylus, & etiam nota, quòd stylus concernit modum procedendi, consuetudo verò modum decidendi, & sic differunt Cauale. decif. 11. num. 45. par. 1. ¶ vbi contra ius, & statutum stylus nunquam est attendendus, & stylus patet vites sumere à consuetudine, non e contra, Cuch. instit. Cano. tit. 8. & 9. & de stylo, obseruantia & consuetudine, ibi car. 46. Consuetudo enim altera lex dicitur, l. minimè, ff. deleg. Et nota, quòd Principum rescripta nunquam à stylo curiæ sunt interpretanda, sed secundum ius; Bald. in rubric. de constit. Princ. & in tit. si contr. ius vel util. publ. quod facit contra illos iudices, qui in euidens damnum ita iudicant contra animam, & contra proximum: sed quicquid sit erga eorum sententias, tamen secus est quoad rescripta Principum.

162 *runt* Cauale. decif. 11. num. 45. par. 1. ¶ vbi contra ius, & statutum stylus nunquam est attendendus, & stylus patet vites sumere à consuetudine, non e contra, Cuch. instit. Cano. tit. 8. & 9. & de stylo, obseruantia & consuetudine, ibi car. 46. Consuetudo enim altera lex dicitur, l. minimè, ff. deleg. Et nota, quòd Principum rescripta nunquam à stylo curiæ sunt interpretanda, sed secundum ius; Bald. in rubric. de constit. Princ. & in tit. si contr. ius vel util. publ. quod facit contra illos iudices, qui in euidens damnum ita iudicant contra animam, & contra proximum: sed quicquid sit erga eorum sententias, tamen secus est quoad rescripta Principum.

163 *g* Officij possessionem:) ¶ Notandum, quòd Syndicator tempore syndicus non tantum curat, vt Iudex & ceteri officiales reddant rationem villicationum suarum, sed etiam officio iudicis ordinarij fungitur, quoad alias causas ciuiles, & criminales orientes tempore syndicus inter prouinciales & alios, quoad procedendum tantum, non autem quoad iudicandum, l. 1. C. vt omn. cau. tam ciuil. quàm crim. & in auth. vt Iudex sine quoquo suffrag. §. necessitate, & donec successor aduenerit, & idèd percipit salarium ordinarij, Put. in ver. salarium, cap. 4. versic. an Syndicatores, num. 1. & 2. vbi dicit, habere merum & mixtum imperium, & in multis locis successor syndicat præcessorem, & ita clauus clauo truditur.

164 *h* Librorum:) ¶ ad officium Syndicatoris

spectat recipere quæcunque originalia, cum inuentario ei consignanda, ad hoc, vt successor venturo consignet.

165 *i* Ex officio:) ¶ tenetur reuidere omnia acta & processus originales diligenter, & ea facere: de quibus supra, num. 122.

166 *l* Inquisitionem generalem:) ¶ de hac dixi num. 93. & trad. Amad. de syndic. formam, num. 21. & 48. Put. in verb. inquisitio. cap. 1. 2. & 3. num. 8. & hæc formam publicam non requirit præcedentem, secus specialis, Farinac. de inquisitio. q. 9. num. 16. & hæc inquisitio dicitur generalis quoad delicta, & specialis quoad personam officialium, contra quos est forma, vt per eundem Amad. num. 25. qui num. 161. dicit triplicem esse speciem inquisitionum generalium; prima, quæ fit per Potestatem in principio officij ad expurgandam prouinciam malis hominibus, l. congruit, ff. de offic. Præsid. secunda, quæ specialis est quoad delictum, sed generalis quoad personas, vt cum de delicto constat, & ignoratur à quo factum sit; tertia species, quæ generalis est quoad delicta, sed specialis quoad personas, vt quia delinquentes sunt noti, & dubitatur, ne mala committantur ab eis, vbi dat exemplum de Visitatore Ecclesiæ, Baldus de Perus. in tract. suo de syndic. num. 5. dicit, quod per hanc inquisitionem processus dicitur magis odiosus, quàm factus per accusationem. ¶ Hodie verò loco inquisitionis sufficit bannum in certis prouincijs, & in omnem casum non sufficit inquisitio generalis, si super ea sumptæ fuerint informationes, nisi specialiter officiales postea inquirantur, Amad. num. 28. quia generalis inquisitio est præambula ad specialem, d. l. congruit, de offic. Præsid. & Bald. in l. obseruare, §. proficisci, ff. eod. vide Ang. in l. si vacantia, num. 79. cum mult. seq. & num. 170. 171. & 190. C. de bon. vacant.

168 *m* Secretas informationes) ¶ illas ira recipi prohibitum non est, verum sumenda sunt eo modo quo supra, & ad effectum prædictum, vt dixi num. 113. cauendo à falsis, & maleuolis ab imposturis, & calliditatibus, de quibus supra, ne queratur nodus in scirpo, contra probum ab inuidis.

169 *n* Contemptores:) ¶ Notandum, quòd contra officiales non est facienda scrupulosa inquisitio de consuetudine, Put. in princ. de offic. Syndic. licet secus de rigore iuris, vt inquit Catal. de synd. c. num. 173. sequendo Bald. de Perus. eod. tract. num. 8. multò minus sunt inquirendi, quando infamantur à suis inimicis & maleuolis, Catal. num. 142. q. 213. & super quibus inquisitio formari debeat, vide supra num. 93.

170 *o* Negligentes:) ¶ de hoc satis dictum supra, num. 43. 46. 68. & 72. & negligentia, quæ prouenit à mala sanitate, vel à naturali tarditate, & non affectata, nec supina aut dolosa omninò excusatur, l. magna negligentia, & ibi DD. ff. de verbor. obligar. Bald. in l. Mancipia, C. de seru. fugit. Bart. in l. cognitione, ad Sylleia. Clar. q. 73. ver. item Iudex, Menoch. de arb. cas. 341. Matcard. de probat. conclus. 1088. & idèd bonum est certiorari

171 Syndicatorem:) ¶ Nec iustitia dicitur denegata stantibus prædictis, maxime quando Iudex dat responsum, & se ob moram excusat, & non tacet, Put. in ver. iudices, cap. 11. & cap. 14. & 18. per tot. Item non dicitur negligens propter perplexitatem opinionum, Catal. num. 34. Amad. nu. 123. tenendo opinionem deteriozem in dubio

bio nō potest syndicari, Menoch. de arb. cas. 39. num. 19. excusatur etiam sequendo opinionem sui Magistri, Put. in d. ver. iudicare, cap. 3. num. 6. & 13. Cott. memor. in ver. Doctōr malē iudicās, licet in dubijs potest determinare per argumenta & legum rationes, Put. d. ver. Iudex, cap. 2. nu. 23. & in ver. iudicare, cap. 3. num. 6. & 13. Item quando ex alijs causis fuit praeuentus excusatur, quia prior tempore potior in expeditione, ar. C. qui potior. in pign. & vide in ver. iniustitia, & in verb. bene informata alioquin, qui recusat facere iudicatum, vel qui iudicato parere nolunt, carent munere, & honore, & compelli possunt subiecti captis pignoribus, & per excommunicationem, Gabr. Bud. de pign. & hypothe. tit. quae res pign. oblig. nu. 29. & Iudices faciunt litem suam. Put. de Syndic. loc. cit. Item non dicitur negligens, si pars non petijt, l. 1. C. vt intra cer. temp. Item si factō aduersarij, l. libertatem, C. de adult. Item propter difficultatem probationum, Bald. in authent. Clericos, C. de Episc. & Cler. & propter subtilitatem iuris, idē Bald. in l. Labeo, C. quom. & quan. Iudex; & ad hanc vide Put. in ver. instantia syndicatus, cap. 6. per tot. ¶ vbi multa ad excusationem iudicum adducit, & ibi num. 2. dicit, quōd propter breuem instantiam potest Iudex omnes terminos cumulare, per l. properandum, C. de iudic. & ibi DD. quod potest statuere terminum ad articulandum, ponendum, probandum, & probatum habendum, instrumenta producendum, excipiendum, & replicandum, & nō currit tempus iudici, hoc puto verum in causis summarijs, vt in causis mercatorum, & miserabilium personarum, & huiusmodi, & dum modo impossibilitas non resistat. Verum vbi que ferē sunt statuta circa modum, & instantiam, tam in causis ordinarijs, quam summarijs; ideo hodie parum seruatur dictum Putei, qui sub nu. 2. dicit, quando terminus statuitur iudici, non perimitur instantia, secus si instantiae, vide eundem

173 in verb. sententia, & in ver. instantia, ¶ & scias, quōd quaelibet causa nulla excepta habet instantiam, Cauale. decis. 17. num. 17. fol. 245. cum ibi per eum adduc. par. 1. siue sit summaria, siue executiua, las. in l. properandum, in princ. ff. de iudic. Vnde quotiescunque causa habet contradictorē, semper aliquam instantiam habet, Paul. Cast. in l. 1. num. 5. C. de iureiur. & Afflic. decis. 3460. & in criminalibus est biennij, in ciuilibus triennij, l. properandum, C. de iudic. A fin. pract. cap. 3. fol. 4. & 15. vi. sup. in 4. par. sub num. 98.

174 p Dolosi, baratarij, & corrupti: ¶ dictum est supra, num. 67. cum mult. seq. & vide l. 2. & ibi DD. ff. quod quisque iur. horum duorum accusatio est popularis, Baiar. ad Clar. quest. 73. num. 21. & ille, qui iudicem corrumpit, causam perdit, & si ex pluribus iudicibus vnus sit corruptus, sententia valet respectu aliorum, & Iudex corruptus famam perdit, & damna refarcit, non obstante, quōd per illam sententiam nullam excusari possit, Put. in verb. corruptio, cap. 1. 2. & 3. quod verum est, si adest dolus, Amad. de syndic. nu. 140. sed si solum xenia, & quae sunt à superioribus, vel à consuetudine permessa accipiat, vt sup. num. 38. tunc non dicitur Iudex corruptus, DD. in c. cum

175 ab omni, de vit. & honest. Cler. ¶ Et Procuratores, & Aduocati, qui iudices corrumpunt, vel à clientulis petunt munera sub praetextu donandi iudici, quamuis pro iusta ferenda sententia, vel pro culpabili condemnando, sunt infames,

& barri appellantur, si munera vel pecunias receptas hac via pro se retinent, Bald. in l. 1. C. de cupress. lib. 11. & Put. in verb. Iudex, c. 12. nu. 11. & in verb. corruptio, cap. 1. num. 6. vbi Iudex, & corruptentes à pari procedunt, & num. 10. 11. & 12. per quem text. Ang. exclamat contra Aduocatos, & Procuratores hoc promittentes, & instantes se magnam cum iudice habere amicitiam, quae quandoque parit contemptum, & nulla pestis maior, quam familiaris inimicus, quare citō, longē & tardē ab istis, vt inquit Rip. de remed. contra pest. in princ. & illi, qui votum iudicis propalant tenentur poena falsi, Put. in verb. Iudex, & in d. cap. 1. in fin. & poena est capitalis, in pract. de test. par. 5. num. 222. & seq. facit text. in l. omne delictum, §. exploratus, ff. de re mil. pulchrē Farinac. de inquisitio. quest. 4. num. 14. & 15. facit text. in l. placet, C. de Sacrosanct. Eccles. vbi poena exilij est arbitraria iuxta qualitatem causae. Et Clericus, qui secreta sui Principis secularis reuelat punitur ad instar laici, Menoch. de arb. centur. 6. cas. 537. Et potest eijci à Principe quando est verē ei iuspectus secundum Abb. in cap. 1. col. fin. ver. item potest, de elect. idem in c. cum terra, col. 2. eo. tit. idem quando est Populo notoriē exosus, & imminet periculum scandali secundum etiam Felyn. in cap. 2. ver. Decimo, de praeser. tamen hanc fieri possent, quando periculum esset in mora, & semper cum participatione sui superioris, vt per Bald. in cap. 2. §. si clericus; de pac. tenen. vi. quae dixi sup. in 2. par. sub nu. 124. in fin. & per Menoch. loc. cit. & Sacerdos reuelare non potest confessionem sacramentalem etiam ob malum euitandum, S. Thom. & sum. in verb. confessionis. Nauarr. Manual. confess. cap. 18. num. 52. S. Anto. sum. p. 3. tit. 17. & Decia. tit. de auxil. sub num. 19. lib. 7. tom. 2. car. 125. Ang. tract. malef. in ver. che hai tradito, num. 18. Aug. ibi vbi de Sacerdotibus reuelantibus confessionem, & de Consiliarijs Principū. De silentarijs Assessoribus, & huiusmodi, qui iuxta qualitatem delicti puniri debent, vt ibi: ideoque multum admiratus sum, quōd D. iudices Fiuizani multoties, & ferē semper ante tempus vota propalent, quae sub secreto, & sigillo transmitti debent ad DD. octo Baliae ciuitatis Florentiae, & reuera abusus est, & eget correctio-

176 ne, ¶ & nota quod si vnus seipsum reuelat, non consequitur praemium, Bart. in l. 1. §. si tibi, ff. de condictio. ob tur. cau. secus in crim. las. Maest. Gig. de crim. las. Maest. lib. 2. quest. 19. sed alij officiales tenentur reuelare baratariam, Baiar. quest. 73. num. 24. Et hic nota, quōd si Prator est querelatus, quod vi & minis extorsit pecunias pro aliquo officio conferendo, & in querela addantur qualitates quod indebitē, & iniuste extorsit, si ita eius antecessores constet officium cōferri consueuisse sub praemio, tunc querelator, nōdum tenetur emendare damnum, & expensas Pratori, sed etiam tenetur poena capitali propter illas quatuor qualitates, vi, minis, indebitē & iniuste extorsit, Clar. q. 66. ver. sed quid si pro parte

177 per supradicta. ¶ Nam Prator, qui fecit quod iuis antecessoribus permittum fuit, non est vllō modo redarguendus, Rondinel. de syndic. num. 125. ver. quod si curia, eod. tract. cap. 17. num. 66. versic. & si aliter, car. 141. idem dicitur de illo, qui querelauit Pratorem, quōd penes se retinuit pecunias, & res subhastatas, si constar illas penes officium, nomine cuius interest depositatas fuisse,

se, querelator succumbit, idem de eo, qui querelavit ob capturam soluisse coactè scutos decem Prætori, Baricello, & alijs, quia confitio, quod ad capturam deventum sit præcedente querela ex causa graui, vel agatur contra forensem, & periculum sit in mora, & deducta à querelante suspicionem fugæ, tunc satis iustificata dicitur captura, per ea quæ latè dixi; & quoad pecunias, si sunt debite iuxta solitum, nihil est: sed quoad illam qualitatem coactè, ea non probata, dixi quod querelator succumbere debet per supradicta, & præcipuè sub num. 103. verum per calumniam præsumitur querelasse, si de pecunia ad manus Prætoris nil, aut parum petuenit, & illud parum debitum esse, & alios officiales non querelavit, ad quos tota, vel ferè tota pecunia peruenit, l. 1. §. calumniatori, ff. ad Turpill.

178 q Iniqui:) ¶ si Iudex habet liberum, & absolutum arbitrium non potest teneri, si ex causa à iure permessa ius iniquum statuit, non quia liceat, sed vt sæpè dictum est, in foro fori ex causa licet iura ciuilia, & statutoria transgredi, & hoc de iure iniquo satis dictum in 3. par. nu. 271. cum mult. seq. & hic notandum, quod multum versatur in pract. arguitur sæpè sententia, tanquam iniqua, & iniusta ex nouiter probatis, quæ antea rebus stantibus iusta videbatur, vel saltem non videbatur iniqua: tamen Iudex, qui primam sententiam tulit, non tenetur in syndicato, Pap. in form. libell. appellat. glos. iniquam, nu. 1. Bald. in l. si. C. de pæn. Iud. qui mal. iudi. & in l. eos, C. de appell. A. mad. de syndic. sub nu. 137. ¶ Multo minus Iudex tenetur de sententijs malè latis propter diuersitatem opinionum, Catal. nu. 34. & 35. & vt supra à nu. 56. v. (que ad nu. 59. & 171. prædixi; Iudex qui sententiam tulit, quamuis per appellationem bis reuocata fuerit, si tempore syndicati arguatur de iniustitia, & iniquitate dolose, tunc potest suam defendere sententiam, Boer. decis. 259. nu. 9. vbi per probationes, & iuris allegationes, Put. in ver. Iudices ad syndicandum, c. 2. nu. 21. vide infra in ver. relationis, supra num. 58. quoniam fieri potest, vt defectu, & negligentia eius, qui primam sententiam obtinuit, illa fuerit reuocata, & negligentia partium non debet nocere Iudici, l. fin. ad Sylleia. cum mult. simil. & dixi supra in ver. negligentia, nu. 170. item expedit, vt ex nouiter deductis sententia mutetur in melius, Dec. consil. 334. viso, vol. 1. Sed quando non constat de dolo, non potest Iudex in ciuilibus causis (in quibus succursum est per appellationem) syndicati de generali consuetudine, vt supra nu. 61. bene debent castigari illi, qui in querela dicunt, & allegant Prætorum dolose, scienter, & appensatè iniquam tulisse sententiam, vt morem gereret aduersario, & vindictam sumeret contra querelantem: nam qualitas deducta, & non probata in querela facit succumbere, Ioseph. Cumia. de syndic. c. 14. nu. 25. & supra glos. anteceden. cir. fi. & nu. 103. et 104. Hinc est quod multi querelantes succumbunt, ab eorum animi puerilitate ducti, quia non stant super meritis causæ, sed addunt in querelis informatorias qualitates valde exorbitantes contra Iudices, quibus non probatis in totum, succumbere dicuntur per supradicta.

180 r Culpa:) ¶ lata culpa æquiparatur dolo, vt dixi nu. 72. & procedit quando pœna est pecuniaria, nisi statutum requirat dolum; Bart. & DD. in l. quod Nerua, ff. de poss. & l. in lege, ff. de ficar.

pulchrè Pap. in for. inquisitionis, glos. appensatè, nu. 4. & 5. Bec. consil. 37. lib. 1. Farinac. de carcer. q. 31. vide sup. cap. 4. quid in Iudice liberum arbitrium habente iam dictum est, & vide etiã Put. in verb. arbitrium, nu. 16. & in verb. pœna, cap. 8. col. 3. Bart. verò in l. 2. ff. de ter. mot. dicit quod pro culpa leui potest etiam agi criminaliter (non dico contra officiales) habentes iurisdictionem, sed contra alios, per l. respiciendum, §. delinquunt, ff. de pæn. sed quo ad imponendam aliquam modicam pœnam arbitrariam, secus si pœna esset atrox, per l. vlt. ff. de offic. Præf. vig. vt tenet Alber. Brun. in 3. vol. statu. in ver. ficare, ver. 3. cir. fi. & idè si culpa esset magna, potest culposus grauius puniri, per d. iura, quod est not. contra factores, administratores, & negotiorum gestores Dominorum.

181 s Quod non credit:) ¶ Verbum, non credere, in hoc proposito accipitur pro negatiua, sicut etiam in positionibus, & verbum, credere, pro affirmatiua; Pap. in for. positio. gl. per verbum, credere, & ibi addit. sed in responsione libelli petitionis verbum, non credit, nõ est simpliciter negare, ita vt qui negat virtute statuti, vel causam perdat, vel in aliquo puniatur, iuxta l. fin. ff. de rei vendicat. & in auth. item possessor, C. qui pot. in pign. las. in l. eum qui, nu. 9. ff. de iureiur. & glos. narrata, & ibi addit. ad Pap. in for. respons. rei. Idè solet hodiernis temporibus apponi loco dictorum verborum, ¶ quod non constat; & sic non negat, nec affirmat, sed dicens aliquid esse, tenetur probare, si aduersarius dicat nõ constare, l. qui accusare, de eden. & Iudex, cui nil constat, iudicare nõ pot. illicitas, §. veritas, ff. de offic. Præsid.

183 t Cum debita reuerentia:) ¶ hæc clausula captat beneuolentiam, l. 1. C. de offic. diuerso. iud. docet Spec. in tit. de aduocat. §. hic dicendum, & de hac Bart. in l. 1. C. de condic. ob cau. quia bonũ est habere Iudicem propitium & fauorabilem, pulchrè Rebuff. in Commentar. tract. de recusat. in præfat. in prin. quæ regula fallit, quando Iudices sunt auidi pecuniarum, & munerum, quia magis placentur muneribus, quàm bonis verbis, vt supra nu. 39. & seq. & dicunt, vbi est opus facto, verba non iufficiunt, no. gl. in c. pastoralis, de offic. ord.

184 u Pro mantentione:) ¶ merito, quia honor, & bona fama præualent diuitijs, l. 1. §. per hanc enim legem, C. de Summa Trinit. & Fide Cath. & facit l. 2. C. de Episc. & Cler. & bonum nomen plus valet diuitijs multis, l. scire oportet, §. cum in reliquis, ff. de tut. & curat. Put. in ver. testis, c. 2. num. 4. sed nullus honor melior, quàm animam tueri, quæ cæteris rebus preferenda est, l. sancimus, §. penult. C. de Sacrosanctis Ecclesijs.

185 x Acceptando fauorabilia:) ¶ prima fronte verba hæc videntur in libello nostro superflua, verum quia fortè aliquid factum esset per Syndicatorem ad fauorem Prætoris; idè abundans cautela non nocet, sed multum etiam in cæteris prodest, si per aduersarios quid dictum factumve erit, quod fauet acceptanti hoc modo, vt est in confessione, vel quando actor malè agit, vt ante tempus, §. plus petitur, Instit. de act. & vide Puteum in ver. sententia, cap. 4. nu. 4. vbi ait, quadruplicem esse libelli ineptitudinem, primam ratione solemnitatis omisæ in libello criminali; secundam respectu ineptæ narrationis, & malæ conclusionis; tertiam respectu causæ, & actionis; quartam si vnum narratur, & aliud petitur, supra num. 104. & 105.

- 186 *y* Dicit, & opponit:) exceptio iurisdictionis declinatoria dicitur, l. fi. C. de except. Bart. in l. q. dam consulebat, de re iud. & est prima exceptio omnium exceptionum, add. ad Pap. in for. decli. iurisd. glo. 1. vbi adducitur pulchr. Bec. consil. 22. lib. 1. & in glo. nec fuisse, nu. 14. lit. u. ponit differentiam, si dicatur Iudicem nullam habere iurisdictionem, vel si dicatur, tu non es Index competens, quia primo casu ille non potest pronunciare super incompetencia, secundo casu sic; iuxta gl. in auth. habita, C. ne filius pro patr. & vide supra nu. 48. vbi ante omnia de iurisdictione constare debet, & infra num. 190. Qua de re Syndicatores conuocatis decurionibus, vel communes res agentibus, solent coram eis ostendere, & exhibere diploma, seu patentes suae auctoritatis; & ad haec vide Vant. de nullit. ex defect. iurisd. ord. vel deleg. per tot. Rondinel. eod. tract. nu. 292. quibus exhibitis non est opus excipere contra personam. Qua de re ante omnia constare debet de iurisdictione, Iacob. de Beluis. in sua pract. tit. de fug. reor. nu. 85. 86. 87. & sequ. Put. de syndic. in ver. successor, c. 2. nu. 2. & posset etiam haec oppositio deservire, quem Iudex, quamuis electus, tamen ante assumptionem officij non gaudet aliquo priuilegio; Sed adhuc est tanquam priuatus censendus, & ideo iniuria ei facta dicitur uti priuatae personae, Caball. Caf. Crim. 148.
- 187 *z* Tales quales:) Nota, quod ille, qui dicit se talem, tenetur articulare, & probare illam qualitatem, vel aliter de ea docere, Causal. alios alleg. decis. 13. num. 7. decis. 13. num. 19. par. 1. Purpur. consil. 603. num. 1. & num. 13. vol. 2. Rot. Bonon. decis. Ioan. de Amic. consil. 24. Mascard. de probatio. in ver. qualitas.
- 188 *aa* Intempestiue:) vide supra in princ. huius 1. par. quia ante tempus finiti officij non potest syndicari; quia tempus destinatae conductionis totum cedit Iudici ordinario, Barba. consil. 61. nu. 43. vol. 3. est materia, l. diem functo, ff. de offic. assessor. pulchrè Put. in ver. salarium, c. 6. idem in ver. officialis ad syndicanum, c. 3. nu. 5. Bald. in l. obseruare, §. proficisci, de offic. Praesid. & dato quod etiam durante officio syndicari posset, secundum ea quae dixi nu. 1. tamen non potest conueniri in forma Syndicatus generalis, sed particularis; nec coram Ordinarijs syndicatoribus, qui non habent iurisdictionem, nisi ad certum tempus destinatum, ut est quando expirant officia, Ang. in l. iubemus, C. ad leg. Iul. repet. Put. in verb. durante officio, & in verb. officiales, sed coram superioribus conueniuntur, Carauit. tit. 295. Grammat. decis. 40. nu. 9. & pro causis tantum, pro quibus (si verum esset) priuaretur officio; Bald. in tit. de pac. Costan. in ver.
- 189 *prudentia*.) Casus autem, in quibus officialis durante officio conueniri potest, ponit Soc. reg. 306. in ver. magistratus, Bonacosi. q. crim. in ver. syndicari, ver. durante, pro sententia veniali, pro graui delicto, & pro contractibus, in quibus obligatus est vbique conueniri posse, Tiraquell. tract. de pœn. tempe. caus. 18. num. 6.
- 190 *bb* Non seruatis seruandis:) si ante omnia non exhibuit patentes, ut supra in gl. dicit, & opponit lit. y. vel ordinem praeposteravit, & modum seruandum per syndicat. vide supra num. 91. & per Rondinel. de syndic. nu. 292. primo, ostendit literas patentes, l. si queramus, de test. secundo, notificat proclama publice sui aduetus; tertio, emittit bannum; quarto, reuideri scripturas, & libros criminales; quinto, elicit grauamina; sexto, edit officiali, ut respondeat; septimo, monet eum ad videndum repeti testes, & iuramentum deferri.
- 191 *cc* Dei timoratus:) facit Dauid Psal. 3. dicitur in 4. parte.
dd Rectae intentionis:) supra in 4. par. num. 360. & alibi.
ee Præcedentibus officijs:) dixi supra nu. 98. cum mult. seqq. & num. seq.
- 192 *ff* Laudatus:) ut in l. iustissimos, de offic. Recto. Prouinc. & ideo officiales debent ostendere literas, seu patentes, in quibus sit fides de bene administrata iustitia in praecedentibus officijs, ut Syndicator statim edoctus sit de qualitate officialis, & si opus erit debet penes acta exhiberi animo rehabendi, Put. in ver. Iudices, cap. 9. & in princ. sui tract. in euiden. 2.
- gg Non potest conueniri:) dixi supra lit. aa. & Rondinel. num. 115.
- 193 *hh* Clarum:) in claris non est opus coniecturis, nec disputatione, l. decem, §. continuus, de verbor. oblig. & notorium nulla tergiversatione colari potest de hoc in pract. de test. par. 3. num. 25. & clara non conueniunt in compromisso, nec in transactione, ut ibi dixi.
- 194 *ii* Ignorantia:) non cadit in personis literatis, quae si per ignorantiam continentibus suam professionem fallunt, minimè excusantur, l. regula, ff. de iur. & fact. ignor. Ro. consil. 481. Put. in verb. arbitrium, c. 1. nu. 17. nam turpe est Doctori ignorare ius, in quo versatur, l. 1. §. seruus, ff. de orig. iur. nisi
- 195 propter memoriam imbecillitatem excusetur. Nam omnium memoria habere, & in nullo deficere, est potius res diuina, quam humana, l. 2. §. si quid autem, ff. de ver. iur. enuclean. Put. in ver. Iudex male iudicans, c. 2. ergo imperitus ob consilium Assessoris excusatur, idem in ver. Assessor. c. 1. Ang. eod. tract. de syndic. nu. 8. intellige si Assessor non est à Potestate deputatus, seu electus, Amad. de syndic. nu. 123. & 124. Bal. l. si nu. 7. de pœn. iud. qui male iud. Dec. in l. ff. q. quisq; iur. Boss. in tit. de offic. corrupt. pecun. nu. 27. Caroc. locat. & conduct. de var. & extraor. cogn. At si Potestas in eligendo Assessoris exactas diligencias fecerit, prout quilibet prudens, excusatur ob imperitiam Assessoris, si deceptus fuit in informationibus sumptis super sufficientia Assessoris; Nam facta etiam prudentissimos homines fallunt, l. 2. ff. de iur. & fact. ignor. D. Menoch. de arb. cas. 55. nu. 12. nisi postquam constituerit de illius ignorantia, quia tunc dicitur in culpa, per ea quae alleg. in d. ver. Assessor, nu. 9. 10. & 11. facit l. mora, de contrahen. empt. nec debet amplius illum tolerare, sed de alio sufficientiori providere, & magis idoneo, per l. quam diu, ff. de rit. nupt. Put. in verb. electio. cap. 2. num. 3. & illi Iudices idonei praesumuntur, qui eruditi sunt, & rerum experientiam habent, Menoch. de praesumpt. lib. 2. praesumpt. 67. num. 19. & 20. Et Iudex etiam quod ipse, sed Princeps assessorem elegerit si consilium sit euidenter iniustum non excusatur, ut aduertit in 4. par. sub numero 309. quod eo magis procederet quando Iudex simul cum assessore concurreret, nam culpa culpam non releuat, l. culpa, de regulis iuris, l. culpa; C. de Malefic. & Mathematic. nisi expresse à Principe iussus sit, ut sequatur in totum consilium dicti Assessoris, quia tunc velit, nolit tenetur, sed cautela erit subscribere non meum, sed assessoris votum sequendo, prout mihi iniunctum fuit, ut aduertit in d. 4. par. num. 3. 10.

197 † Verum si inhabilis assumat (data opera) officium, remouetur, & salarium perdit, Innoc. in c. prudentiam, de offic. deleg. Catal. de syndic. nu. 177. saltem pro tempore futuro quando salarium totum solet in vna vice solui, secus si per semestre, Put. in ver. salarium, c. 3. num. 2. & intellige, vt per Ang. de Vbal. in l. si vacantia, nu. 51. C. de bon. vacant. vbi dicit, quod si Iudex est in officio negligens circa ea, quæ vniformiter respiciunt totum eius officium, tunc possit priuari toto salario, sed si non vniformiter, tunc pro rata tantum; vide etiam Put. in ver. inhabilitas, vbi in 198 habilem posse de falso puniri; † tamen processus tenet, quando non opponitur contra iurisdictionem, & concludit, quod Iudex tenetur de ignorantia, quando scit, vel scire debet, & potest redargui in eo dolus, vel saltem magna culpa, & negligentia, vt dixi supra litt. o, & nu. 78. secus si aliquid sit pratermissum ex aliqua causa excusabili, vt puta Prator querelatus sit, quod omiserit citare delinquentem contumacem in actu condemnationis, vel si condemnauit pro insultu, vulnere, & prima euagatione, sed omiserit condemnare pro membri debilitatione, prout de vnaquaque pena statuta disponunt; Quoniam Prator potest exhibere acta originalia, in quibus potest apparere rem aliter se habere, videlicet, quia constat in eis de remptorio, & de seruatis seruandis, iuxta stylum Curie, in qua ius dicitur, & si diceretur non fuisse citatum aduersarium accusatorem pro suo iure, & interesse, scilicet in actu condemnandi reum contumacem, potest adduci stylus Curie, per quem non solet accusator offensus tunc citari ad docendum de suis damnis, & interesse, maxime quando reus non absoluitur ab eis, de quo stylo late Mascar. de probat. concl. 1317. nu. 51. to. 2. & 199 intellige, vt concl. 1344. nu. 6. 7. & 9. † Et de stylo, sicut de iure, acculator adhuc agere potest ad damna, expensas, & interesse, Bald. in l. Præses, C. ad leg. Flaub. de plag. dixi supra in 4. par. nu. 207. & infra in ver. damnis, & interesse, litt. oo. multo minus cum petita non sunt, l. 4. §. hoc autem iudicium, ff. de dam. infect. & Iudex ea die supplere potest, l. Paulus, ff. de re iudic. Rip. in l. dies, §. hoc autem, nu. 84. de dam. infect. alioquin si petita sunt, & in absolutione, vel condemnatione nihil de expensis dictum sit, reus censetur absoluitus, per tex. l. terminato, C. de fruct. & lit. expens. dixi supra in 4. par. nu. 298. & seq. Thesaur. Decis. 135. & si non constat de debilitatione tempore sententiæ: & Prator sufficienter prouidet, sibi ius reseruando condemnandi reum in penam debilitationis membri, semper & quandoque constiterit, præcipue si ad talem sententiam instante fisco deuenierit, quoniam consultum est Iudici, & parti, multo magis si postea Prator etiam condemnauerit reum in penam mutilationis membri, facta fide legitima de tali debilitatione. Nam quandoque labitur annus antequam cognosci possit, an verè quis remanserit debilitatus: accedit sæpè, vt ob imperitiam Medicorum, vel Chirurgorum debilitatum remaneat membrum, quæ de re si interim fiscus instet deueniri ad condemnationem, Prator tenetur sententiam proferre super liquidis, & non super liquidandis, l. illicitas, §. veritas, ff. de offic. Præsid. sed cautela est, ne exequatur sententiã ante liquidationem, l. hæc autem, §. liquere, ff. quib. ex cau. in poss. ea. Ias. per illum text. in l. 1. nu. 32.

ff. de eden. plura adducit Crauer. conf. 164. nobilis, nu. 2. Nat. consil. 27. nu. 4. Afflict. decis. 231. & 358. & facit ad excusationem Iudicis, Alex. consil. 94. vol. 4. Solent etiam redargui Pratores sub consimili querela; pone quod reus accusatus fuerit de primo furto, & pendente processu sub fideiussione relaxatus, intereaque arma prohibita in eius domo inuenta fuerint, & ipso reo remptorie citato, condemnatus sit pro dicto furto in contumaciam, & deinde facto processu de armis prohibitis, pariter in contumaciam condemnatus sit; Nihilominus Prator arguitur tempore Syndicatus, quod stante fideiussione pro causa præstita, tenebatur, emergente causa armorum prohibitorum, sub prætextu prioris delicti reuocare reum ad carceres, vt sisteret, & in contumaciam, fideiussorem condemnare in penam promissam, & deinceps procedere pro causa armorum: vim querelans faciendo ad fauorem fisci, eo sub prætextu, quia fideiussio data fuit pro aureis centum, & pena prima furti erat aureorum decem; & per consequens, non reuocato reo ad carceres ante dictam condemnationem, fideiussio aureorum centum euanuit. Hinc fortè Prator argui posset de inaduertentia, de qua infra nu. 248. sed non tenetur in syndicato, quia in nullo errare est magis Diuinum, quàm humanum, & non sufficit dicere, quod Prator noluit procedere, vel concedere, nisi penes acta constiterit, quod fuerit requisitus, l. 4. §. hoc autem iudicium, ff. de dam. infect. vltra quod fideiussio data pro vna causa non se extendit ad aliam causam, vt supra in 2. par. num. 198. & 199. Posset, quia immo fideiussor, aut principalis si vocatur sub pena d. fideiussionis, nec causam Iudex exprimat ob quam vocat eos, tunc instantibus illis Iudex tenetur iurare prius quam se constituent, pro qua causa eos reuocat ad carceres, & pro causa iurata intelliguntur vocati, & non vltra, & ideo pro alia causa non tenebuntur parere, Foller. præct. crim. in fragment. numero 251. Alber. Brun. consil. 83. circa primum, col. fin. sequitur Farinac. de carc. & carcerat. quæstio. 34. numero 31. & 32. vbi alleg. Gabr. consil. 177. numero 11. libro 2. consil. 181. libro 1. Doct. in l. 2. ff. si quis caut. Hercul. tracta. cautio. cap. 23. numero 20. Rom. consil. 58. numero 10. & 11.

Ad hoc responderi potest, quod relaxatus pro vna causa, præsertim in Statu Mediol. (in quo Iudices non habent arbitrium) non potest ad carceres reuocari, nisi nouis superuenientibus indicijs, vt docet Clar. quæstio. 46. versic. pariter, propè fin. quia, cum fideiussio sit stricti iuris, Marfil. per me allegat. in dict. rubr. numero 95. & 108. vt supra in 2. par. sub numero 221. ad nouum delictum non se extendit, Boss. de sentent. numero 60. & 61. Nec obstat si dicatur Boss. loqui, si reus est relaxatus fideiussore, & rebus sic stantibus, non erat condemnandus; 200 † quoniam ad defensionem Pratoris duplici modo respondetur, primò, quando fideiussio est longè maior pena imponenda reo (casu quo esset conuictus, vel confessus) tunc si reus habet vnde luere penam, & tractatur tantum de pena pecuniaria, & non superuenierint noua indicia, sed per contumaciam tantum sit condemnatus, non est opus monere illum vt sistat, ergo nec eius fideiussorem, l. cum principalis, vbi Dec. & Cagnol. de reg. iur. c. assessorium, eod. tit.

quia nil deperit fisco, arg. l. 2. §. item Varus, ff. de aqu. plu. arc. Secunda ratio est, quia fiscus ipse, de cuius interesse tractatur, si ad sententiam deveniri instat rebus sic stantibus, & concurrat eius votum cum voto D. Pratoris, & ambo concorditer condemnaverint reum, Prator omnino excusatus remanet, & iste, qui plus ultra querit, temerarius reputari debet, maxime cum ad eum non pertineat, arg. l. qui omnia, ff. de procur. & est tanquam intrusus, ad instar illius, cui audientia de negari debet, cap. in nomine Domini, 23. distinct. vide infra lit. aaa. Iud non dicitur dolo carere, qui fungitur officio, & vice notificatoris, seu proprius exploratoris, cum ad eum non spectet, Menoch. de presump. lib. 5. presump. 3. nu. 106. & dicitur esse in mera, & manifesta calumnia, Clar. §. fin. q. 7. vers. fin. in fin. præcipue si alias querelas porrexerit, vel si interessatus cum alijs querelatoribus, aut super aliorum querelis testificatus fuerit, per supradicta num. 101. & sequ. Sicut etiam quilibet alius, qui querelam Pratorum de omnis citationibus, vel de huiusmodi omissionibus, quando ex actis constat querelantem esse mendacem, iacta enim rem notoriam faciunt, Innoc. in cap. ex insinuatione, de appell. Et quoniam supra in 2. par. nu. 242. de fideiussoribus plenè tractavimus, & hic incidenter tetigit, ad maiorem declarationem addo; quod si iussor de solvendo penam toties quoties assignatus promittit penam solvere toties, quoties contrafactum erit, non tenetur semper, & in infinitum, sedis, si promissio stat negativè, ut puta promittò me, vel Trium non facturum sub pœna solvenda toties quoties, quia in infinitum extenditur ista obligatio, maxime si facere est per se delictum, & ultra contemptum Iudicis, arg. gloss. l. fin. & in l. hoc genus, ff. de condition. & demonstr. ubi dispositio negativà in infinitum trahitur, sicut dicitur de præceptis negativis, que obligant semper ad semper, secus de affirmativis Rot. Ro. decis. 10. nu. 2. & 3. alias decis. 480. de consuetud. car. m. h. 364. in antiq. sequitur Canale. decis. 27. nu. 3. par. 1. & in materia plurimum fideiussorù, de quibus in d. 2. p. nu. 228. addo quod opinio prædicta verificatur per glo. in l. in verb. iurare, ubi Salyc. nu. 6. C. de duobus reis, glo. in l. fideiussoribus, in ver. nomina, & gl. in l. Paulus, & in verb. & usurarum, ff. de fideiuss. Rot. Sicil. decis. 1. nu. 15. & seq. lib. 2. Capic. decis. 51. nu. 8. & 19. ubi de rata inter eos dividenda.

202 KK Ad omnem alium bonum finem, & effectum: hæc clausula infert ad constituendum Syndicatorum in mora, dolo, & culpa, ac negligentia, ut communis practica servat, l. mora, de vitur. & habet vim præambula nunciationis, Dd. in rubr. ff. de nou. oper. nunciatio. & facit Pap. in for. libell. in act. no. op. gloss. novum opus, circ. princip. & alios mirabiles effectus operatur, de quibus infra per diseursum, & per DD. in l. non solum, §. morte, ff. eod.

Post tempus, vide tex. in l. is qui, C. ad Turpill. & Put. in ver. bannum, cap. 1. nu. 3. & dixi supra num. 9. & 10. in hac 5. par. & Scap. tract. iur. non script. lib. 3. cap. 20. num. 11.

mm. Protestando ex nunc: vide supra in prin. huius libelli, & Bart. in d. l. non solum, §. morte, num. 60. de nou. oper. nunciat. & talis protestatio utilis est, ut inquit Put. de syndic. in ver. instantia, c. 2. nu. 2. & de clausula, & ex nunc prout ex

203 runc, dixi in pract. d. test. in ver. clausula, & Ca-

uale. decis. 45. nu. 8. & 9. par. 1. ubi conditionem importare declarat, & protestationem hanc retrahit ad tempus futurum, Menoch. de arbit. cas. 185. num. 25.

204 mm Et insuper: de iure communi & accusator tenetur satisfacere, si ab accusato petatur, Caran. super tit. Mag. Cur. 199. nu. 4. quem refert Clar. questio. 18. & multo magis, quando Syndicator cognoscit querelatorum calumnia, vel l. 1. §. calumniatores, ff. ad Senatuscons. Turpiliana, vide Farinac. de accusat. q. 16. in princ.

205 oo Damnis, & interesse: de ijs supra dictum est lit. ii. & per Pap. in for. libell. in act. real. glo. & in florenis, & ibidem additio. vide Menoch. de arbit. cas. 122. Put. in verb. expensa, c. 1. nu. 2. per Farinac. de accusat. q. 16. nu. 7. & seq. Cano. in t. eum dilecti, de dol. & contu. Catal. eod. tract. nu. 111. & 112. Et sicut Iudex de barataria contuictus tenetur ad restitutionem quadruplicatam, & calumniator in quadruplicatis expensis condemnari debet, Put. in verb. barataria, in prin. & in verb. corruptio, c. 1. nu. 6. at ille, qui est solitus querelare, tenetur in duplicatis penis (quamvis querela substantia sit parvi momenti) homines, C. de dilat. lib. 11. & cui pœna quadrupli applicanda sit, vide Carpa. super statu. Mediol. c. 9. c. 40. c. 42. & c. 47. 216. & 217. vol. 2. & infra lit. qq. vers. querelare, & omnino Rebuff. de expens. & damnis, & interesse, ubi omnia practicabiliter occurrentia sine multiloquio declarat. Damna iuramento liquidantur, Phanuc. de in lit. iuran. par. 2. nu. 74. Plot. ibidem, §. 38. num. 3. Mascard. de probatio. concl. 470. num. 2. & damna non veniunt in simpliciter condemnatioe facta de expensis litis pro victoria, sed duntaxat ratione contumaciæ, Glo. l. 1. ff. de alienat. iud. m. cau. Doctor. in l. eum que tenere, C. de iud. Caball. Malleboq. 9. 47. p. 1.

206 + Et si Iudex, aut Prator aliquid pro famulo solvit ab eo repetit: Put. in verb. familiaris, c. 5. nu. 8. & in verb. pœna, c. 7. nu. 13. Rimin. in c. 5. lib. 3. Boss. tit. de accusat. nu. 27. Clar. q. 62. vers. sed nunquid, & ibi addit. nu. 18. & 19. & 20. Mascard. de probat. conclus. 24. & 25. & bannantur iuramento contra calumniatores, Phanuc. de in lit. iuran. par. 2. nu. 74. Plot. in repet. l. si quando, §. 38. num. 3. C. vn. vi. Mascard. de probat. conclus. 470. num. 7.

207 pp + In iuria officiali facta gravius punitur, maxime pro querelis falsis, & extorsionibus impictis, & baratarijs, Put. in verb. iniuria officialis, c. 1. Rondinel. eod. tract. nu. 67. & 68. Boss. in tit. de offic. corrupt. pecu. num. 35. & 37. vi. infra sub nu. 269. Et quando Prator videt contra se porrigi querelas iniustas, cautela est reconvenire querelantes de iniuria, Put. in d. ver. iniuria officialis, c. 1. num. 4. vide infra lit. dddd, & gggg. Nota, quod Iudex ordinarius non potest procedere contra illum offendentes (ut supra dictum est) sed Iudex noster potest conoscere, & bannire delinquentes, tam in suos famulos, quam in seipsum. Nell. de bannit. 2. par. primi temp. nu. 9. Reconventio pro iniuria, & damnis datis permittitur, ut supra num. 374. & iniuria facta officiali potest purgari, sed qualiter vide Farinac. de delict. & pœn. q. 17. Franc. Marc. decis. 34. nu. 6. & licet Iudex ordinarius non sit Iudex competentis in cognoscendo circa iniuriam sibi factam, quando pœna est arbitraria, l. 1. & ibi gloss. & DD. C. ne quis in sua caus. & Farinac. d. q. 17. nu. 44. tamen Iudex noster poterit iniuriantem sibi bannire, & punire,

punire, Nell. de banh. in p. i. temp. nu. 9. Bart. in l. si quis forte, §. si quos, ff. de pœn. & iniuria facta officiali non tollitur protestatione, l. i. vbi Scrib. ff. quod quisq; iur. & in l. non solum, §. morte, de nou. oper. nunciatio. An autem iniuria in dubio censetur facta Iudici, tanquam Iudici, & seu vti publica personæ, aut tanquam priuato, in hoc multum refert, propter qualitatem pœnæ, & recurrendum est ad coniecturas, Put. in d. tract. in verb. iniuria officialis, cap. 3. num. 4. & in verb. remotus ab officio, cap. 1. in fin. Capic. Decisio. 130. numero 12. Qua de re considerandum, an ex causa administratæ iustitiæ, & eius officij, & tunc tanquam officio suo, & officiali iniuria facta censetur. Si verò ex causa omnino ab officio aliena, tunc præsumitur facta tanquam priuato, dic vt in prima parte, sub numero 225. & in 2. parte, sub numero 65. & alibi, & per Boss. in tit. de iniur. in fin. & per Clar. quæstio. 68. versic. iniuriam faciens officiali, D. Menoch. de arbit. cas. 263. numero 11. Roland. consil. 48. numero 1. volum. 2. vbi de alapa data officiali, Farinac. de delict. & pœni. quæstio. 17. numero 38. Catal. de syndic. in fin. vbi tradit cautelam, vt protestetur, de iniuria in causa reconuentionis. Hic volo, vt scias quod quando iniuria est notoria, tunc Iudex potest iniuriantem punire, Innocent. in cap. ex parte, de verborum significatione. Abb. in cap. dilectus, numero 3. de pœn. idem in cap. i. vbi Glof. extra de maleficis.

208 *qq* ¶ Querelare solitus, de quibus teneatur, vide supra lit. oo. Hinc autem fama non excusat, nec indicia, nec præsumptio, nec etiam semiplena probatio, nec Principis rescriptum, nec vllus color, de quibus omnibus apud Mascard. de probat. conclus. 254. nu. 40. Farinac. q. 25. nu. 74. de accusat. Boss. eod. tit. nu. 28. Menoch. cas. 321. & etiam puniri potest in personam, & in amputatione capitis, secundum Bald. in l. data opera, cir. fi. C. de accus. Frac. Marc. decis. 738. p. 1. Laur. Ten. caut. 1. nu. 6. cū seq. Qua de re quidam Procurator, qui ob malum patrocinium fuit à Senatu condemnatus in damnis, & expensis versus clientulum, tempore syndicatus volens sarcinam indebitè super dorsum Prætoris iniicere, allegando culpam illius, non potuit audiri à syndicato re, eo quia etiam coram Senatu se de Præatore condoluit hac de causa, & tamen fuit à Senatu condemnatus, & sic vti notorius succumbens, à syndicato re statim repellendus erat, quod est notandum, vide supra num. 112. & infra lit. yy.

yy Nec ab illis; vide supra nu. 100. & seq.

ff Nec ab alio nomine alieno: dixi supra num. 49. & 50.

tt De mandato: dixi num. 49. & 50.

209 *uu* ¶ De populo: dixi nu. 112. vide Farinac. tit. de accusat. q. 12. nu. 8. cum seq. & nota, quòd si fiscus est præsens, nemo debet vicem fisci assumere, & si sub eo prætextu aliquid facit quod repugnet factis fisci, nõ debet nocere Prætori, amota conclusione; vide sub litt. ii. nec obstat id, quod dicit Peregr. de iur. fisci. quia eius dictum procedit, si fiscus non est præsens, & accusatio non fuit instituta; DD. in l. i. ff. de popul. act. vide supra in 4. p. sub nu. 275. 276. & 280. sed quando super accusatione proceditur, & sententia oritur sic instante fisco, & cum voto fisci, vt in Statu Mediol. obseruatur, tunc Prætor non potest redargui tempore syndicatus de culpa ipsius, & fisci, quicquid sit contra alios, nisi interuenerit dolus, vel bara-

teria, aut collusio inter fiscum, & Præto rem; vt supra in verb. dolus, & in ver. barataria, quod est notandum, quia quotidianum, Put. in ver. Iudex, c. 3. nu. 4. & videtur facere Menoch. de arb. q. 53. nu. 9. Nam dici solet, quòd error communis facit ius, l. 1. C. de rest. l. fin. in fi. de offic. Præsid. & infra nu. 241. & 248. & Felyn. in c. de ijs, in 8. limit. de accusat. at si de collusione constaret, & de iniustitia simul, tunc querelans bonum opus faceret, gl. fin. in l. Imperatores, ff. de re iud. vbi Ias. Boss. tit. si aduers. rem iud. restit. postulet, nu. 12. & 13. Farinac. de inquisit. q. 4. nu. 13. 14. et 15. vbi colligitur, quod facta per collusionem, nedum nulla sunt, vt de compositionibus, & huiusmodi, sed colludentes pœna graui plectendi sunt. At si reus minori pœna condemnatus fuerit, iterum molestati poterit collusione detecta; Boss. d. tit. si aduers. rem iud. restit. postul. nu. 12. & 13. quod facit contra illos Procuratores, Aduocatos, & huiusmodi, qui colludunt cum Iudice pro saluandis reis in casibus atrocissimis, & abominabilibus; & incauti, vel aliter non considerant, quod animam mittunt in gehennam, vnde hæc iniquè

211 confiso agenti tuba canet. ¶ Persecutio ergo priuatorum delictorum non permittitur, nisi parti laesæ, secundum communem sententiam, de qua testatur Gomez. de delict. c. 10. & Clar. §. 1. Boss. tit. de præuaricat. calum. num. 11. Cumia. de syndic. c. 24. nu. 80. Hinc est etiam, vt si scriptor alicuius Causidici inimici Prætoris, vel famulus alicuius persecutoris, vel querelatoris tempore syndicatus ferat schedulam, in qua plura impicta sint contra Præto rem, eò quia sua non interlit, tanquam calumniosus sit statim repellendus, & etiã condemnandus vti temerarius, tot. tit. de pœn. temerè lit. & præsumitur de mandato eius, cui famulatur denunciasse, stante odio contra Præto rem, per l. 1. & 2. & ibi gl. ff. de seditios. Boer. eod. tract. de seditios. 7. præsumpt. nu. 34. Ro. cõf. 152. nu. 4. & 5. est enim instigator iste inimicus, & seditiosus, quo casu audiri non debet, c. in nomine Domini, 23. dist. vide infra in verb. iustitia, lit. a, vi. gl. in rubr. de popul. act. vbi quando pœna pecuniaria fisco applicatur quilibet de populo potest agere, & tex. l. fin. C. de litig. Aluis. de Alber. sing. 80. car. 169. vi. inf. in glof. testes, sub nu. 230. *xx* Pœna: dic vt supra lit. uu.

yy Qui dicta de causa querelarunt, non sunt iterum admittendi eadem de causa, Put. in ver. officiales ad syndicanum, cap. 3. nu. 5. & in ver. compositio. cap. 4. nu. 3. dixi supra num. 112.

212 *zz* ¶ Iuramento: hoc est iuramentum veritatis, & certificationis, de quo in pract. de test. par. 3. num. 50. cum plur. seqq. Pract. Pap. in for. lib. præparat. in act. real. & ibi glof. in verb. compellatis, vbi in simili videtur, quòd sapiat naturam iuramenti calumniæ, de quo etiam infra, & tenetur Iudex prouidere, & supplere defectum partis, Put. in ver. officium Iudicis, nu. 3. 4. & 5. ponit casus, in quibus Iudex supplere potest, facit Cauat. decis. 7. num. 25. par. 1. sicuti Iudex ex officio potest condemnare etiam in expensis, & damnis non petitis, Asin. pract. §. 32. cap. 2. ampliat. 54. vbi de expensis factis ante litem contestatam, & non ante, & etiam cum non fuerint petita, omittere potest, quia si non vult non tenetur, vt ibi num. 4. & dicit, quòd petitio expensarum (quamuis implicita) tenet, nu. 5. & quod expensæ peti possunt etiam ea die, qua sententia est lata, num. 6. & 8.

444. In iniustitia: si absque dolo, & barataria sequatur iniustitia, Iudex in syndicato de consuetu dicitur non punitur, dixi supra num. 61. & iniustitia etiam fieri dicitur denegando iustitiam, supra litt. o. Put. in ver. Iudices, cap. 13. 14. & 18. & 19. nu. 3. multo magis iniustitia fit in committendo, per l. qui facit, de reg. iur. & Put. in verb. Iudex male iudicans, cap. 2. sub num. 3.

213. † Unde inferitur, quod si arguatur Iudex ob capturam statim concessam sine legitimis indicij precedentibus, etiam quod modico intervallo facto captum relaxari mandauerit, & quod modica captura non dicatur captura, vt supra in 1. par. num. 9. cum sequ. tamen ob expensas dekursas Iudex teneretur, nisi periculum esset in mora, vel nisi porrecta querela accusator iurauerit accusatum esse suspectum de fuga, multo magis si capturandus esset forensis, Bald. in l. & si certus ff. ad Sylleian. vbi dicit Iudicem non mereri poenam, idem Bald. in l. consentaneum, C. quomodo, & quando Iudex, Blanc. de indic. numer. 7. & 8. in fin. Hippolyt. singul. 93. Amad. de syndic. num. 252. Dec. consil. 189. vltra quod captura est Iudici arbitraria, quod intellige, vt in 2. part. num. 22. & alibi: idem Iudex si in continenti relaxauit, est excusatus, nam quae incontinenti fiunt, non veniunt in consequentiam, not. Bart. in l. in rebus, §. possunt, ff. commodat. & quoad sententiam, quamuis iniustam, si caret dolo, Iudex non tenetur actione iniuriarum, Put. in ver. iniuria officialis, cap. 4. num. 2. l. iniuriarum, §. idem, de iniur. sed magna pro Iudice excusatio affertur, si incautus supplantatur verbis, aut facto ab illis, qui supponunt scripturas penes acta originalia falsas, vel non authenticas, vel adimunt ex filia originalium aliquam scripturam, & supprimunt, & ij incurrunt poenam committentis scachum, vt in Statu Mediol. quae
214. est poena furti, † vt cauetur in nouis ordinationibus, seu earum additionibus, in tit. quomodo condemnandi sunt, qui committunt scachum, edit. anno 1559. die 25. Februarij, & etiam in poena falsi, Clar. §. falsum, versic. sunt & alij, & in versic. partum supponens, (licet deficiat talis vers.) de quo vide Boss. in tit. de part. sup. pos. addentes ad Clar. ibi num. 171. vsque ad nu-
215. mer. 200. † & in dubio Iudex praesumitur potius circumuentus, quam quod iniustitiam facere voluerit, cap. bonae memoriae, de electio. l. 2. C. de offic. ciuit. iud. Mascard. de probatio. conclusio. 1139. volum. 2. Bald. in l. generaliter, C. de Episc. & Cler. Put. in ver. Iudex, cap. 1. num. 14. & in ver. Iudex male iudicans, cap. 1. num. 10. & in propos. omnino Menoch. de praesumpt. lib. 2.
216. praesumpt. 66. vbi late, † & Iudex potest ex causa denegare audientiam, cap. in nomine Domini, 23. distinct. vbi in casu intrusionis, & sic de illo cuius non interest, facit 3. quaestio. 1. §. pater. Item denegatur audientia in foro Ecclesiastico in casu schismatis, & seditionis, vt 23. quaestio. 5. §. non vos. Item in casu cum quis recipit Ecclesiam de manu laici, vt 16. quaestio. 7. si quis deinceps; Similiter illis, qui declinauerunt forum; Item si quis absque auctoritate Superioris excommunicat suum maiorem, 21. distinct. cap. in tantum, sic audientia denegatur illi, qui in legem delinquit, l. auxilium, ff. de minor. Et si Iudex querelatus sit, quod noluit iudicare, vel aliquam declaratoriam facere, vtputa quod apocha habeatur pro recognita (quamuis scripturas vide-

rit) non potest de hoc syndicari, docto de impedimento, vt supra in verb. negligentia, vel quando adhuc durat instantia, & potest declarari, & nihil deperit ei, pro quo declaratio erat fienda, 217. Amad. de syndic. numer. 247. † Impedimenta sunt, causarum multitudo praesentio, appellatio aduersarij, taciturnitas litigantium, tempus dilationum, ordines superiorum, & alia emergentia, de quibus passim dixi supra.

- Similiter si Iudex inculpatus sit, quod noluit procedere contra officiales suos pro aliqua impicta extorsione, vel de indebita executione, poterit excusari, si licentia exequendi data fuerit executoribus ab alijs magistratibus superioribus, quia Iudex inferior non potest se ingerere, vbi maior manum apposuit, dixi supra in 1. par. num. 244. potest etiam excusari Iudex, quando executores ab eo non dependent, vt supra dixi in ver. officialem, lita. & in ver. negligentes, lit. o. & vtroque casu aduendi sunt superiores, item excusatur Iudex, si adhuc punire potest executores, arg. l. nec non, §. sed quod egit, ff. ex quib. cau. maior. & in omnem casum, quando famuli Potestatis sunt syndicati praesentes, actio est dirigenda contra ipsos, coram Syndicatore, vel coram alio iudice competenti, & non contra Potestatem, vt admonet Io. Lopez in c. per vestras, in §. notab. §. quinto dicitur, num. 10. in fin. Verum non constituto, quod Iudex dolo aut barataria omiserit iustitiam administrare, non potest syndicari per sepe deducta, sed si ex actis nil constet contra executores, & per praesentos grauatos nihil subministratum sit, ad quod per iudicem interpellati fuerint, cur culpam eorum retorquere satagunt in iudicem? imputent ergo sibi, cap. damnum, de regul. iur. nec obstat, si mandaretur iudici a superiore, vt viriliter procederet contra executores, cum iussio oritur a precibus partis, & pars sua incumbentia facere neglexit, quia Iudex excusatur, l. fin. ff. ad Syllan.
218. bbb. † Lis adhuc sub iudice pendet, & quidem calumniosa est querela illius, qui condolet ante grauum illatum, vel antequam illud sentiat, l. ex consensu, in princ. ff. de appellat. quia iniurius est, nisi tota causa expedita, doli, l. iniurius, de leg. Melchion. de facin. inter consicrim. diuers. consil. 79. in fin. tom. 1. sicut dicitur, quod a futuro grauamine appellari not. licet, Diac. reg. 42. vide Lancellot. de Praetor. §. 11. fol. 185. quamuis Put. in ver. appellatio. cap. 3. num. 10. videatur tenere contrarium pendente appellatione, & quod Iudex interim teneatur cauere de indemnitate, nihilominus non seruatur de consuetudine tantus rigor, nisi sententia esset euidenter iniqua, vide supra in ver. iniqui, lit. q. & in ver. culpa, lit. r. & quicquid sit, aliud est si Iudex adhuc non sententiauit, & viget instantia, & sententia potest, Put. in verb. instantia, vbi per multa capitula, nec potest dici hoc esse, quod ab hoc contingit abesse, l. neque natalls, cum simil. C. de pro-
219. bat. † & quoad appellandum a futuro grauamine, vide Lancellot. de attentat. & adde, quod appellatione pendente praesumitur pro sententia, Abb. in cap. quoniam contra, col. 9. versic. in 2. membr. de probat. vbi Felyn. num. 22. Gab. concl. tit. de sentent. concl. 6. num. 20. & praesumptio est, quod Iudex sententiam iustam tulerit non dolose neque malitiose, aut alia quouis illicita causa, Alciat. de praesumpt. reg. 3. praesumpt. 9. num. 1. versic. praeterea, pulchre Menoch. de praesumpt.

presumpt. lib. 2. presump. 66. num. 24. 25. & 26. Vnde non video, quo iure pendente appellatio-
ne iudex possit in syndicato molestari ex causa
dictæ sententiæ, nisi quando notorie constaret de
dolo, & de pœcanti nequitia, quæ res difficilis est
probationis; quælibet enim causâ etiam colora-
ta, et vt fertur bestialis, excusât à dolo, vt aliàs dixi.
220 † Item appellari potest à Decreto iudicis seu
syndicatoris admittentis aliquem minus legitime
contra officialem in syndicato. Neuz. consil.
17. num. 74. Felyn. in cap. inter Monasterium,
de re iud. quia admissio, & non admissio dicun-
tur sententiæ interlocutoriæ, Franc. in cap. cum
cessante, num. 3. 6. & seq. de appellat. dixi in 4. par.
ante num. 303. lit. F.
221 † ccc. Nec à forensibus:) vide quæ suprà di-
xi, & ille propriè dicitur forensis, qui non est
subditus, Dec. consil. 550. num. 8. & consil. 661.
num. 6. & 7. Menoch. consil. 74. vo. 1. Cauale. de-
cis. 1. num. 15. & 31. cum seq. par. 1. Carpa. super
statu. cap. 311. num. 8. & suprà in verbo, insuper,
lit. n. & in publicis delictis forensis accusare po-
test, Farinac. de accusat. q. 12. num. 11. vide suprà
lit. uu. vers. de populo, multa congerit Bonacossi.
in suis quæst. crimin. ad statu. in ver. forensis.
222 † ddd. Ignotis:) ij quidem non admittun-
tur de iure tanquam accusatores carentes nomi-
ne, Gand. de malef. in rubr. qualiter fiat accusa-
tio. num. 6. pulchrè Boss. de accusat. num. 3. vbi
tradit requisita ad accusandum, videlicet nomen
accusatoris, & accusati, & alia multa, Farinac. de
accusat. q. 12. num. 6. Impium est enim ignorare
accusatorem, à quo, & contra quem indebitè ac-
cusati damna relaciri deb. rent, Bart. in l. 1. ad
Turpill. & ignota persona non potest in testem
admitti, dixi in præct. de test. par. 4. num. 101. ta-
men semel habui in facto in quadam causâ val-
de ardua, quod quidem laruatus patefecit mihi
magnum delictum, & aperuit viam ad inqui-
rendam, & inueniendam veritatem, & ita res
clare in lucem venit, & de libello incerto vide
Pap. in for. libel. resp. in act. real. vbi glo. in verb.
libellus incertus, plura per Farinac. de accusat.
q. 12. si incertitudo caulatur à facto rei, admitti-
tur, Bart. in l. qui autem, ff. quorum legat. & po-
test declarari per probationes, idem Bart. in l. in-
ter stipulantem, §. si Stichum, num. 7. & 9. ff. de
verbor. obligat.
223 eee. Bannitus:) † non admittitur ad accusan-
dum, not. glos. in l. qui iudicio publico, in verb.
mortè, ff. de accus. Clar. q. 14. vers. quintus est casus,
Put. in verb. inquisitio, cap. 3. num. 1. 2. & 3.
& in verb. inobedientia, cap. 1. Farinac. alios om-
nes allegans, tit. de accusat. quæstio. 12. num. 24.
pulchrè Rom. consil. 152. Baiard. ad Clar. quæst.
44. num. 26. cum plur. sequ. idem Clar. quæst. 33.
versic. quæro nunquid, vbi nec testificari potest
Bannitus contra officialem in syndicato, nisi in
casibus pectoralibus cum saluoconductu. Hinc
est, quod si quis à Pratore in contumaciam fue-
rit bannitus, & tempore syndicatus mittat que-
relam tangentem nullitatem banni, non est vl-
lo modo audiendus; quoniam esset per indire-
ctum facere suas defensionem, contra tex. c. cum
quid, de reg. iur. in 6. & contra ius iam quæsitum
fisco in vim contumaciæ, vt infra lit. pppp. & per
Melchion. inter consil. crim. diuerso. consil. 79.
in fi. par. 1. & per not. à glos. in l. qui iudicio pu-
blico, in ver. mortem, ff. de accusat. vbi bannitus
pro crimine publico, nec etiam in criminalibus

exceptis accusare potest, Clar. dict. quæstio. 14.
ver. quintus est casus, Put. in verb. inquisitio, cap.
3. num. 1. 2. & 3. Farinac. dict. quæstio. 12. Nec
alius pro dicto bannito, siue pater, siue filius, fra-
ter, agnatus, aut cognatus, vel affinis potest que-
relare, Clar. quæstio. 9. ver. item quæro, Alexand.
consil. 81. reuocatur num. 4. volum. 5. præsertim
in Statu Mediolani, vt inquit Ias. in l. is qui, C.
qui testamen. fac. poss. quamuis ad probandam
innocentiam banniti de iure tertius admittatur,
vt firmat idem Ias. ibi, & refert Mynsing. obser.
88. cen. 11. non tamen admittitur ad querelan-
dum Prætozem, Rolan. consil. 43. num. 11. vol. 1.
Nec tenet ratificatio, cum principalis sit diffida-
tus, & dicitur hostis Ciuitatis; quod qualiter pro-
cedat, vide Bossium in tit. de crim. l. f. Maieslat.
numero 94. cum ibi per eum adduct. & hic scias
quod secuti bannitus non potest sub quouis co-
lore impugnare sententiam banni, vt supra nec
etiam fisco licebit impugnare illam pulchrè Ber-
tazol. Conf. Cri. 259. num. 1. & 2. vo. 2. per reg.
non licet actoris, & l. nemo plus iuris, de reg. iur.
Sed ad prædicta aduerte, quia si bannitus an-
te bannum accusauit aliquem, tunc post bannum
poterit accusatio prosequi ab eo per Procurato-
rem; vt est Glo. & Bart. in rubr. C. de aleat. lib. 11.
224 Cæterum † bannitus admittitur in testem ad
inquirendum in aliena causa graui, & quando in
huiusmodi veritas ab alijs haberi non potest, idè
Boss. in tit. de inquisitio. num. 58. & latè dixi in 4.
par. præct. de test. & per Farinac. latissimè in tract.
de testib. 56. Similiter si bannitus in alia causa pro
qua non fuit bannitus ante bannum accusasset
officialem, vtique post bannum per procurato-
rem poterit accusationem prosequi, gl. & Bart. in
rubr. C. de aleat. lib. 11. Et notandum, quod in Sta-
tu Mediolani adsunt duæ ordinationes, primus
anni 1547. & alter anni 1558. quibus cauetur,
quod si plures in aliquo facto interuenerint, in
casu incertitudinis illius, qui vulnus intulit, om-
nes comprehensi possunt æquè in contumaciam
condemnari in pœnam statuti. Rursus quoad bā-
nitos; si aliquis fuerit bannitus in contumaciam
culpa, & defectu sui Procuratoris, vt tetigi suprà
lit. qq. in fin. non est Procurator iste negligens au-
diendus postea in casu syndicatus contra Præto-
rem, ad impugnandam nullitatem banni, nisi
ex ordine Superiorum, vices Principis habentium,
ad nouas defensionem ille bannitus fuerit
admissus, per iura, & rationes in princ. huius glos.
adductas, in ulto minus postquam bannum trans-
factum esset in rem iudicatam, quæ pro veritate
225 habetur; & facit † de albo nigrū, & è contra, l. si
quis vltro, ff. de quæstio. Boss. in tit. de ban. quid
amittant, num. 20. At si citati non comparent, sibi
imputent, tot. tit. si quis iud. non obtemp. quo-
niam verus contumax dicitur, l. Senatus, §. quod
si tribus, ff. de iur. fisc. Stracha de Mercatur. tit. de
decoctor. in 1. par. vlt. par. num. 29. & circa quan-
tatem citationum attenditur stylus loci, & ita
etiam quoad modum citandi, Vant. de nullit. ex
defectu cit. num. 75. versic. diximus, tex. in l. mini-
mè, de leg. & in Decretis manuscriptis in Cau-
cellaria DD. octo de Balia Florent. cauetur quod
si quis delatus fuerit de aliquo delicto, & citatus
bis fuerit, si steterit contumax torqueri poterit,
etiam si non adsint indicia, sed duntaxat querela,
anno 1551. die 15. Decembris, quod declaratum
fuit anno 1559. die 7. Septembris, & hic tenebitur
probare suam innocentiam, tantum pollet
effectus

effectus contumaciæ. Nam contra contumaces omnia iura clamant ita quoque sentit Blanc. de indic. sub num. 335. vbi pulchrè loquitur. Et postquam sciuerit bannitos fuisse, cur tempestiue nõ comparuere? vel saltem per excusatorem legitimum non curarunt se constituere? vt de eorum innocentia docere potuissent, quamuis personaliter in causis, vbi ingeritur pœna sanguinis, vel corporis afflictiua, rei teneantur comparere, & non per Procuratorem, vt sæpius dictum fuit supra in 2.3. & 4 par. Clar. q. 32. ver. 1.2. & 3. Quin imò supremi Principes de ordinaria potestate nõ possunt admittere Procuratores vbi non sunt de iure admittendi, c. veniens, de accus. Mille. pract. crim. in rubr. denun. for. num. 94. Bertazol. consil. 422. num. 13. vo. 2. latè Gabriel. com. conclus. lib. 7. conclus. 9. Menoch. de arb. quæst. 82. Ideò in omnibus casibus, qui sunt contrarij legibus, statutis & ordinationibus, Principes rescribendo, solent apponere clausulam, non obstantibus, sicut in Rescriptis gratiæ, & sufficit firma, seu subscriptio Principis, quæ habetur pro expressione clausulæ, non obstantibus, vt seruatur Florentiæ breui manu.

Et postquam sumus in hac tam quotidiana materia bannitorum, ne nimis discedamus à propria syndicus tractatione, solent quandoque iudices querelari, quòd nulliter aliquem bannierint, & ob bannum ille occisus fuerit, fortè spe lucri aut præmij à statuto, vel à proclamationibus Principum concessi occidentibus bannitos, de quo dixi in 4. par. in materia extensionis, circa quòd scias, si bannitus quispiam fuit in vera contumacia, quamuis non plenè conuictus à testibus esset, si citatus non comparuit, sibi est impudendum, stante statuto, quòd contumax habeatur pro confesso, & conuicto, de quo per Boss. in tit. de liter. Princ. admit. ad no. defens. nu. 5. Clar. q. 44. Bonacoss. in quæst. crimin. super statu. in ver. contumax, vbi plures remissiuè: Quoniam rei contumacia videtur esse in causa, quare fiscus non curauit apertius, & concludenter intentionem suam contra hunc reum probare, vt sentit Bajar. ad Clar. d. q. 44. num. 28. & qualiter dicitur contumax dixi quoque sup. sub nu. 318. p. 2. non ita procederet quando Iudex in conscientia sciret, citatum fuisse innocentem, vt per Marf. consil. 37. num. 12. & sic vides quantum in omnibus Iudex in foro fori, & in foro poli remanet disgrauatus, quando non facit quidquam contra conscientiam. Punctus est videre super validitate citationis, & inquisitionis; nam si non potuit inquiri, minus citari: & ideò si bannitus sit eo, quia non comparuit, res est periculosa pro iudice, quòd quidem statutum non intelligit illum haberi pro conuicto, & confesso, qui nulliter citatus non comparuit, vt declarant præcitati DD. & Vant. de nullit. ex defect. cit. per tot. & in ter. in tit. quoties, & intra quòd temp. num. 44. circ. fin. vbi quolibet dispositio debet intelligi de actu valido ritè ac rectè factò, vt trad. Bald. in l. fin. §. in computatione, in fin. C. de iur. delib. Præsupposito ergo, quòd iste scelopum contra alium exonerauerit, nullis dictis verbis, & illum lethaliter vulnerauerit fortè tempore stupidij, associatusque à multis armatis, non sine magno populi, & cœtus scandalo, etiam inimicitia præcedente ex causa graui, vt est causa matrimonij, & id non prouocatus fecerit, si de ijs aliqua habeantur indicia, non est dubium, quòd potuit citari, & in contumaciam

condemnari & banniri; quoniam appensatè deliquisse præsumitur, Menoch. de arb. cas. 361. num. 55. in fin. idem de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 40. num. 27. Blanc. de indic. num. 89. et 90. dixi in 3. par. in ver. inimicitia, num. 125. & ita si vniciuque delicto est sua causa adscribenda, vt dicit Boss. in tit. de homic. num. 62. & 63. causam grauem præcessisse (rebus stantibus) dicendum est, & indicia præcessisse, cum sola contumacia indicium faciat, Boss. de indic. & confid. an. tor. num. 134. Farinac. de delict. & pœn. quæst. 34. num. 174. & 178. & meritò is bannitus in contumaciam iure bannitus censi debet; & eò magis cum semper ad omnes actus fuerit citatus, & monitus, & semper fuit contumax, nec vnquam, saltem oretentus alius pro eo verbum protulit ad illum excusandum, vel aliter, facit Farinac. de inquisitio. num. 49. ver. limita.

Nec obstat quòd dicit Bald. in l. deberi, verific. item considera, C. de fideicom. liber. vbi ait, non esse contumacem eum, qui non audet venire ad iudicium, quem refert Cort. in suis memor. in verb. contumax, quia tenebatur saltem mittere excusatorem, ad quòd vide Ias. in l. vnica, §. vlt. ff. si quis iudic. non obtemp. Boss. in tit. de indic. & confid. ant. tor. num. 235. Quinimò vna contumacia alteram sequuta est, & sic negligentia supra negligentiam, & contumacia supra contumaciam, & altera alteram grauasse dicitur; & in hoc verificatur illud vulgare, quòd contra contumaces omnia iura clamant, DD. in l. contumacia, ff. de re iud. imò aiunt contumaciam esse per se delictum, d. tit. ff. si quis in ius voc. non ierit, & tot. tit. ff. si quis iudic. non obtemp. l. omne delictum, §. contumacia, de re mil. Menoch. de arb. cas. 153. num. 1. Farinac. de delict. & pœn. q. 18. num. 26. declara. num. 28. & q. 34. num. 75. & distingue inter verum contumacem fictum; & ille dicitur verus contumax, qui personaliter citatus est, vel ter ad eius domum, vbi tunc habitabat, familia eius audiente; circa quòd vide Bart. in l. fin. ff. de in integr. restit. Masuer. in pract. tit. de contumacia, in princ. & alios, de quibus per Farinac. d. q. 18. num. 52. plura adducit Mascard. de probat. concl. 450. nu. 7. & 10. & concl. 1182. nu. 77. vbi quando habetur pro confesso. Cum igitur ante bannum semper tacuerit, & post bannum per sex menses superuixerit, nec ipse, nec alter pro eo comparuerit ad aliquam saltem coloratam excusationem, vel protestationem faciendam, dicitur assentijsse, l. qui patitur, ff. manda. l. is qui tacet, cum sim. ff. de reg. iur. Qua de re si postea occisus fuit à suis inimicis, sub prætextu lucri, & præmij concessi occidenti bannitum, quid culpæ in Prætorè? & in actis etiam diffamatus erat, quòd duo patralet iste bannitus homicidia per assassinium; & in hoc, & in sequenti casu nimis fateor me dilataste, sed quia amicum meum seruauit ab huiusmodi querelis in columnem, volui casus hos binos recensere, vt quotidianam materiam, & vtilem.

Secundus casus fuit de illo, qui de animo delibato inquisitus, seruatis seruandis fuit in contumaciam bannitus, iuxta ordinationes status Mediolani: Nam admissus ex ordine superioris ad nouas defensiones, quibus factis fuit liberatus, in præmium querelauit Prætorè tempore syndicati. Sed repellendus erat statim postquam ex actis constat, quòd Senatus illum contumacem admittere noluit per Procuratorem ad faci-

ciendum defensiones, nisi prius se personaliter constituerit; quod est argumentum approbans contumaciam, & per consequens quod Prætor iure meritum illum banniuuit. Et quia deduxit impedimentum infirmitatis proueniens à culpa, & factum fieri prohibito, ipsius non fuit admissa hæc excusatio, quia damnus quod quis sua culpa sentit, sibi imputet, cap. damnus, cum vulg. de reg. iur. in 6. in propof. Menoch. de arb. iud. cas. 237. num. 20. Nam iure animo deliberato offendendi alios, sed ab eis offensus remansit, ultra quod non probauit tale impedimentum; quod cum sit facti, probare tenebatur, l. in bello, §. factæ, de capt. & postli. reuerf. Mascar. de probat. concl. 1. Satis est, quod in actis constat de termino à Prætoře dato illius excusatori ad probandum tale impedimentum, vt practica seruat; & cum nec dolo, nec barataria, sed in fidentia facta à Procuratore fiscali, & cum voto D. Aduocati fiscali secuto banno, non est redarguendus Prætor, per supradicta, & licet de innocentia aliorum sociorum criminis constiterit, & absoluti fuerint, id sequutum est post bannum huius banniti, & factis exacte eorum defensionibus, vnde non bene inferatur, l. Papinianus, §. exuli, de minor. quæ sunt valde notanda pro iudicibus iuuenibus officia gerentibus in statu Mediolani.

226 **fff** Periuurus:) ¶ Nec iste admittitur ad accusandum, quia infamis, & debet fustibus cædi, Ro. l. iij. 423. & periuurus dicitur, quia iurat ad corroboratio nem actus, & iuramentum non seruat, si sine interitu salutis æternæ illud seruare potest, Baiar. ad Clar. in §. periuurus, num. 4. & periuurus duodecim penas patitur. 1. cadet in penam si quis maior, C. de transact. 2. efficitur infamis facto, 3. non admittitur ad aliquam dignitatem, 4. nec in testem, 5. repellitur ab agendo, 6. perdit beneficia legum, 7. Clericus perdit beneficium, 8. collatio beneficij redditur nulla, 9. appellatur falsus, 10. tenetur parti læsæ, 11. nõ potest absolui, 12. patitur alias penas iuxta legum, & statutorum dispositionem, & iura passim super ijs trad. l. in l. si duo, §. si quis iurauerit, de iur. iuran. Gaspar Caball. Milleloq. 590. p. 2. Carp. super statu Mediol. cap. 107. Menoch. de arb. Cas. 319.

227 **ggg** In famis:) ¶ Clar. q. 14. ver. secundus est calus, & cap. infames, 6. q. 1. l. qui accusate, C. de accusat. Farinac. de accusat. q. 12. & in repet. pract. de test. vbi latè dixi quod duplex sit infamia, & quomodo purgari possit, Put. de syndico in verb. testes, cap. 2. vbi mala fama auget indicia, bona autem illa debilitat & minuit, l. 1. §. hanc enim legem, C. de fam. Trin. & fid. Cathol.

228 **bbb** ¶ Criminosi, vt homicidæ, malefici, fures, sacrilegi, raptores, falsarij, sortilegi, concubinarij, & similes criminosi repelluntur, l. criminosi, C. qui accus. non poss. Conrad. pract. tit. de accusat. num. 12. versic. quadragesimo octauo repellitur, intellige & declara, vt per Farinac. de accusat. sub num. 17. versic. hæc limitatio, vide in 1. par. sub num. 49. & 50.

229 **iii** ¶ Testes interessati, qui dicantur, vide in pract. de test. in 4. par. & sunt domestici, participes illi de familia, de Vniuersitate, de Collegio, & similes, de quibus latè num. 22. 23. 37. 115. & alibi, Boss. in tit. de offic. corrupt. pecun. num. 35. Neuz. consil. 76. num. 7. Et hic nota, quod famuli, beruarij, milites, & alij familiares, & domestici possunt testificari pro suo Potestate, & Domino, in ijs, quæ non eos tangunt, dixi in d. 4. par. pract.

de test. num. 22. & 23. & ita tenet Bald. in l. obseruare, §. proficisci, 8. quest. ff. de offic. Proconsul. & leg. sequitur Put. de syndico. in ver. testes, cap. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 3. præsertim de ijs, quæ sciri non possunt, nisi ab illis de familia, & quando fides eis præstari potest, vt personis probis, Boss. in tit. de denunciati. num. 12. Felyn. cap. in literis, de test. Put. d. cap. 1. num. 2. & 3. & cap. 2. num. 3. vbi excipit Iudæos, & num. 6. Salyc. in l. ea quidè, C. de accus. dixi latè in pract. de test. par. 1. num. 112. & par. 5. fol. 297. & 298. Mascard. concl. 165. & 865. & 758. Et quid de eualibus Principis vide ibi in d. 4. par. de test. sub num. 28. lit. l. secus si huiusmodi tractant de se

230 **exonerando**, Masc. consil. 2. ¶ & hinc nota semper, quod testes, qui non probant pro aliquo, vt sunt omnes interessati sanguine, vel participes, si contra seipfos, vel suos coniunctos aliquid deponant, tenet, si sunt viri probi odio carentes, Mascard. concl. 858. num. 17. Gab. de test. concl. 488. Simanca. Cathol. inst. tit. 64. Rub. de test. nu. 47. Farinac. postea visus hos alleg. tit. de oppos. contra perso. test. quæst. 53. num. 79. vbi dicit idem si pro parte contra, & partim pro deponunt, per Io. Monticell. in repet. test. in verb. testes inhabiles, & ad omnia prædicta vide Farinac. de oppos. contra test. quæst. 60. num. 23. & 24. vbi de famulo, de portatore, mediatore, & similibus, & per tot. illam quæstio. tamen coactè, nec pro, nec contra admittuntur, vt in pract. de test. in 4. par. Nec vnus testis de populo pro causa populi est testis idoneus, iux. nor. per Cyn. in l. parentes, C. de test. Pau. de Cast. consil. 111. nu. 7. p. 1. quæ de re si Iudex querelatus sit nomine populi querelatus non debet probari per illos de populo, vi. sup. glo. in ver. de populo sub num. 209. etc. fin.

231 **KKK** Capturatos:) ¶ de ijs supra dixi nu. 110. & in pract. de test. p. 4. nam. p. 17. lit. N. versic. similiter, Bald. in l. si ipius, C. de iur. heres. l. 1.

232 **lll** Congregauerunt:) ¶ dixi supra num. 110. & vide in pract. de test. par. 4. num. 117. lit. N. Put. in ver. testis, cap. 3. in prin.

233 **mm** Querelas:) ¶ alias dixi num. 110. & nota, quod si pendente iudicio criminali, quis de eo apud superiores conqueratur, & à superioribus mandetur, vt rescribatur status causæ, quo audito, superior non dicit male factum à iudice, sed tacite illud approbat factum, vt puta Iudex condemnauit reum in contumaciam, quia non se presentauit, vt supra lit. ecc. iste supplicauit nõ potuisse condemnari, sed petijt admitti ad nouas defensiones absque personali constitutione, & superior dixi non posse nisi personaliter se constituat: ergo necesse erat, vt se constitueret coram Prætoře, quando fuit vocatus, & ex hoc confirmata est sententia iudicis, qui in nullo monitus, nec redargutus est à superiori, facit l. Pomponius, ff. de neg. gest. & quia per gratiam superioris fuit admissus ad nouas defensiones, non est contra Prætořem in consequentiam ponendum, Dyn. in reg. quod ob gratiam, de reg. iur.

234 **nnn** ¶ In syndicato requiruntur testes idonei, & omni exceptione maiores contra virum probum, de quo bene auditur, & fama bona vniuersaliter currit, & contra malum, & iniquum iudicem etiam inhabiles admittuntur, arg. eorum, quæ dixi in pract. de test. 4. par. num. 83. & vide infra lit. ooo. & supra num. 109. & 110.

240 **ppp** Qualitatibus:) ¶ qui se fundat in aliqua qualitate, illam probare debet, vide supra in ver. tales

- tales quales, lit. z. hinc est, quod multi hac de causa succumbunt, vt supra in lit. q. in ver. iniqui, cite. fin.
- 241 *qqq* † *Officiales de generali consuetudine non syndicantur, nisi, vt dixi supra num. 61. & si plures sint iudices, vt de auditoribus Rotæ simul delinquentes, tenentur in solidum, sed executio fit pro parte, nisi alter esset non soluendo, Bart. in l. si multi, ff. de publica. Bald. in rubric. C. de pœn. iud. qui malè iudican. idem de pluribus officialibus, Petr. Raue. singul. 490. in re dubia omnes excusantur, quia error communis in actis publicis facit ius, l. fin. in fine, ff. de offic. Præs. vide supra, num. 209.*
- 242 *rrr* *Benè informatam :* † sunt verba captatoria beneuolentiæ, & iuridica, quoniam Doctor scire iura præsumitur, l. Diuus Marcus, ff. de offic. Præs. l. septimo mense, de stat. homin. §. præscribere, Instit. de act. no. Menoch. præsumpt. 75. num. 44. lib. 5. l. regula, ff. de iur. & fact. ignor. & Doctores quasi radij solis appellantur, l. Aduocati, C. de Aduoc. diuers. iud. & iurisconsulti duos sales habere debent, vnum scientiæ, ne insipidi sint, alterum bonæ conscientiæ, ne sint diabolici, vt inquit Bald. in l. 2. num. 7. C. de sent. ex bre. recit. & refert Menoch. de arb. cas. 339. & multa congesti in præct. de test. par. 1. num. 47. attamen Doctoribus hodie parum creditur, vnde sunt deterioris conditionis cæterorum hominum non enim creditur Doctori, nisi alleget in testimonium sibi textum, glossam, vel Doctorem, qui sepe decipitur si omnia solus scire præsumat.
- 243 † *At si Iudex circa statutum errat, quod insertum sit in volumine statutorum, tenetur de rigore, sed excusatur de æquitate, Amad. de syndic. num. 130. vbi ampliauit etiam si non fuit productum, & eod. num. dicit iudicem excusari circa ius consuetudinarium, per cap. 1. de consuet. in 6. nam si consuetudo allegata non fuit, non arctat, l. 1. C. quæ sit long. consuet. Menoch. de arb. cas. 370. num. 3. quamuis contrarium videatur sentire Put. in ver. lis sua, cap. 4. num. 4. ratio differentiæ est, quia ius scriptum semper loquitur. l. Arriani, C. de hæret. non sic consuetudo, quæ scripta non est, † Institut. de iur. nat. gent. & ciuil. §. ex non scripto, altera ratio esse potest propter vim iuramenti, quod à Potestate in principio præstari solet super statutis seruandis, Put. in ver. iuramentum, cap. 1. vbi num. 5. ait, si duo statuta sint contraria, quod est rationabilius attenditur, vide in 4. par. num. 53. Item Iudex excusatur, si procedit de similibus ad similia, & errat in assimilatione legis, Amad. d. num. 130. & illa dicuntur similia, quorum qualitas est vna & eadem, & quorum substantia est diuersa: & æqualia, quorum eadem est quantitas, idem Amad. sub num. 131. vide in 4. par. nu. 44 51. 104. & 116. & 121.*
- 245 *fff* † *Nec possunt syndici de gestis extra officium, hoc est communiter approbatum. Bart. in l. 3. in 1. ver. not. quod syndici, ff. nau. caupo. stab. Put. in ver. familia, cap. 4. num. 5. Rondinel. num. 276.*
- 246 *ttt* *Copiam recipere :* † dictum est ad saturitatem supra num. 117. cum plur. seq. & clausula, non aliter, multum operatur, Cauale. decif. 41. num. 15. par. 1.
- 247 *uuu* *Per iniuriam :* † vide Bar. in eius quæst. incip. Iudex, qui ob imperitiam malè iudicauit, & quæ supra dixi num. 59. & idem est per imprudentiam iudicare, Menoch. de arb. cas. 339.
- Caroc. loc. & conduct. tit. de var. extraor. cogn. vide infra lit. aaaa.
- 248 *xxx* *Errore :* † Iudex errans ex causa probabili, non tenetur in syndicatu, Put. in ver. iudicare, cap. 3. num. 4. præcipue si est error communis, vide in præct. de test. par. 1. num. 79. & in dubio pro iudice præsumitur, dixi supra in ver. iniustitia, lit. A. & in ver. lis, adhuc lit. B. & num. 209. & 243.
- yyy* *Partes Domini Syndicatoris :* supra num. 91. & 96.
- zzz* *Turpe aut dolosum :* num. 99.
- 249 *aaaa* *Ex officio :* † dixi supra eo. ver. num. 122. & ita cauetur in statu Mediolanensi ex noua ordinatione Excel. Senat. edit. ann. 1573. die 14. Nouembris in quibus mandatur Syndicatoribus, vt si quid per iniuriam aut incitiam omisum aut commissum fuerit in processibus, omnium debeant memoriam facere, & vide in No. constitu. lib. 1. tit. de offic. Vic. gener. & aduerte quod ibi dicitur notulam facere, & non inquisitionem formare, meritò debet breui manu executiones Prætoris recipere, & iuxta grauamina ponere, & audire oretenus, vt dixi, & infra lit. bbbb.
- 250 *bbbb* *Sine dilatione :* † *Causa syndicatus est summaria, & extraordinaria, & velo leuato decidi debet, Put. in verb. libellus, cap. 1. & 2. num. 10. & 11. vbi leuato velo dicitur sine discussione, & examine negotij, dixi in 1. par. num. 138. Bald. in l. Tribunalus, §. cum aliquis, ff. de test. milit. vide infra lit. c. & an Iudex propter breuem instantiam possit terminos cumulare, Put. in ver. instantia, cap. 6. num. 2. Hinc est quod non defertur appellati, vide tex. in l. nulli, C. quor. app. sicuti non appellatur à Iudice nostro ad Principem si ius dicat super illa causa super quam potest condere legem, per l. 1. §. sciendum, ff. qui, & à quib. Sebastia. Regnicol. super Constitu. Mediol. in proem. versic. videmus, & versic. Nec appellatur, quamuis inter Doctores sit magna controuersia, vt refert Put. in ver. appellatio, cap. 1. num. 16. qui tamen num. 18. magis communem opinionem ac veriolem esse ait, quod appellare possit huius timore; à statutis & ordinationibus appellatio est prohibita, at si officialis per dolum aut baratariam condemnatus fuerit, appellare non potest, vt inquit Carpa. ad Stat. Mediol. cap. 131. num. 40. vo. 1. Rol. sing. 131. Lancellot. tract. de attenda. rubr. de appellat. penden. limit. 20. sed non est sublatum remedium confugiendi ad superiores, Marant. de ord. iud. in 6. par. in ver. reclamatio, num. 11. & in ver. supplicatio, nu. 1. par. 6. actu 2. Lancellot. de attenda. cap. 12. limit. 10. num. 16. & in materia Brachij Regij nota, quod non appellatur, quia Iudex noster æquiparatur præfecto Prætorio, vt in 1. par. l. 1. ff. de offic. præfect. & l. 1. §. sciendum, ff. qui & à quib. & declara, si super illa causa iudicetur, super quam valet condere legem, Sebastia. Regnicol. super constitut. in proem. ver. nec appellatur, & à sententia præfecti Prætorij non appellatur, Marant. 6. par. num. 250. actu 2. Bart. Soc. conf. 195. incip. circ. primum, vol. 2. vbi latissimè Put. in ver. appellatio, cap. 1. num. 18. Menoch. cas. 70. num. 2. & 13. multò minus à sententia Senatus, cas. 68. num. 34. & in casibus celeritatem requiruntibus, nec si ex officio proceditur, Marant. d. actu 2. nu. 319. Lancellot. de attenda. 3. par. c. 8. rubr. de sententia, nu. 25. nisi tractaretur de magno*

gno præiudicio; num. 5. lib. 2. & licet in hoc appellatiōni deferendum sit, tamen Iudex nō tenetur sub syndicato humano, sed solum habet Deū ultorem; Menoch. q. 70. num. 8. sic dicitur de eo, qui iuravit iuramento litis decisivo; nam non potest in foro fore argui postea de falso; Fanuc. de in lit. iuran. membr. 5. num. 2. 3. par. Idem si causa est remissa arbitrio alicuius, quia appellari non dicitur; Lancellot. d. cap. 28. num. 3. nec potest appellari à futuro grauamine; Carpa. super statu. Mediol. cap. 131. num. 40. vo. 1. Diaz. reg. 42. vide supra in ver. lis adhuc. Nec causa quando est commissā cum omnibus illis clausulis; de quibus in 1. par. & per DD. quos supradicti allegant; & vide tot. tit. C. quor. appell. non recip. Soc. reg. 40. Oriā. c. quoniam contra, 22. col. Spec. de appell. §. quibus; Nouell. concor. gl. concor. 6. vbi ponit 12 1. modos, quibus appellari non licet; Duen. reg. 45. & à condēnatione Potestatis eius officiales appellari non possunt; Marant. d. 6. par. actū 2. num. 301. & num. 230. ponit reg. cum 9. limit. Et licet causa sit summaria, & regulariter non detur repulsa testibus; Abb. in cap. veniens, il. 2. col. 5. in princ. de test. tamen fallit in causa syndicati, in qua semiplena probatio non sufficit, sed probationes perfectæ, & concludentes requiruntur; vt dixi num. 106. 107. vide Marant. de ord. iud. 3. par. 9. distinct. num. 63.

251 cccc ¶ Absolutio, vel condēnatio fieri debet intra tempus instantiæ syndicatus, l. 1. C. vt omn. caus. verum, quia etiam post terminum sententia lata tenet, l. patre furioso, ff. de ijs, qui sunt sui, & tenet Put. in verb. instantia, cap. 2. cum ibi per eum adduct. & Bald. in §. iudices, de pac. iur. fir. vbi inquit, quod si Iudex non expedit intra tempus, non tenetur si pars non petijt, idem in l. statutis, C. de sent. tamen stante hac præuentoria protestatione, sententia est nulla, secus si tacuisset; pulchrè Ro. consil. 15. plura num. 4. verfic. ex quibus resultat, & per hanc protestationem, & interpellationem Syndicator constituitur in mora, l. Titia, §. vsuras, C. de fid. instrum. & ita tenet Put. d. cap. 2. num. 3. circ. fin. vide num. 172. & de materia absolutionis, & condēnationis vide latè in 4. par. num. 276. cum seq. vsque ad num. 290. & in statuto Mediol. in nouis constitut. ad sunt ordinationes Caroli V. Imperat. & in tit. de officio Vic. generalis instantia Syndicatus est 50. dierum, & non vltra, & si relatio in Senatu facta erit de causa syndicatus; querelatores tenentur querere expeditionē, vt in no. ordinationib. dicti Senatus 1580. verfic. cum in publica audientia. Et si non stetijt per iudicem, quo minus causa non expeditur, tunc elapsis diebus quinquaginta dicitur esse præclusa via querelatoribus, qui non poterunt dicto termino elapso amplius molestare officialem, quoniam dissimulatione, querela dicuntur abolita; & causa Syndicatus perempta, l. non solum, §. 1. & l. sed si vnus, §. si ante iudicem, ff. de iniur. & §. fin. Instit. eod. tit. vbi glos. & in §. quod autem, Instit. de vsucap. vbi glos. in ver. abolita; & dicuntur destitisse, Spec. in tit. de accusat. §. 5. & tex. in l. destitisse, ff. de iudic. & ille, qui non prosequitur querelam, desinit à querela, ar. l. quod ait, §. lex ait, ff. de diuer. Sed in omnem casum antequam audirentur, tenerentur reficere omnes expensas officiali, ex quo deseruerunt causam; Bald. in l. eos, §. Apostolos, C. de appell. A sin. §. 2. cap. 16. num. 16. quāuis instantia causæ principalis perempta nullus audiri

deberet; Caualean. decis. 17. num. 20. par. 1. 252 dddd Condēnatio: ¶ & hic etiam scias quod calumniosi querelatores nedum tenentur ad damna, interesse & expensas duplicatas, & quadruplicatas; vt supra dixi in verb. damnis, lit. 00. sed actione iniuriarum si reconuerti fuerint, vt supra in ver. iniuria, lit. pp. & calumniatores officialium etiam hodie pœna talionis puniri possunt; Farinac. de delict. & pœn. q. 16. num. 1. qui licet, num. 3. dicat non seruari, tamen num. 7. firmat, quod querelantes falsò officiales magis puniuntur, quàm si priuatam personam querelassent; Put. in ver. iniuria, cap. 1. num. 5. vbi eadem pœna puniri; si de crimine publico accusant, secus si de alio crimine non publico; Rondinel. eod. tract. num. 67. & Demosth. in orat. 1. contra Aristig. contra calumniosos querelantes viros crudeles, & ait eorum naturam esse viperinam, & Menoch. de arb. cas. 322. num. 11. & 12. recenset de Aman qui incidit in crucem, quàm ipse Mardochæo parauerat, vt in lib. Hester. de pœna præuicatorum, quorum numero quosdam Aduocatos, & Procuratores esse dicit, quando collidunt cum parte, ¶ & clientulos produunt; vide Ang. de Vbal. in l. si vacantia, num. 53. C. de bon. vacant. & pulchrè Put. eod. trac. de excess. Aduoc. cap. 1. vbi quando promittunt pro vna parte, & patrocinantur pro alia parte, num. 25. sed quod peius est; quandoque pro vtraque parte subdolis artibus causas sumunt, & faciunt pactum de quò talite, quæ abhorrenda sunt, l. item, vbi Bart. C. de pact. arg. l. eum qui, C. ad leg. Iul. de adult. & in cap. 1. tit. de eo, qui arma bell. depo. In naturaliter, C. de Episcop. & Cler. Peregr. de iur. fisc. lib. 4. tit. 7. num. 16. Item actor, qui cum reo colludit, & econtra, vt tandem per proditionem perdat causam sub fide, sub qua incumbentia deserit, & interim instantia labitur, vt est de more illorum; qui videntes causam de iure vincere non posse; astutia & bonis verbis fraudant aduersarium; Menoch. de arb. cas. 323. & vide supra in 1. par. 254 in ver. proditor. ¶ & Præuicatores appellantur patrocinantes pro vtraque parte, & incurunt infamiam, l. Athletas, §. item præuicator; ff. de ijs, qui not. infam. tenentur etiam pœna arbitraria; Menoch. de arb. cas. 323. Boff. eod. tit. de præuicator. num. 2. & 5. Farinac. de inquisit. q. 4. num. 15. & non licet etiam causa principali finita patrocinare pro parte aduersa in causa appellatiōnis; Baiar. ad Clar. q. 62. num. 17. Pœna autem istorum plures sunt, 1. infamia, 2. priuatio officij, 3. tenentur ad damna & interesse, 4. puniuntur pœna graui, vel leuiori iuxta qualitatem causæ & patrociniij, 5. sententia obtenta per præuicationem est nulla, vt de ijs omnibus per Doctores, quos copiosè allegat Farinac. de inquisit. quest. 4. num. 15. vbi etiam pœna falsi puniri possunt, & in aliqua Ciuitate Genuæ extat statutum, lib. 3. cap. 9. vbi mulctantur qualibet vice in aureis, 50. contra sententiantes, & in lib. 10. vsque in ceterum contra patrocinantes, etiam sub pœna suspensionis arbitrio syndicatorum, & hac de causa statutum fuit, quod Doctores, & causidici teneantur subscribere scripturas, & supplicationes, vt etiam 255 Florentiæ, sed male seruatur, ¶ & quando instigator, vel accusator possint torqueri, vide Carer. in sua pract. crim. fol. 148. num. 181. & hodie querelator, seu accusator pœna falsi si est interpellatus, an querela uti velit, & probationibus superinde factis, Boff. tit. de accusat. num. 24. Clar.

- q.62. versio. sed quid si accusator, in fine, refert Farin. q. 16. num. 4. & 7. Vbi proprie de querelantibus falso officialem, qui tenentur pena extraordinaria, & in causa civili arguentes falso officialem de barataria, tenentur ad affirmationem litis, et in causa criminali in confiscatione bonorum, sed Boss. in tit. de offic. corrupt. pecun. num. 26. & 27. dicit teneri in expensis tantum, & calumniator potest de iure inquiri, Bart. in l. 1. in princ. ff. ad Senatusc. Turpill. & ultra refartionem damnorum, & expensarum tenetur etiam ad penam, vide in l. lit. gggg. Boss. tit. de accusat. num. 27. & debet vnicuique sententia condemnari, Bald. in l. Athletas, §. calumniator, ver. quareo, ff. de ijs, qui not. infam. Item per viam principalis actionis, Farinac. q. 16. num. 30. vbi plures allegat Boss. d. tit. de offic. corrupt. pecun. num. 37. ad hæc Mascard. de probat. concl. 24. & 25. vo. 1. & in Reg.
- 256 Neap. † Syndicatores notam infamiae incurrun, si veros calumniatores non condemnant in expensis, vt in c. Regis Roberti, quod incipit accusatorum temeritas, vbi Afflick. & dicitur calumniator verus, qui scienter falsam querelam intentat, & not. glos. com. approbata in l. 1. §. calumniari, ff. ad Turpill. sequitur Farinac. q. 16. nu. 10. cum per eum adduct. num. 11. & præsumptus calumniator est, qui accusationem non probauit, vel ab ea desistit, qui que potest etiam de calumnia condemnari saltem in expensis, l. 1. §. 1. C. de Aduoc. Hip. Rim. consil. 303. vo. 3. maxime in causa syndicatus, vt multoties seruatum fuit ab Excell. Mediol. Senat. quia ita obseruatur consuetudine contra calumniatores officiales, secus inter priuatum, & priuatum, Farinac. d. quaest. 16. num. 11. & 12. cum seq. & vide supra Num. 252. & in denunciatore voluntario tenet Clar. q. 7. in fin. Farinac. d. q. 16. nu. 17. & infra lit. ffff.
- 257 † Hinc nota, quod si famulus querelatoris afferat notulam diuersarum querelarum ad D. Syndicatorem contra officialem, a quo nunquam aliquam molestiam accepit, præsumitur ad instigationem domini notulam portasse, cum de suo, interesse in eis, nec pro aliquo suorum tractetur, Ro. consil. 152. num. 4. & 5. vide glos. seq.
- 258 eeee † Querelatores & ceteri, qui nominantur, omnes tenentur tanquam calumniatores, l. 1. §. incipit, vbi Bart. ad Turpill. vide Farinac. de delict. de pœn. d. q. 16. num. 14. vbi de instigatore, sollicitatore & fisco, vel promotore, Paul. Ghirl. de relaxat. carcer. tit. de calumniat. cap. 1. vbi etiam in secreto instigatore, & in quolibet subministrante falsos testes, Laud. in Clem. sæpè, de verbor. significat. Boss. de offic. corrupt. pecun. num. 28. Iaf. in l. 2. num. 3. ff. quod quisque iur. & qui dicantur calumniatores, dic vt per Menoch. de arb. cas. 321. Fabia. à Monteleo. in pract. arb. in 4. par. num. 234. cum mult. seqq. & num. 652. & 657. vbi de practica procedendi contra calumniatores.
- 259 ffff Hæredes: † disputant Doctores, de quibus hæres teneatur, quando, & pro quibus, & vsquequo, & glos. Bart. & Cyn. in l. 2. C. ad leg. Iul. repetun. tenent, quod intra annum hæres teneatur, alij distinguunt, aut lis est contestata cum defuncto, & hæres non potest conueniri de eo, quod ad eum non peruenit, sed de eo quod ad eum peruenit perpetuo, iuxta opin. Azonis, & Puteus refert alias opiniones in verb. hæres, & in fine tenet hæredem non posse conueniri pro facto defuncti criminali, nisi lite prius contestata cum defuncto, vide Ang. in l. 4. §. hoc autem, de damn. infect. & quæ dixi in 4. par. nu. 141. Franc. Marc. decif. 776. num. 8. Batar. ad Clar. q. 62. nu. 15. Bertazol. consil. 362. Menoch. cas. 321. Franc. Tontul. vot. 7. num. 3. 4. & 5. 9. & 10. & vide omnino Plot. in l. si quando, num. 772. 773. & 774. cum seq. vbi ait, quod statuta & omnia alia iura, quibus cauetur credi debere damnum passio, non habere locum, nisi contra principales malefactores, non autem contra eorum hæredes, per tex. l. alio iure, cum simil. C. de in lit. iuran. Capiè. decif. 91. num. 2. & ampliat, quod multo minus poterit iurari in litem contra tertios bonorum possessores, Bertrand. consil. 291. visis, in fi. Castron. consil. 124. vo. 1. & ad id, quod de ijs in quibus defunctus dolose egit, vel omisit, videlicet in actionibus bonæ fidei, ante litem contestatam, tunc sicuti contra defunctum potest iurari in litem, ita & contra hæredem; est tex. & DD. in d. l. alio iure, C. de in lit. iuran. Bart. in l. in actionibus, col. penult. num. 21. ff. eod. tract. & ita dicit, & alleg. Plot. vbi supra num. 774. secus in actionibus stricti iuris, Iaf. d. l. in actionibus, ver. tertio. Et in delictis vbi hæres de dolo defuncti teneretur, id locum haberet respectu pœnæ pecuniariæ principaliter, & non in consequentiam, & pro damno & interesse, vt in furto, & huiusmodi, cum scilicet lis fuit contestata cum defuncto, Gomef. var. resol. tit. de delict. cap. 1. num. 85. versio. item inferitur, Dec. in reg. toties, num. 3. de reg. iur. Bart. in l. 1. ff. de priu. delict. Sed aduerte, quod conditio furtiua transit contra hæredes defuncti, etiam si lis non fuerit contestata, l. si pro fure. & l. in re furtiua, ff. de cond. fur. Gomef. d. cap. 1. num. 85. ver. quod limita. Menoch. de recuper. poss. remed. 1. num. 157. & 158. cum seq. Vafq. controuer. illustr. lib. 3. cap. 96. num. 24. Farinac. in tit. de inquisitio. q. 10. Bonifac. tract. de fur. §. quod iure naturali, num. 82. 83. & 84. vide in propos. quæ dixi in 4. par. num. 138. cum seq. Postremò nota, quod hæres fideiussoris non potest in personam stagi licet fideiussor ad id se obligauerit, quia tale pactum ad hæredes non transit, Bart. & Alex. Iaf. & alij in l. si decesserit, ff. qui satisfar. cog. Cauale. in reper. decif. in ver. hæres debitoris, p. 1. & quantum & qualiter iniuria æstimanda sit, & quomodo libellus procedat, vide in 1. par. sub num. 262. lit. A. in fin.
- 260 gggg Pœnas iniuriarum: † Nota quod actio ne iniuriarum tenetur, qui per calumniam officialem querelat, iniuriarum, cum simil. ff. de iniur. l. damnum, C. eod. & cautela est, per quam calumniator non effugiet pœnam condignam, vt reus agat actione iniuriarum, & agens obtinebit etiam criminaliter, eo quod calumniator non probauit iniuriam, Boss. in tit. de præuicator. & calumniator. nu. 8. alleg. Soc. consil. 218. vo. ult. vel ad columnam, aut ad murum, vel valuas Prætorij tenentur pœna capitis, Put. de syndic. in ver. iniuria officialis, cap. 1. num. 6. quia durante syndicato, Prætor si offendatur, punitur offensus, ac si offenderet illum durante officio, auth. iud. sine quoquo suffragi. Bald. in l. obseruare, §. proficisci, q. 7. ff. de offic. procons. & Menoch. in add. ad Cas. 263. ait de illo, qui ficas iudici fecit. Thefsaur. Decif. 229. vi. Bertaz. consil. 17. num. 15.
- 261 † de libellis famosis dixi in 4. par. num. 289. vsque ad num. 403. & isti infames dicuntur, si obloquuntur contra iudicem probum, l. iudicis, ff. de iniur. multo que magis si libellum famosum con-

tra iudicem conficiant, quo casu pœna libelli famosi tenentur; eo autem tanto grauior esse dicitur, quanto à summis Pontificibus, ac Christianissimis Principibus est magis detestata, & acriter indicta pœna, vt testantur sacri Canones in titul. de maled. & in titul. de iniur. & damn. dat. & in leg. Imperial. sunt duplicati tituli. in ff. & Cod. de iniur. & libelli famosi. & in Bullis summorum Pontificum Pij V. Gregorij XIII. Sixti V. nec non, & Clementis VIII. in quibus sum mopere inuehitur contra pestiferos detractores, & pœna excommunicationis, & vltimi supplicij, ac confiscationis bonorum contra mortis detrahentium est comminata; quo casu tanto maius existimatur delictum, quanto magis perpenditur pœna, l. respiciendum, ff. de pœn. & iuxta qualitatem pœne delictum maius atque minus reputatur, & in tantum hoc delictum aboritur, quia statuta pœnam duplicantia pro delictis nocturnis, comprehendunt quoque libellos famosos, vt per Decia. qui de eo. testatur. tractat. de delict. tom. quinto, lib. primo, capit. octauo. sub nume. decimo, contra opin. Bartol. in leg. aut facta. ff. de pœn. & in hoc prop. declarat. op. Alexand. consil. 77. in causa accusatoris, nume. decimo, volum. n. primo. Catal. de Syndic. quæstio. 73. versic. adde quod statutum, vt supra in quarta parte sub. numero 115.

h h h h Petens: vide supra lit. i. in versicul. 263 in principio, & notandum, quod quando petitur condemnari aliquem in expensis, Iudex tenetur si pars succumbit, Marant. in sexta par. 3. memb. nu. 18. vide tractat. claus. libell. car. 688. in versu petens.

264 i i i i In principio: Notandum, quod multum differt protestari ante factum à post facto; nam primo casu sufficit semel protestari, l. Titia. §. v. suras, vbi glossi. de legat. secundo, ibi, tamen pro non mora hoc habendum est, Menoch. de arb. cas. 220. nume. 26. Ro. consil. 427. nume. primo, facit tex. l. si tempora, Cod. de fid. instrumen. Bartol. in l. qui ratione, §. cohæredes, de verbor. obligation. & l. de pupillo, §. si quis Prætori, nume. sexto, ff. de nou. oper. nunciat. per l. si intra, Cod. de non nume. pecu. sic transit Alexand. in d. §. si quis Prætori, per distinct. Bartol. in l. mora, de vsur. & tenet Put. in versicul. instantia, capit. secundo, nume. tertio, alioquin in alijs casibus interpellatio saltem semel fieri debet, Ro. d. consil. 427. incip. in proposito casu.

265 K K K K Non tantum dicto modo: hæc clausula tollit omnem libelli ineptitudinem, & includit omne ius vtilius ipsi protestanti quoquo modo intentandum, Marant. in sexta part. tertio membr. nume. 16. & Alexand. consil. septimo. volum. tertio. Menoch. de arbit. quæstio. 47. nume. quinto, & sexto, vbi nil operari si deficit potestas, Ruin. consil. 174. in fin. volum. primo, & quando modus ex verbis, expressis descendere non potest, Vant. tractat. nullit. ex defect. iurisd. or. numero 174.

266 I I I I Clausula, Non se adstringens, operatur, vt quis non teneatur probare qualitates deductas in libello, Bartol. & Dd. in l. Diuus, ff. de re iud. & transfert onus probandi in aduersarium, quando est deducta per modum

excipiendi, secundum Bartol. d. l. Diuus, & pro parte excipientis non operatur, nisi vt valeat tantum probare ex abundantia ea, quæ ad victoriam faciunt obtinendam, Spec. de libell. oblat. §. fin. & in dict. tractat. claus. fol. 687. & seq. Marant. in sexta part. tertio membr. nume. 17.

267 m m m m Carere exhibitis: hæc clausula de stylo apponi solet, præcipue à Causidicis Genuensibus, & est admodum salutaris, & iurium conseruatoria, Alexan. consil. 130. volum. 4. & importat reparationem præiudicij præsentis & futuri.

268 n n n n Domicilium: per hanc electionem domicilij prouidetur ne officialis superfluis vexetur impensis, arg. l. ampliorem, §. in refutatorijs, de appellat. Rebuff. in conuent. de elect. domicil. gloss. prima, nume. tertio, quarto, quinto, & sexto, vbi plures rationes adducit, præsertim propter fauorem minuendarum litium, & sicut querelatores non vagantur in perquirendo officialem, ita & multo magis succurrendum est officiali, vt in iudicij æqualitas seruetur, l. non debet actori, de reg. iur. vbi Dec. & domicilium eligere quis non tenetur nisi petatur, l. vniuersa, & ibi las. Cod. de prec. Imper. offer. & debet peti pendente processu, Rebuff. d. gloss. prima, nume. 61. & 62. & potest peti in quacunque parte iudicij, vt domicilium eligatur iuxta casuum exigentiam, ac pro euitandis grauaminibus, arg. capit. ex parte. vbi Cano. de appellation. Bald. in lege secunda. Cod. de procurat. Iason in lege, ita demum, colum. secunda. nume. quinto. Cod. eod. de procurat. sic Rebuff. de elect. domicil. gloss. prima, nume. 12. 13. & 19. vbi in quacunque instantia locus est petitioni eligendi domicilium, & num. 27. vt de vna iurisdictione in aliam quis cogatur eligere, vt in propos. nostro, & nume. 30. & domicilium eligi debet in loco, in quo quis sine obstaculo valeat citari, lege nihil, ff. ad municipalem. Rebuff. dict. glo. prima, nume. 34. & 39. vbi in omnibus causis tam plenarijs, quam summarijs, & tam ciuilibus, quam criminalibus, & domicilium eligere tam ad actorem, quam ad reum respectiue spectat, capit. quoniam, de probatio. Rebuff. vbi supra nume. 55. † Et nota quod licet officialis electus efficiatur ciuis, vbi officium gerere debet, Ro. consil. 427. nume. primo, gloss. ord. in lege ciues, Cod. de incol. libr. decimo, & ibi Luc. de Pen. & in lege, prima, ff. ad municipatio. Put. in versicul. ciuilitas officialis, capit. primo. tamen nunquam dicitur contrahere domicilium ibi, quamuis vltra tempus permanserit, Alciat. consil. 55. nume. nono, quem citat Domin. Menoch. de arb. cas. 66. nume. 28. sed non approbat, sed inquit esse in arbitrio iudicis, nume. 29. & ante num. quinto. ait, domicilium animo contrahi; ergo officialis aut scholaris, qui in loco morantur non animo habitandi, sed animo duntaxat exercendi officium, vel studendi, domicilium non contrahunt etiam per mille annos, vt inquit Dom. Menoch. nume. sexto, & septimo, Burfat. consil. 225. nume. 41. & 42. volum. 2. facit tex. in lege, est verum, Cod. de agric. lib. decimo, lege secunda, & tertia, Cod. de incol. lib. decimo, gloss. in lege prima, Cod. de

for. fug. Cyn. in lege Senatores, Cod. vbi Senator. vel clariss. Bald. in lege prima, quaestio. quarta, Cod. vbi de cri. agi. oport. Ange. consil. 27. & text. in lege nihil, ff. de capt. & postli. reuer. Mascard. de probi. conclus. 335. & Menoch. de praesumptio. libr. sexto, praesumptio. 42. & praesumptio. 30. & vt dicatur contraxisse domicilium, oportet vt inibi onera sustineat, & sit scriptus in libro ciuium, & ex alio cognoscitur, vt si quis vendidit bona sua in sua patria, & reemit puta Florentiae bona stabilia, ibique habitauit, secundum Dec. consil. 283. colum. penultim. Maria. in cap. fin. de for. compet. Paris. consil. 12. numer. 17. in tertio volumi. & de hac practica eligendi domicilium scripserunt Spec. in titul. de rescriptio. praesenta. §. ratione autem, versicul. quid si non decernantur, Bartol. in extrauag. ad teprim. in versu. per edictum, circ. fin. quomodo in crim. laesi. Maiesta. procedatur, Host. in sum. de for. competen. §. quibus ex causis, Rebuff. loc. cit. de elect. domicil. vbi amplissimè, & tandem per Dd. in l. domicilium, ff. ad municip.

270 o o o o Citari ad omnes actus: est materia leg. de vnoquoque, ff. de re iudic. late Martil. & Oria. in capit. quoniam contra, de probat. Pap. in for. respons. rei, gloss. in termino, nume. tertio, Socin. Reg. in versicul. citatio, Vant. de nullit. ex defect. citat. per tot. & an semel citari ad totam causam sufficiat, vide Feder. consil. 170. & Clar. quaestio. 31. versicul. quarto modo. Verumtamen actus sine citatione subsistit quando non apparet quinam sit Aduersarius, vel procurator. Si quis prouocatus sit, & nesciat contra quem se conuertere debet. Afin. prac. §. septimo, versicul. 117. solent tamen Citations in for. absentium fieri ad valuas Ecclesiae vel Praetoris. iuxta stylum Curiarum.

271 p p p p Relationis: hic non agitur de relationibus publicorum executorum, de executione facta aut prohibita, vel de relationibus fiendis per nuncium, de citationibus & ceteris intimationibus, de quibus dixi supra in secunda part. num. 73. sed de relationibus, quae fieri solent à iudicibus ad superiores, vel ad Principem de causis ciuilibus aut criminalibus, referendo statum causae, vel referendo definitiue cum voto, vt in statu Mediolanensi, & in statu Florentino, vt de ijs notat Spec. in titul. de relat. in princip. & loquitur tex. in lege prima, in fin. vbi Bartol. & Bald. Cod. de relat. & in cap. constitutus, de appellat. & pulehrè per Marant. de ordin. iud. in sexta part. actu secundo, nume. septimo, & in statu Mediolanensi non possunt iudices absoluere neque condemnare reos, vbi ingeritur poena corporalis vel arbitraria, idem iuberur DD. Syndicatoribus, vt in noua constitutione titu. de offic. Vicar. general. §. non possunt, lib. primo, & bonum est habere copiam relationis antequam transmittatur, ne forte per errorem cessante malitia & circumuentionibus, partium relatio sit diminuta; vt euenit supra nume. 62. in causa syndicatus Domin. Praetoris Seruallis; quoniam facta pro infectis haberi non possunt, lege non dubium, Cod. de leg. & stultus lapidem in puteum iniicit, sed ad illum extrahendum mille sapientes non suffi-

ciunt, & si eripiarur, impensis magnis & laboribus inauditis opus est.

272 † Et ideo cautela est offerre copiam relationis (quae secretè non fit) cum termino partibus ad dicendum & opponendum, & termino transacto, & parte non opponente, Praetor tutus erit, nec deinceps tempore syndicatus querelari poterit, si aliquid forte omiserit, ar. leg. nulla intelligitur, de reg. iur. nam Praetor praesumitur in bona fide esse, secundum Cyn. in auth. generaliter, Cod. de Episcop. & Cler. quae bona fides in priuata persona non praesumeretur, secundum Bald. in lege secunda, Cod. qui accus. non poss. at in iudice liberum arbitrium habente multo minus mala fides praesumitur, Put. in verb. arbitrio. & in verb. an is cuius arbitrio, & alibi; nisi & ipse malus esset, quo casu liberi & absoluti arbitrij indignum iudicauimus in prima part. nume. 42. Sed quid dicendum, quando Senatus, vel huiusmodi superior, mandaret fieri relationem de omnibus delictis, & querelis contra aliquem (vt ita loquar) insolentem & temerarium; quibus auditis, rescriptum sit talem detrudendum esse in carceres pro quindecim capitibus delictorum, poterit ne iste audiri tempore syndicatus contra Praetorem, quod indebitè nullo crimine impietus, quasi innocens carceratus fuerit? certè non: sed quia querela huiusmodi redarguit Praetorem de falsa relatione, & accusatio falsi sit popularis, Clar. §. falsum, in princ. In causa falsi accusatoris vi. Bald. qui tenet contra Bartol. & sequutus est ab omnibus. in lege quicumque, sub. nume. 28. C. de fer. fug. hic querelator in praemium suae temeritatis debet condemnari saltem in poenam trremij, iuncta mala qualitate, & eius personae capacitate, Boss. in titul. de offic. corrupt. pecu. nume. 37. & supra in gloss. iniuria; nam ea poena plectendus est, qua plecteretur Praetor, si dolosè factam relationem fecisset, per quam quis infamis fieret, & corporali poena afficeretur, si vera esset, Bartol. in lege si quis obrepserit, nume. primo, ff. de falsis, Alexand. consil. 11. nume. quarto, volu. primo, Marc. decis. 898. nume. primo part. secunda, quamuis contrarium sentire videatur Gand. de malef. titul. de fals. nume. 23. Sed loquitur in persona priuata, secus est quando contra personam publicam falsa accusatio instituitur, lege Papinianus, §. exuli, de minor. Ad quod minimè aduertunt nimium audaces, qui curant munera publica sub quibusdam coloribus vilescere, & opprimere officiales coram Principibus, & quod peius est, contra veritatem & ad vindictam, vt quod iniuste capiunt, & per iustitiam obtinere non valent, per obliquum consequantur. Et huiusmodi falsa contra officiales attentantes, etiam amputatione capitis puniri deberent, & tanquam zizania eradicari prius perforata lingua; sic placet Baldo dicere in lege data opera, Cod. de accusat. Marc. decis. 738. in hoc quarto loco non possum non mira de Dom. Petro Cabario viro humanissimo, & prudentissimo (cuius auctoritati, & dignitati multum defero) postquam prouocat modernos criminalistas contra ipsum, cum ad hunc propositum in suo cas. cri. 166. in terminis sub nume. 12. dicat, quod est valde notabilis, & modernis criminalistis ignota

ignota, & tamen hic vides eandem rationem, easdem authoritates, multo tempore ante ipsum à me editas. Ad aliud est etiam aduertendum, quod aliquando ex causa solet dari adiunctus iudici ordinario, & cum essent in voto discordes, ex quo visum fuit consulere superiorem, qui non respondit, nec iussit quid agendum, interim ille iudex ob finitum tempus sui officij discessit, & aduenit nouus successor, coram quo Procurator fiscalis insistit deueniti ad expeditionem dicte cause: poterit Iudex successor monere partem, seu reum, vt intra aliquem terminum congruentem resolutionem à superiore requirat, & ei præsentet, quod si non fecerit, poterit instante fisco ad expeditionem deuenire, & maxime si diu resolutio huiusmodi expectata fuerit, imputet sibi reus de propria negligentia, leg. mota, vbi Dd Cod. de vsu, & sup. in versicu. culpa, & in versicu. negligentia, vid. Gomef. var. resolut. titul. de delict. capitu. primo, numero 23. per tot. Clar. §. final. questio. 51. versic. Hac etiam, & Prætor non poterit querelari, quod pendente relatione causam expediuerit inconsulto Senatu, si est de illis, quæ absque relatione expediri possunt: Primo, quia ratio ob quam antecessori suo fuit adiunctus datus cessauit in successore, & cessante causa, cessat effectus, Tiraquell. tractat. caus. cessan. in versicu. suspicione cessante: Secundo, quia aliud est, quod causa auocetur apud superiorem, vt dixi in prima par. numero 244. cum mult. seq. & hoc casu verum est, quod Iudex à quo non potest amplius se ingerere, Lancellor. de attempta. in secunda par. capitulo decimo, dixi in hac quinta par. numero 28. Aliud est consulere superiorem in causa discordia de modo agendi, quia in statu Mediolanen. ex ordinibus Senatus 1580. prohibitum est, nisi certa forma à iure, vel ab ordinibus data non reperitur, & vbi pars intra mensem tenetur reportare expeditionem: & si per Senatorem intra trimestre non fuerit expedita intelligitur remissa ad iudicem ordinarium, vid. de supra numero 251. isto in casu, durante officio, & potestate iudicis, qui talem relationem fecit, poterit & ipse reum monere ad reportandam resolutionem, quanto ergo magis successor suo hoc permittitur, qui cum instantia, & voto fisci causam expedire curauit, qua de re Prætor excusatur, Bartol. in leg. bonorum, ff. de bonor. poss. Nec obstat, si post Prætoris expeditionem reus curauit expeditionem reportare (tacens quid fuerit inde secutum) & expeditio Senatus non sit in totum consona cum expeditione Prætoris, quia satis excusatus remanet Prætor ob moram rei, ob votum fisci, & quod ipse sine dolo & barataria ad expeditionem monita parte deuenit, vt supra in versicu. dolosi, lit. p. & numero 67. vltra quod Prætor suam poterit tueri sententiam, vt in gl. ini. qui, liter. q. Qua de re si antecessor discordans fuit cum adiuncto, & punctum verè non tetigit, & ineptè Senatui consuluit, non est mirum, si Senatus aliter rescripserit, adhaerens voto adiuncti. Et vt in futurum sciant Prætores se tueri à linguis dolosis, sciant quod in statu Mediolani adiuncti noua constituitur, ac Principum proclamata cõtepnantia illos, qui prius euaginauerint ensẽm contra alium; pone mō

do quod quis aggressus, & insultatus fuerit inermis, aliquem ensẽm habentem, & eum ad defensam euaginantem; deinde segregati hinc, & hinc ambo abietint, ad alios actus diuertendo. Rursus, aggressor acceptis armis, ea die iterum aggressus sit eundem, quem prima vice sine armis insultauerat, quæro nunquid iste aggressor de prima euaginatione teneatur? votum domini adiuncti fuit quod nõ, eo sub pretexto, quod coniuncta sit prima aggressio cum secunda, & per consequens dicatur actus continuatiuus, cum prima euaginatio facta fuerit ab aduersario, & ita calore iracundiæ adhuc durante, per ea quæ Bartol. trad. in l. respiciendum, §. delinquent, ff. de pœn. & in leg. si in rixa. ff. ad leg. Corn. de sicar. Dom. Menoch. de arbitr. iud. cas. 361. numero 19. & 20. Sed reuera non potest hoc procedere, quandoquidem iste, qui secunda vice cum ense prius euaginauit prima vice etiam prouocauerat illum, qui prouocatus ad defensam coactè euaginauit, & sic is nouiter aggressus, excusatur à prima euaginatione, quia operam rei licitæ dedit: defensio est de iure naturæ, & vim vi repellere licet cum moderamine tamen inculpatæ tutelæ, l. 1. ff. de vi & vi ar. leg. quarta, §. cum igitur, C. vnde vi. leg. 1. ff. de iustit. & iur. cum mult. sim. & facit Mascard. in propof. de probatio. conclusio. 1244. Bertazol. consil. 88. & 89. vbi add. Menoch. consil. 41. Bero. consil. 173. volumine tertio, Plac. epit. delict. libro primo, cap. primo, numero vigesimoprimum, quibus in locis habetur quomodo prouocatus excusetur, Mant. sing. 691. & Marfil. consil. 68. 73. & 80. & dixi in quarta, par. numero 79. cum sequens secus est in isto prouocatore, qui bis temerè prouocauit, & ita rei illicitæ operam dedisse dicitur, quo fit vt puniri debeat, Bal. in l. Diuus, & ibi Marfil. de sicar. & tenetur ipse de omnibus inde secutis, Boss. in titu. de homicid. numero 93. Aretin. consil. 147. colum. penult. Est enim vera conclusio, quod repetitio delicti seu geminatio est causa augendi pœnam, & arguit dolum, & ob reiterationem ita tenet Plac. epit. delict. 59. versic. & primo si bene ponderetur, & Bartol. in l. si gemina. ff. arbor. fur. cas. Quoniam geminatio in Delictis arguit dolum, in contractibus excludit illud, in Rescriptis habet vim Clausulæ non obstantibus, in literis Principum sapit motum proprium, & in negotijs deliberationem, ac diuersitatem iuris ab actu simplici, Doctor. in leg. Balista. vbi Dec. ad Trebell. Euerar. eo. loc. à vi geminationis, & eo magis quia in mane fuit facta prima aggressio, & de sero iterum sequuta fuit secunda cum armis prius enudatis ab insultante insultatio; qua de re iste dominus adiunctus ita rem intellexit sicut biretum fert de more inuersum, verum quot capita, tot sententiæ, quos terminos malè intelligens moderator irritit. Hinc est quod prouocatus, si in domum se receperit & sumpserit ensẽm, & inuenit prouocantem, & contra eum euaginet, non effugiet pœnam primæ euaginationis, prætextu actus continuatiui, per ea quæ in propof. trad. Gomef. var. resolut. titul. de delict. capitu. tertio. tertio, numero 23. nisi quis vitæ & honori consulendo necessariè euaginaret contra prouocantem, in foro fori non excusaretur,

per leg. qui cum maior, §. si libertus, ibi prouocatus, ff. de bon. liber. & per eundem Goin. vbi supra numero vigesimotertio, vide Meno. de arbitr. cal. 361. numero 19. 20. & sequen. & in materia prouocationis Boer. decisi. 168. cui respondet Bertazol. consil. 433. & 434. idem in consil. primo, volum. primo, vbi de illo, qui dicit. *Dammi la strada*, Ioann. de Amic. consil. 23. num. primo. & vide Mascard. de probatio. conclusio. 1128. & Plac. epit. delict. capitu. primo, lib. primo.

276 q q q Iura audiri: Quia minus officit errare in tempore, quam in sententia, & melius est iura patribus seruare intacta, quam post vulneratam causam remedium querere. Cod. in quibus caus. restituit. in integ. poss. leg. fin. leg. prima, Cod. vnicuique lic. & iniuile & damnosum, imò periculosum, & præiudiciale est, nisi tota lege perspecta iudicare, leg. iniuile, de leg. sicuti etiam legere & non intelligere est negligere, facit Caualean. decisio. 34. nu. octauo, par. 1.

277 r r r Offerens: hoc idè dicitur, ne officialis, in his quæ ad eum spectant possit argui de negligentia, & dilationem prouenire ab eo facto, & impedimento suo, quia culpa adscribitur officiali, si intra tempus Syndicator causam non expediuit. per tex. si cum ipse, ff. de excusat. tutor. leg. intra utile, ff. de minor. dixit supra numero nono, & vndecimo. Nam terminus legalis propter impedimentum prorogatur, vt aiunt Dd. in dict. leg. si cum ipse. Et Syndicator excusatur propter perplexitatem causarum, vt dicit Put. in verb. instantia, capitu. tertio, numero octauo, & cap. quarto, numero primo, secundo, & tertio, & quidem talis oblatio prodest, ne aduersarij ob negligentiam iudicis excusentur ab expensis, Mascard. de probat. conclusio. 1393. numero octauo, & trigesimo tertio, vbi iudex breui tempore dubia contra eum à syndicatore excitata resolvere potest, at si contra querelatores excitentur, ipsi negligere solent resolutionem, vt diutius syndicatus iudicem afficiat, & eo magis cum vident malum fouere, & agunt quod agere non dubent, per text. leg. properandum, Cod. de iud. & alia de causa expeditionem procrastinate satagunt, ne ipsi in expensis condemnentur, & ne iudex interea valeat aliud assumere officium, & careat tali beneficio. vid. quinto, numero 13. sed officialis, vel quilibet alius contra quem est mota lis criminalis ardua non potest ad officium promoueri, nec ad honores durante causa illa. leg. Reus delatus, ff. de mun. & honor. leg. prima, C. de re. postul. libro decimo, idem si de maiori parte bonorum lis ei mota sit, Afon. in prac. §. secundo, cap. 6. num. 8. Caball. Caf. cri. 121.

278 s s s s Et protestatur per se non stare: de hac clausula vide in leg. hæc venditio. §. primo, & ibi Dd. ff. de contrahen. emptio. & in leg. mora. ff. eodem. Bartol. & Iason, in leg. properandum, §. si autem vtraque, de re iudic. Menoch. de arbitr. cal. 220. numero 47. Hinc est quod si Prætor instituit syndicatum expediri, & pro sui parte adimplenda adimpleuit, & soluenda soluit, mora alterius ei nocere non debet, quo minus syndicatus non expediatur, vt ad nouum officium impetiuè accedere valeat, iuxta le. se-

cundam, de manumiss. test. & l. si ita fuerit, eo. Pat. in verb. salarium, capitu. quinto, numero 9. in si. tanto minus si querelatus non est criminaliter Prætor, sed querelæ sapiunt naturam causæ ciuile, vel si est criminalis, tamen quere la nequaquam sit iustificata, Puteus in versic. Procurator, capitulo primo, Iason in authen. si qua mulier, numero vigesimo tertio, Cod. de sacrosanc. eccles. vide supra in quarta parte versicu. hinc quæstionem, facit Boss. in titulo de carcerat. fideiuss. relax. numero decimo quinto. Nam qui est in casu absolutionis, habetur pro absoluto, Caccialup. in leg. admonendi, columna tertia, & ibidem Iason, nume. quinquagesimo tertio, de iureiurand. Catal. de syndic. sub numero 143. quæst. 20. & ob factum alterius, & negligentiam quis pati non debet, le. paterfamil. de hæredib. institu. leg. in cause, de procurat. leg. non debet, de regul. iuris. leg. hæreditariam, in fine de transactio. & faciunt in proposito adducta per Puteum, in dicto versiculo salarium, capitu. sexto, ibi quando non stat per iudicem, numero quinto. Et de protestatione fienda pro retardata expeditione vide quoque Baiard. & Iason in leg. properandum, §. si autem, C. de iudic. capitu. statuimus, numero quadagesimo primo, facit Nat. consilio 462. numero 2. volumine secundo, & vide quædam similia deducta à Caroc. de loc. & cond. ri. si non stat per locatorem, vel conductorem, & officialis reformandus, seu confirmandus in officio, si culpa ciuium (vbi ius dicebat) non remanet expeditus, & ob id nouiter officium gerere non potest, tamen ei salarium debetur. Bald. in capitu. primo titu. si de feu. fue. controuer. & Put. in dict. versicu. salarium, capitu. sexto, num. nono, pulchrè Dec. consil. 70. Idem si factio aduersariorum expeditio indebitè procrastinatur, quia officialis interim non potest respui, quo minus ab eo nouum officium exerceatur. Iaf. in dict. leg. properandum, §. si autem vtraque, nume. 4. versicu. quinto. adde, Cod. de iudic. & dicitur illud simile de eo, qui fuit in via impeditus attingere scopum, de quo loquitur Mantua. sing. 161. vbi allegat Bart. in leg. nemo. C. de speculat. libr. decimo. At si iudex rationem villicationum non reddet, tunc ante admitti non debet, text. in leg. neminem, C. de suscept. & Atca. libro decimo, & ibi Bartol. & Luc. de Pen. nisi fortè ex indulgentia Principis habilitaretur, Put. in verb. iudices, capitu. octauo per leg. neminem. Afflic. super constitut. in verb. occupatis. rubri. 92. num. 12. & ad prædicta supra in quarta parte sub numero 213. & 214. Verum quia officiales sine timore Dei sunt cupidi & ambiciosi, & de indèbite receptis cum sint condemnati ad restitutionem & ad pœnam, si non habent in ære, debent luete in corpus suum, Bald. in rubr. Cod. de pœn. iud. qui mal. iud. Bologn. authen. habit. num. 58. Cod. ne fil. pro patr. Franc. decisio. 358. cir. fin. volum. secundo, tamen de consuetudine hæc non seruatur contra iudicem, vt dicit Scap. de iure non script. titu. de iudic. tam ord. quam delegat. cap. 17. & vide Marian. Socin. in cap. ad deliberandum, num. 113. de iud. Farinac. de delict. & pœn. quæst. 26. nu. 18. qui dicit quod officiales detinentur in carceribus. Baiard. ad Clar. q. 95. nu. 8. & tandem si officialis

lis erit absolutus post tempus proclamatum, nō poterit amplius molestari. Anton. Scap. de iur. non script. tit. supradict. lib. 3. cap. 20. num. 6. Put. de syndic. in vers. pœna. cap. 8. nu. 8. Quando autem condemnatio pecuniaria in corporalem conuerti possit, habes per Menoch. de arbit. de cas. 437. in nou. Addit. vbi excipit casum, scilicet, quando pœna est ex contractu & est applicanda parti, Doct. in l. nemo carcerem. C. de exactio. tribut. lib. 12. Felyn. in capit. ad deliberandum. de iud. Boer. Decis. 349. Bald. in leg. fin. de in ius vocan. Et ad hanc regu. quod qui non habet in ete luat in corpus, vi. omnino las. in §. pœnales. nu. 43. cum mult. sequent. vbi limitat quoque locum non habere in fideiussore delinquentis, item in ipso delincente multato, sed non condemnato: item habet locum in vilibus personis, non autem in nobilibus, nec in officialibus honoratis, nec in clericis, nec in mulieribus honestis de consuetudine, nec in modica pœna, vt de ijs omnibus per las. Lud. Rom. sing. 24. & Boer. Decisio. 349. num. quarto. Bal. l. quicumque, num. 20. C. de seru. fugit. Et nouissime per D. Caballum in suis Cas. cri. Cas. 77. qui non tetigit hanc limitationem in officiali in syndicato.

379 † Postremo, ad Dd. Syndicatos redeundo, quæso, vt & ipsi tunc memores sint capit. cum æterni. de re iud. vbi dicitur, cum æterni Tribunal iudicis reum non habeat, quem iniuste iudex condemnet, testante Propheta, nec damnauit eum, cum iudicabitur ille: caueant iudices, & prudenter attendant, vt in causarum processibus nil vendicet odium, vel fauor vsurpet, timor exulet, præmium, aut expectatio præmij iustitiam non auerrat, sed stateram gestent in manibus. lances appendant æquo libramine, & in omnibus, quæ in causa agenda fuerint, leges consulant, & ad Deum preces iugiter fundant, illius imitantes exemplum, qui querelas populi tabernaculum ingressus ad Dominum referebat, vt secundum eius Imperium iudicaret.

Sed hæc facilius optare quam consequi possumus. Etenim lapsu primorum parentum natura nostra ita corrupta, & deprauata est, vt difficile aut certe non semper affectibus nostris frœnum iniicere, eosque cohibere, & rectæ rationis dicta mini subijcere possimus; Quin etiã non raro gratia & muneribus, tum quoque inuidia & inimicitijs iudices transuersum abrepti, ea statuunt, quæ non solum cum iure positiuo, sed etiam nonnunquam cum ipsa æquitate, atq; adeo cum lege naturali & propria conscientia ipsorum pugnare videntur. Atque hæc etiam ita in vulgus nota sunt, vt magis publicam correctionem, quam longiorem probationem exigant. Quamuis interim illum præposterum syndicandi modum approbare nequeã, quo sæpenumero etiam innocentissimi, atque integerrimi iudices à maleuolis hominibus contra ius & æquum non minus sceleratè, quam nefariè vexantur.

Si quis igitur iudex ordinarius, aut etiam de legatus famæ suæ prodigus, & propriij persecutor honoris contra conscientiam, & contra iustitiam in grauamen partis alterius in iudicio quicumque fecerit per gratiam, vel per fordes, ab executione officij per annum nouerit se suspen-

sum, & ad æstimationem litis parti, quam læsio ferit, nihilominus condemnandus. † Et licet syndicatores regulariter non subiaceant syndicatui, tamen non effugient diuinum iudicium, nam qui iustificat impium; & condemnat iniustè, vterque abominabilis est apud Deum, Proverb. cap. 17. Sed in statu Mediolanensi adsunt illa duo iam allegata decreta, vnum anni 1567. die 4. Decemb. alterum anni 1573. die 14. Nouembr. in quibus sunt indictæ pœnæ syndicatoribus, qui querelari possunt, & allegari suspecti, quoniam officiales non tenentur respondere coram iudicibus sibi suspectis, vel magis inimicis, Put. in verb. suspectus, capit. primo, & si deinde procedit, acta non valent, Bart. consil. incip. Inquiritur contra D. Ioannem de Pisana, & de hac re satis dictum supra in 3. parte circa fin. vbi de recusatione iudicis, quod forte nō procedit in syndicatoribus ordinarijs, vt Put. exemplificat in Vicarijs generalibus status Mediolanensis, quia ordinarij non allegantur suspecti, leg. apertissime, & in authent. ibi posita, Cod. de iudic. & subijciendo dicit, quoddatur adiunctus, sed de consuetudine subsistente magna suspicionis causa remouetur ab illo iudicio, vt dixi in prima par. Verum huius timore Genuensis Reipublicæ Sereniss. Collegia solent plures eligere viros præstantissimos ad syndicanandum; quia plus sapiunt tres, quàm vnus solus, & si quis eorum fortè esset suspectus, alij suppleant, nec remouentur, argumen. leg. si quis ex argentarijs, §. omnes, ff. Put. per illum text. 281 in ver. suspicio, capit. 1. num. 8. † & factum a maiori parte tenet, & valet, Bart. in l. quod maior, ff. ad municip. Soc. reg. 206. imò si ex quatuor syndicatoribus duo iudicem absoluant, & duo illum condemnent, sententia absolutoria præualet, leg. inter pares, ff. de re iudic. Put. de syndic. in veri iudices, ad syndicanandum, cap. 2. num. 17. quia fauorabiliores sumus ad absoluendum, quam ad condemnandum, leg. Arianus, ff. de action. & obligat. leg. fauorabiliores, de regul. iur. capit. odia, eo. in sexto.

Sed demum si causa suspicionis sit euident, tunc in totum recusantur, l. solet, ff. de iurisdic. omn. iudic. imò de dolose commissis, & perperam in syndicato puniri debent, Rondinel. de syndic. num. 182. at quicquid sit, caueant à periculo animæ, honoris, & dignitatis.

Et re vera causa honoris est tam nobilis, quæ Zelotypiam sapit, vnde iniquitas syndicatoris sæpè conuersa est super dorsum eius, præsertim quando sub ficta amicitia extorquet incutientido timorem, summam pecuniarum à bono officiali, & tamen eum condemnavit iniustè, & condemnatio annullata fuit, quia super inquisitione generali, & non speciali sententiam tulit, contra probum iudicem, & dixit priuandū esse officio Præturæ, quia non seruauit consuetudinem in condemnando quædam arbitraria, sequens syndicator tex. l. Nulli. in fi. ibi Nisi ipse id pati velit, quod alias dissimulando concessit, C. ne fact. Bapt. reit. allegando in propos. Tiraq. de pen. temp. in præfat. sub numero 9. vbi recëset exemplum Carol. primi contra Iudicè. Sed ille D. Syndicator, si vterius Tiraquel. discurtisset eod. tit. Cauf. 53. sub num. 3. vtique se ipsum redarguisset, quoniam priuare iudicem munere præturæ irrogat infamiam, sed condē-

natus

natus super inquisitione generali non redditur infamis, ut ibi per Bal. in l. infamem. ff. de pub. iud. porro talis syndicat, quem magis syndicati oporteret pro bono publico & priuato. Nam si iudex non sit iniuus, & habeat manus mundas, est ipso facto à syndicatu liberatus & laudatus; at sunt qui in magno lucro eorum excellentiam extollere credunt, alij vero gloriantur magis in fide, & literis patentibus de eorum bono seruitio, quam in multis diuitijs, quibus bona fama præualeat, l. reprehendenda. C. de in situ. & subst. l. scire oportet. §. cum reliquis. ff. de tut. & cur. Alij etiam sunt pertinacis opinio nis manentes oblinatè in sua opinione nequaquam sententia, & opinioni aliorum conuictum, seu sociorum adherentes, & ij vere pertinaces sunt, ut ait Cic. i. de Fi. Quoniam in dubio semper, non nostram, sed aliorum sententiam sequi debemus, quia ut alias dixi, vnus solus omnia scire non potest, & plus sapiunt duo quam vnus, ut p. 6. nu. 111. ver. vnus; & in dubio ita eundum est, ut apud Cic. i. Aca. dicitur. Cum Zenone Arcesilas sibi omne certamen instituit, non pertinacia, aut studio vincendi, sed earum rerum obscuritate: nullo modo (quando res est clara) dici potest iudex pertinax, sed sapiens, nè quod lumen in eo est, tenebræ fiant, ut admonemur in Euang. Luc. c. 11. & sistendo in vera, clara, & iusta opinione iudex dicitur manere in bona pertinacia, quæ est in hoc casu non modica virtus, dum honorem, & conscientiam magis æstimat, quam opes & diuitias, vnde Sen. lib. 7. de bene. ait: vincit malos pertinax bonitas: & lib. 25. vincit omnia pertinax virtus; alioquin iudex impius dici posset: ut in seq. p. 6. nu. 131. vers. at sicut dicam, & in quos Deus odio habet, & de malè quæstis non gaudebit tertius hæres, num. 133. Quinimodo diabolicum esset mutare propositum bonum in deterius, sicut e contra sanctius est mutare il-

lud in melius: & ipse ita Deo. danitè me gessi vsq; huc, cum in domino Mediolani ultra decem annos præuram gessi, vbi in causis capitalibus, & arduis Prætores non possunt procedere nisi cum voto Auditoris, & Procuratoris fisci, & Genue multoties cum voto excellentis. Aduocatorum, dum per sex annos Auditor generalis Illustriss. Principis Auriæ fui, & Mantuæ pluries cum illo Excellentiss. Senatu, cuius nunc est Præses D. meus Ioann. Baptista Tor niellus, Vir omni doctrina, & integritate plenus, à quo plurimum me diligere fateor, & cui multum debeo, & millies mihi occurrit causas simul cum alijs consulere, & decidere; ita quod opus non fuit addiscere modum procedendi, cum alijs cõmilitonibus alibi. Veruntamen aliquando, & querelati, & mortificari est salute, ne interim magnitudo fauorum extollat. sed qui stat vi deat ne cadat.

Sic iam tandem ijs, quibuscumq; ingenij mei, quantum vis exigui, laboribus finis impositum, pro quibus Deo Opt. Max. omnium bonorum principio & fini debita sit laus, & exaltatio; & si quid in eis mali obrepleit, humilis meorum errorum excusatio: sit Sanctissima ipsius Marti, & purissimæ semper Virgini pro ope sua mihi benignè collata deuota gratiarum actio: sit Diuis meis tutelariibus, & clarissimorum Religiosorum ordinum fundatoribus Francisco Assisinati, & Francisco Paulano, pro sua assidua pro me intercessione pia recognitio: sit pro Sanctorum Hyacinti, & Onuphrij, & aliorum Diuorum fauore mihi præstito grata protestatio: sit hominibus cunctis, quibus hæcenus in seruiui, & in seruire volui, obsequij erga illos mei, ac bonæ voluntatis significatio: sit denique huius peregrinationis meæ non otiosè, & inutiliter transacta, cum obiero apud posteros testificatio. Amen.

Finis Tractatus Quintæ Partis de Brachio Regio.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

NOVA TRACTATUS

DE RACHIO REGIO

1714

...

...

...

The first part of the history of the kingdom of Great Britain is the history of the island of Great Britain itself. It is a history of the island of Great Britain, and of the people who inhabit it. It is a history of the island of Great Britain, and of the people who inhabit it. It is a history of the island of Great Britain, and of the people who inhabit it.

The second part of the history of the kingdom of Great Britain is the history of the island of Great Britain itself. It is a history of the island of Great Britain, and of the people who inhabit it. It is a history of the island of Great Britain, and of the people who inhabit it. It is a history of the island of Great Britain, and of the people who inhabit it.

INDEX TRACTATUS DE BRACHIO REGIO:

ad 1. 2. 3. 4. & 5. Partem.

Quo res magis animaduerfione dignæ, appofitis numeris feorfum in opere obfignatis, partiumq; traduntur.

- A** accusando tempore syndicatus, qui repellantur, nu. 221. vsque ad nu. 228. par. 5. inf. Accusare.
- Absentes delinquentes qua vtantur versutia antequam se constituent. nu. 295. p. 3.
- Absentes sunt deterioris conditionis quandoq; presentium nu. 127. p. 5.
- Abolitiones criminum, quando, & quibus ex causis fieri soleant nu. 58. p. 1.
- Abolutio conditionalis. quæ, & quando fieri dicatur. nu. 277. & 279. p. 4.
- Absolutoria, quamuis contra Principis conscientiam, tenet. condemnatori a nequaquam nu. 276. p. 4.
- Absolutoria an, & quando retrahari possit. nu. 284. p. 4. & vid. Paul. de Cast. consi. 348. notandum.
- Absolutus, qui post absolutionem fatetur delictum, puniri potest. nu. 285. p. 4.
- Absolutus simpliciter, intelligitur ab obseruatione Iudicij. nu. 281. p. 4. & quando quis censetur absolutus. nu. 48. cir. fi. p. 5.
- Absolutus in foro poli an possit condemnari adhuc in foro poli. nu. 274. p. 4. & nu. 876. p. 6.
- Absolutus à pœna nunquid intelligatur absolutus ab expensis aut damnis. nu. 287. & 288. p. 4.
- Abolutio, & condemnatio intra tempus instantiæ fieri debet. nu. 251. p. 5.
- Absolutus dicitur ille, contra quem re audita nihil statuitur. nu. 48. & 223. sub nu. 49. p. 5.
- Absoluendus de proximo, sicut & condemnandus, habentur pro absolutis, & condēnatis. n. 278. p. 5.
- Absoluto innocente capto pro eadem causa, an nocēs imprimis euadet. p. 2. car. 86. col. 1. cir. fi.
- Abusus inf. Arma.
- Abolutio, aut condemnatio vnus, quando alios tangunt. p. 2. car. 86. col. 1. cir. fi.
- Abolutio generalis quæ crimina tollit. nu. 54. & seq. parte 1.
- Absolutus cum clausula rebus stantibus. 279. p. 4.
- Absolutus semel an iterum molestari possit. nu. 273. parte 4.
- Abolitione accusatio tollitur. nu. 251. p. 5. vi. text. in l. 1. 2. & 3. C. de abolit. vbi quando locum habet quando non. & tit. seq.
- Acta faciunt notorium, num. 124. p. 5. & ideo si quis penes acta sit hæres inscriptus, vel declaratus falsarius, & huiusmodi, dicitur perpetuo notorius hæres, vel falsarius. inf. Falsarius, & in ver. infamis. & in ver. suspecti.
- Acta coram vno iudice facta, an fidem faciant coram alio, in ver. Processus, & in Prac. de Test. nu. 273. cum mult. seq. p. 3.
- Acta syndicatus debent edi officialibus syndicanis gratis, nu. 119. & seq. p. 5. infra, Actorum copia.
- Actio, & passio simul, & semel in eodem subiecto concurrere non possunt. nu. 5. p. 5.
- Ad actum proximum quando dicatur esse deuentum. nu. 197. p. 4.
- Actio iniuriarum quanto tempore præscribatur. & secundum Plot. cons. 131. n. 19. inter cons. cri. diuers. præscribitur anno, inf. libellus. nu. 84. vers. & pro parte 1.
- Actio furti non datur inter patrem & filium nec inter correlarios. sub nu. 283. car. 50. lit. H. par. 1. & nu. 261. lit. B. par. 2. car. 82. vbi inter maritum, & uxorem actio furti non datur.
- Actio expilatæ hæreditatis. nu. 14. lit. E. p. 4.
- Actor variare non potest. n. 132. p. 4.
- Actori non est concedendum quod reo negatur. num. 246. p. 3.
- Actorum copia est danda volenti, & non inuito. nu. 125. par. 5.
- Actore non probante, reus absolvitur, & qualiter hoc sit intelligendum. nu. 379. p. 4. fallit quando lis esset coram iudice vices Principis gerente, Put. & Alciat. in d. l. qui accusare, C. de eden. vi. plenè Mascar. conclu. 36. nu. 20. & vid. inf. calumniatores. cum vers. seq. & in ver. iniuriarum.
- Actus sine citatione subsistit quado non apparet quis non sit citandus. A sim. prac. 5. 7. cap. 17. nu. 270. parte 5.
- Actus reiteratio, inf. Reiteratio. et in ver. Geminatio.
- Actuarij possunt tanquam suspecti recusari. inf. notarij.
- Actum faciens prohibitorium, sed non nocibile, puniuntur extraordinaria nu. 373. p. 4.
- Accusatio qualificata quæ dicitur. nu. 38. p. 4.
- Accusatio intra quod tempus sit præponenda, num. 137. par. 4. inf. præscriptio.
- Accessorium sequitur naturam sui principalis. num. 27. & nu. 177. p. 4.
- Accusatori non licet pecuniam accipere pro desistentia. nu. 201. p. 4. & nu. 292. p. 3.
- Accusatio contra defunctum infra quantum tempus proponenda n. 137. p. 4. & infra accusare mortuum.
- Accusare nemo potest tanquam vnus de populo, nisi agatur de publico delicto. nu. 283. p. 4. & sub nu. 112. p. 5. fallit vt inf. mulieres. vid. Gand. de malef. tit. qui accus. non poss.
- Accusatio præsumitur facta ob causam odij, aut inuidiæ, vel indebitæ, quando qui accusat, non est offensus, vel non est deputatus à publico ad accusandum nu. 283. p. 4. nu. 112. p. 5.
- Accusator quando pœna falsi, & in expensis condemnandus sit. p. 4. car. 198. lit. H.
- Accusatore mortuo, an iudicium remaneat extintum. nu. 146. p. 4.
- Accusans officialem tempore syndicatus, succumbit quando non probat omnia contenta in querela: quid si pro parte tantum, nu. 103. & alibi p. 5.
- Accusans quando non tenetur ad expensas accusato absoluto & in 5. par. sub num. 48. ver. verum. inf. condemnatio expensarum.
- Accusatio contra vnum, si probetur contra alium, non procedit. nu. 104. p. 5.
- Accusatio continens dolum, & probus culpam, non tenet. ibid.

I N D E X.

- Accusatio continens tempus, & locū simul, si utrunque non probatur, non procedit. ibid.*
- Accusare qui tempore syndicati non possunt Prætorum. nu. 112. & seq. p. 5.*
- Accusare de publicis iudicijs qui non possunt. num. 113. par. 5.*
- Accusatore non probante, & reo absolute, quando sequi debeat condemnatio expensarum, & quando non. sub num. 379. lit. H. p. 4. car. 198.*
- Accusare mortuum posse de crim. l. as. maiestatis, hæresis, repetundarum, & peculatus. nu. 137. par. 4.*
- Gand. de malef. qui accus. poss. vel non. nu. 30. & de qualitatibus horum criminum, inf. delicta. & per Dec. tract. crim. & inf. Memoria defuncti.*
- Accusator quando non dicitur facere partem in iudicio. nu. 48. p. 101. fi. p. 5.*
- Accusator quando in expensis non debeat condemnari. nu. 38. & sub nu. 379. lit. H. p. 4. & inf. expensæ, & in ver. desistentia & in ver. condemnatio.*
- Accusatores maligni, & cauillofi, nullo modo excusantur ab expensis. nu. 114. p. 5.*
- Accusatori non licet dare pecuniam ne accuset; nec impediri potest. nu. 201. p. 4.*
- Accusans officialem, & exhibens processum, tenetur præcise locum ostendere, in quo læsus asseritur esse. n. 123. & 127. p. 5.*
- Accusare simpliciter, & accusare sub conditione multum differi, & multum operatur. n. 38. p. 4.*
- Accusare nemo potest impediri a nomine. n. 201. p. 4.*
- Accusatus accusantem accusare non potest. inf. reconuentio & in verb. dolus cum dolo. & quando possit. nu. 379. p. 4.*
- Accusatus qui per procuratorem se defendere non potest, minus querere potest officialem in syndicato. nu. 212. & 218. p. 5. & per Clar. q. 32. ver. quæro nunquid.*
- Accusans succumbens in eadem sententia condemnari debet. inf. reconuentio & n. 207. 263. & seq. p. 5.*
- Accusator, vel Fiscus, quando possunt non probatum probare, contumace ad nouas defensiones admissio. sub nu. 127. p. 5.*
- Accusare falsi, & de dolo, & barateria est popularis. nu. 174. & 273. p. 5.*
- Accusans Prætorum pro facto officialium, & nõ querelans proprios officiales, dicitur esse in manifesta calumnia. nu. 177. p. 5.*
- Accusantes officialem tempore syndicati, succumbere dicuntur si non probant omnes qualitates, & circumstantias in querela narratas. num. 103. p. 5. infra qualitates.*
- Accusator offensus potest agere ad damna & expensas etiam post sententiam cõdemnatoriã. 199. p. 5.*
- Accusans officialem, & impediens expediri, tenetur ad omnia damna. nu. 277. & 278. p. 5.*
- Accusatur, an, & quando satisfacere teneatur. num. 203. par. 5.*
- Accusator, aut instigator contra officiales quando torqueri possunt. n. 255. p. 5.*
- Accusatus quando sine processu sit dimittendus. nu. 286. lit. B. p. 4.*
- Accusatus quando non possit obtinere victoriam expensarum, quamuis absolutus. 379. p. 4. lit. H. & de expensis, vi. nu. 298. cum plur. seq. par. 4. & infra expensæ.*
- Accusatus de aliquo impio delicto de quo per euidentiã loci contrarium apparet, non tenetur com parere. sub nu. 286. lit. B. par. 4.*
- Additio facta scripturæ quando noccat. numero 359. parte 4.*
- Adiunctus ab initio datus ordinario, non propter diffidentiam, sed ut causa citius expediri possit, efficitur ordinarius delegatus. nu. 249. p. 1.*
- Adiuncti causa conceditur, quod simpliciter non concederetur. nu. 249. p. 1. infra adiuncti dignitatis.*
- Adiunctus quando Iudici ordinario dari possit, & licet. nu. 250. p. 1. & sola suspicio non sufficit.*
- Adiuncti dignitatis causa, multi sunt effectus, quia subditus effectus Sacerdos dicitur dignior Principi. p. c. soliti de maior.*
- Adiuncti ratione laicus concurrentes cum clerico, a quibus dicitur privilegiatus. nu. 294. p. 1. Innoc. in c. ad audientiam, de præscr. ibi. præscriptio centum annorum eo in casu utiq; laico competit.*
- Item si laicus, & clericus simul concurrunt in obligatione, simul conueniri debent coram Ecclesiastico, quia maius dignum trahit ad se minus dignum. ibidem.*
- Item si in collegio sunt clerici & laici simul illius Rector erit clericus. ibid.*
- Item si clericus & laicus sunt executores testamenti, iudex eorum erit ecclesiasticus. ibid. sed recipit distinctionem, nam in bonis, & hæredibus laicibus attenditur forum laicale. ibid.*
- Item si clericus, & laicus simul sunt Iudices, & a sententia appelleretur, appellatio deuoluitur ad ecclesiasticum. ibid. verum distigue inter causam, & causam, & considera personam delegantis. idem in casu discordiæ.*
- Admenatio simplex facit iniuriam, sed non rixam. inf. Rixa.*
- Adnuculum quid sit. n. 111. p. 3.*
- Administrator quisq; tenetur reddere rationem actionum suarum. nu. 16. p. 5.*
- Admissio, & non admissio sunt sententiæ interlocutorie. nu. 302. lit. F. p. 4.*
- Advocati, & procuratores solent coram iudice venire sacco parati, ideo cauendi sunt. n. 238. p. 3.*
- Advocati, & procuratores quomodo & ipsi possint allegari suspecti a Iudice. vid. sub num. 213. cir. fi. ubi rationem adducit. p. 5.*
- Advocatus, & Procurator fiscalis non habentes mandatum, an teneantur de calumnia. n. 281. p. 3.*
- Affectio, vel diminutio pænæ, quo tempore fieri debeant. nu. 123. p. 4.*
- Admissio, & non admissio dicuntur sententiæ interlocutorie. nu. 302. in fi. p. 4. inf. appellari non posse. & nu. 197. p. 2.*
- Adulterium an rumpet pacem, vel raptus mulieris. sub nu. 282. p. 1. vi. p. 6. nu. 587.*
- Adulterium, an per tertium cuius non interest, proponi possit. vid. in præc. de test. in verb. adulterium. de consuetudine non admittitur, nisi qui habet interesse: in proposito. vi. sub nu. 113. p. 5.*
- Adulterij signa, in alio Reper. in eo. verb. Adulterij. præc. de test.*
- Affectio an minuat pœnam. nu. 80. p. 4.*
- Affectus regulariter non punitur. p. 4. n. 195. per Cõnatus. infra Cogitatio.*
- Affinis an ratione sui vel alterius affinis delinquit. nu. 172. p. 3.*
- Agentes, & patientes pari pœna puniuntur. numero 165. par. 4.*
- Agere, & pati sunt diuersa. num. 5. par. 5. & differunt sicut actor, & reus. l. prima, C. qui accusat. non poss.*
- Aggressio & insultatio nullis dictis verbis inditium faciunt. nu. 107. & 175. in fi. p. 3.*
- Aggressus ab armato non tenetur expectare quod contra eum admenetur, & percutiatur, sed mine sufficiunt. n. 186. p. 4.*

I N D E X.

- Aggressor si defendendo excedat modum quomodo puniendus est.* p. 2. car. 83. vers. nam primi motus.
- Alapam officiali dans qua poena puniatur.* num. 139. & seq. p. 5. Farinac. de delic. & poen. nu. 38. Rolan. consil. 48. volum. 2.
- Alterum pro altero an incarcerari liceat.* num. 175. parte 2.
- Aliud de iure, aliud de facto servatur.* nu. 30. p. 1.
- Aliud est exequi, aliud pronunciare exequendum.* nu. 268. par. 2.
- Alimenta qua vir tenetur prestare uxori, & ubi, & quando sub. n. 282. lit. G. H. la 2. p. 1.*
- Alimenta variantur, sicut status personae.* parte 2. numero 293.
- Alimentorum ius non transit in fiscum, & de utilitate huius rei.* nu. 292. p. 2.
- Alimenta carceratorum non veniunt in publicatione bonorum.* nu. 292. 295. & 296. p. 2.
- Alienatio ob delictum dicitur voluntaria propter inittum.* nu. 119. lit. A. ante nu. 120. p. 4.
- Alienatio in fraudem Fisci, non intelligitur facta nisi secuto delicto.* ibid. lit. R. car. 159. p. 4. & plura requiruntur ad hoc, vt in fraudem fisci facta dicatur, vt ibi.
- Alterum pro altero an punire liceat, ante num.* 254. par. 3. sup. in 2. par. nu. 176. in 4. par. nu. 140. versi. & cum poena. car. 163.
- Amicum laudans vt male agat, est puniendus.* num. 439. par. 4.
- An alias quis esse facturus, qualiter intelligitur.* nu. 439. par. 4.
- Angaria quando sunt licitae, & quando non.* num. 23. parte 5.
- Animalia bruta facere indicia.* n. 108. nu. 112. p. 3.
- Anima cunctis rebus praeserenda.* n. 310. p. 4.
- Animus laedendae maiestatis non praesumitur.* num. 111. par. 2.
- Animo verberandi tantum si quis occidat, an teneatur de occiso.* n. 169. p. 4.
- Animus occidendi quando quis habuisse dicitur.* p. 2. numero 285.
- Animi mutatio non praesumitur.* num. 173. par. 4. inf. Mutatio.
- Animus quandoque sumitur a qualitate armorum, & a modo admenandi.* 175. p. 4.
- Animus a facto iudicatur.* nu. 188. p. 4.
- Appellari a captura quando liceat.* nu. 119. & n. 323. cum seq. p. 2.
- Appellari cum possit a captura, utiq; a tortura appellari potest.* ibid. vide in ver. seq. & in ver. captura, & in ver. tortura.
- Appellari num possit in die feriata in honorem Dei.* ibidem.
- Appellans a tortura, an iterum torquendus, in prac. de testi.* nu. 159. p. 4.
- Appellari quibus casibus licet ad superiorem omisso medio.* in 4. p. car. 191. lit. A. in add.
- Appellari de iure non potest a sententia Praefecti Praetorio.* num. 250. p. 5. ita nec a sententia Iudicis nostri, cui comparemus. ibi.
- Appellari non potest a sententia Senatus.* ibi.
- Appellatur ab excessu in procedendo, in condemnando & in taxando.* p. 4. n. 302. lit. F.
- Appellare, & non appellare paria sunt, si appellatio non prosequatur.* nu. 342. p. 3.
- Appellare non licet a sententia Iudicis liberi arbitrii.* nu. 293. p. 4.
- Appellari a tortura, & a carceratione, potest etiam die feriata.* p. 2. n. 323. p. 2. ubi an a praepcepto captivandi appellari licet.
- Appellatio in causa recusationis, vi.* sub nu. 336. p. 3. & ibi ad quem devolvitur. & nu. 249. 275. p. 1.
- Appellatio vnius in criminalibus alteri prodest.* in 1. par. sub nu. 49. lit. A. in add.
- Appellari in causa civili quando non possit.* nu. 250. p. 5. ubi an ad alia remedia sit confugiendum, & ibi quid de sententia senatus, & aliorum huiusmodi. per tot. d. nu. 250.
- Appellari non potest a decreto super suspicionem iudicis.* nu. 331. p. 3.
- Appellari quando possit, non obstante statuto.* nu. 49. vers. 2. p. 1. & n. 302. lit. E. & F. p. 4.
- Appellari in causis criminalibus, regulariter statuta prohibent.* nu. 15. p. 3. & nu. 281. in 3. par. prac. de testi. fallit vt inf. has limitationes sub num. 49. p. 1.
- Appellari tamen potest in causis mixtis.* ibi.
- Appellari quoque potest ab excessu, & ab inordinato modo procedendi.* ibi. quando iudex non habet arbitrium in procedendo. nu. 49. p. 1.
- Appellari quoque potest a nimia taxatione expensarum, & a modica.* ibi. nu. 302. li. E. p. 4. quia dicitur excessus tam in augmento, quam in diminutione.
- Appellari etsi non potest in causa criminali, tamen poterit supplicari, querelari, & de nullitate dici, circumscripto statuto.* nu. 302. p. 4. dummodo intra decem dies ibid. nu. 302. p. 4. lit. E.
- Appellari an liceat a futuro grauamine.* nu. 218. & 219. par. 5.
- Appellari potest a decreto syndicatoris, admittentis aliquem minus legitime contra officialem in syndicato.* nu. 220. p. 5. vi. nu. 250. ca. p. & num. 331. parte 3. quia admissio, & non admissio dicuntur sententiae interlocutoriae. ibi.
- Appellationi non defertur in causa syndicatus.* num. 250. par. 5. ubi etiam quibus ex causis appellari liceat. nu. 220. ca. p.
- Appellatione pendente, pro sententia praesumitur.* nu. 219. p. 5. fallit, infra, suspecti omnes.
- Appellatione pendente, iudex querelari non debet, ex causa dictae sententiae.* ibidem.
- Appellatione poenae simpliciter arbitrandae, an solum de poena pecuniaria sit, intelligendum.* n. 116. p. 4.
- Appellatio ab admissione, vel non admissione.* inf. suspecti omnes, n. 341. p. 5.
- Appellatione pendente reus ubi custodiri det, an in carcere laici, vel ecclesiastici.* p. 2. n. 324. ubi an poenae iudicis a quo, vel ad quem: & appellans constituitur potestate iudicis ad quem.
- Arbitri in causa recusationis iudicis suspecti, qualiter eligendi.* nu. 336. & seq. p. 3.
- Arbitri nostri non est, quod quisque loquatur in ver. sic. iudex.*
- Arbitrium plenum quid.* n. 243. p. 3.
- Arbitrium liberum quale, & quot modis modis sumatur.* nu. 17. p. 1. liberum cuncti humanae creaturae a Deo datum. nu. 18. & 115. p. 1.
- Arbitrium liberum vsquequo, et contra quos detur.* nu. 10. & nu. 23. p. 1.
- Arbitrium liberum, & absolutum quibus modis detur.* nu. 105. p. 1.
- Arbitrium simpliciter sonat in iurisdictionem.* num. 109. & 155. p. 1.
- Arbitrium liberum collatum iudici ordinario, quid importet.* num. 158. p. 1.
- Arbitraria Principum pro legibus erant.* n. 13. p. 1.
- Arbitrium, seu brach. Reg. super quibus.* n. 9. p. 1.
- Arbitrium liberum bonam conscientiam requirit.* nu. 22. & 32. p. 1.
- Arbitrium liberum dotandi filias remissive.* in 3. editione habetur. nu. 19. p. 1.

I N D E X.

- Arbitrium liberum executoribus ultimarum voluntatum ibid. remissive.*
- Arbitrium liberum testandi ibid.*
- Arbitrio Iudicis quæ concessa intelligantur. nu. 24. cum seq. p. 1.*
- Arbitrium regulatum esse debet, vt minus corrigatur commune, quam fieri possit. ibidem. nu. 25. p. 1.*
- Arbitrium liberum dat latas habenas, non tamen in totum relaxatas. nu. 25. p. 1.*
- Arbitri liberi & absoluti quedam exempla. ibid.*
- Arbitrium regulandum secundum approbatam consuetudinem. nu. 31. p. 1.*
- Arbitrium absolutum qualiter à bona, & recta conscientia reguletur, & limitetur: an ab ordine iuris, vel à consuetudine. nu. 32. p. 1.*
- Arbitrio libero & absoluto generaliter concessio, nil contra bonum publicum concessu esse dicitur. nu. 36. p. 1.*
- Arbitrium liberum à statuto datum super quolibet maleficio intelligitur super quolibet delicto dolo vel culpa, casu vel fortuito commisso. sub n. 100. vbi Dolus dicitur maleficium. p. 2.*
- Arbitrium liberum quibus personis sit concedendum. nu. 46. & nu. 47. p. 1.*
- Arbitrium liberum viris & yroculibus, & non valde practicus minime concedendum. ibid.*
- Arbitrium liberum in procedendo, an intelligatur datum in sententiando. nu. 109. & 112. p. 1.*
- Arbitrium qui vere habere dicitur. nu. 13. p. 1.*
- Arbitrium liberum datum in definiendo, an censatur datum in cognoscendo. 110. p. 1.*
- Arbitrium datum in condemnando, an intelligatur datum in absoluendo. ibid.*
- Arbitrium datum super causa principali, an etiam super accessorijs, connexis, emergentibus, & dependentibus. nu. 110. in fi. p. 1.*
- Arbitrium datum in condemnando, an etiam in procedendo. ibid.*
- Arbitrium parentum erga filios, viri erga uxorem, magistri erga discipulos, remissive. in fi. 1. par. vbi etiam de arbitrio ducis belli in discipulos, lit. C. in tertia impressione habebitur.*
- Arbitrium ducis belli, vbi multa in materia belli, et verum in bello captarum. nu. 278. p. 1.*
- Arbitrium liberum an importet quod statetur declarationi iudicis. nu. 0. p. 4.*
- Arbitrium plenum quid. num. 243. p. 3.*
- Arbitrium habens super dolo intelligitur tam super vero quam præsumpto. nu. 100. p. 2.*
- Arbitrio iudicis relinquitur, an carceratur pro pena arbitraria iudicis, sint relaxandi fideiussori. n. 156. & 170. p. 2.*
- Arbitrium liberum intelligitur datum quo ad personas, non quo ad dicta testium. nu. 77. p. 3.*
- Arbitrium liberum nunquid etiam futura comprehendat. nu. 16. p. 1.*
- Arbitrium etiam contra privilegiatos in dubio conuertendum est. num. 128. p. 3.*
- Arbitrium liberum consistere in 300. casibus. 277. in fi. par. 1.*
- Arbitrium liberum regulatur cum iusto, & iustum cum veritate, & conscientia. nu. 163. p. 3. vbi pulchre de libero arbitrio.*
- Per arbitrium liberum, & absolutum, iudex non potest facere delictum non capitale, quod sit capitale. nu. 67. p. 4.*
- Arrestatus in domo vel pretorio, si discedat, & redeat. inf. Discedi.*
- Argumentum de maiori ad minus, sunt suspecti. nu. 321. ver. si ergo. & 322. p. 3.*
- Argumentum à contrario sensu valet etiam in corre-*
- ctorijs & penalibus ad liberandum, vel ad diminuendum. nu. 514. p. 4.*
- Argumentum à mala denominatione, an valeat. n. 83. & 84. p. 2.*
- Argumentum de socio criminis ad mandatarium. nu. 296. p. 3.*
- Argumentum contra aliquem quomodo sumitur. nu. 122. p. 3.*
- Arma qui ignoranter accommodauit, (si quis eis abutitur) an sit puniendus. nu. 218. p. 1. vi. Stra. trac. de decoct. 2. p. vlt. par. nu. 9.*
- Arma deferendi privilegiatus, si cum eis percussit, vel vulnererit, punitur pro vulnere, ac etiam pro delatione armorum quando abutitur non provocatus ad necessariam defensam, stante statuto, in 4. p. sub n. 148. per Bertaz. cons. 205. lib. 1.*
- Armis abutendo perdit privilegium. nu. 148. p. 4.*
- Arma prohibita ferens in Ecclesia, an à laicis capi possit. nu. 102. p. 1.*
- Armatus vel cum armis repertus & non captus, & de interpretatione statuti. nu. 217. p. 1.*
- Armorum vsus an sit prohibitus de iure communi. inf. Forenses. & nu. 128. p. 4.*
- Armorum appellationem non veniunt arma defensiua. nu. 148. p. 4. gl. sing. in clem. 1. de statu. Monac. Amad. de synd. nu. 88. cum seq.*
- Arma portare qui possunt impune. nu. 128. p. 4.*
- Armorum appellatione an veniant fustes, et lapides, quò ad delationem tantum, ex communi vsu loquendi. nu. 148. p. 4. secus quo ad vsum. ibid.*
- Arma portare non obstante statuto, quando liceat. num. 230. & 231. & nu. 403. p. 4.*
- Arma reperta penes captum, cuius esse præsumantur. nu. 123. p. 2.*
- Arma non sunt sumenda de domo rei. nu. 66. p. 3.*
- Armorum vsus est de genere prohibitorium. numero 128. par. 4.*
- Armorum abusus. nu. 148. car. 168. p. 4.*
- Armata manu per alienam iurisdictionem transire, an licet. nu. 30. p. 2.*
- Assassinum quid sit, quomodo, & per quos committatur. nu. 76. cum seq. p. 1.*
- Assasini qui vere dicantur. ibi.*
- Assasinatorum pena. num. 57. p. 4.*
- Assasinus vbiq. puniri potest. n. 135. p. 4.*
- Assertio vulnerati, quale inditium faciat. numero 93. parte 3.*
- Assertio eius qui primò maleficium notificat, facit præsumptionem contra eum. nu. 102. p. 3.*
- Assertione iudicis fauorabili, an quis disgrauetur. n. 307. p. 3. & in ver. exculpato.*
- Assistentia cum auxilio præstat præsumptionem contra assistentem, etiam de precedenti tractatu, & facit inditium ad torturam. num. 103. parte 3. & nu. 186. p. 4.*
- Assistens armis, incutere præsumitur timorem. nu. 107. p. 3. p. 4. nu. 186.*
- Assistens delicto, an puniatur tanquam principalis. 186. p. 4. & an excusetur. ibi.*
- Assistens liberatur à crimine assistentie, quando & ipse fuit pariter provocatus, vel constituto, quod in rixa fuerit neutralis, vt quando nec verbo, aut facto declinauit magis in vnam partem, quam in aliam. nu. 186. p. 4.*
- Associatio post delictum facit inditium contra associantem, nisi contrarium probauerit, nempe quod non fuerit particeps. num. 186. in fin. par. 4. sub nu. 107. ver. quarto. p. 3.*
- Associans ignoranter illum, qui ei animum rixandi non propalauit, si fiat delictum, & associans non recedat;*

I N D E X.

recedat, vel cum possit non prohibeat, non caret culpa nu. 186 p. 4.
Auocat a causa, & non terminata, non potest quidquam innouari. sub nu. 48. in fi. p. 5.
Authoritas Brachij Regij quanta sit. par. 1. per tot.
Authoritas Brachij Regij collata iudici ordinario, operatur vt non sit periurus, si statuta non seruet. nu. 75. par. 4.
Authoritas data iudicibus regulariter, intelligitur data secundum leges, & statuta loci. n. 117 p. 1.
Authoritas in criminalibus data D. Capiteo Iustitie Mantuæ, qualis, ac quanta sit. nu. 105. p. 1.
Authoritatem publicam sibi assumens, qua pœna puniatur. num. 324 p. 4. & ibi quot modis quis eam assumat.
Auditores Principum & consiliarij, qualiter se gere re debeant in consulendo rescribendo, & subditos regendo. sub num. 60. p. 5. & inf. consiliarij.
Authoritas quâto maior, eò p̄stator dignitas. 24. p. 1.
Author rixæ quibus coniecturis cognoscitur. par. 2. numero 263.
Affiliator ad fugam. nu. 102 par. 2. & quot modis quis auxiliari dicatur. nu. 164. p. 4. & n. 176. ea.
Authoritas Brachij Regij nunquid limitata, et à quo, & vbi limitetur. nu. 37 p. 1.
Audientia quando licitè denegetur. n. 141. p. 2.
Audientia blanda ac benigna iudicum, mitigat dolorem, & liuorem partium, et aufert suspicandi causam. num. 239 p. 3.
Audaces, & feroces qualiter succumbere dicantur in subeundo torturam. nu. 198. p. 3.
Auxilium prestare. inf. in versicu opem. & supra in verb. Assistens. n. 164 p. 4.
Auxiliator an teneatur vti principalis. infra in ver. Statutum de auxiliatore. vi. Borg. decis. 27. p. 5.

B

B*ona damnatorum. nu. 25. in fi. p. 4.*
Bal. in l. marulati. C. eo. declaratur. nu. 175. p. 4.
Bannitos facere semper non expedit: ita experientia docet. nu. 252. p. 2.
Bannitus ad nouas defensiones non solet admitti nisi prius audito statu causæ, & quam sit præiudicialiter aliter facere. nu. 46. par. 3.
Bannitus quando a iudice possit admitti ad nouas defensiones. num. 47. p. 3.
Bannitorum receptatores qualiter puniantur. n. 39. et 43. p. 4. & in verb. receptor.
Bannire, vel relegare extra Pronunciam an liceat, et de forma huius banni. nu. 29. p. 4.
Bannitorum statuta, in verb. statuti, verb. ver. in materia exorbitanti.
Banna & proclamationes possunt publicari ex auctoritate Brachij Regij quo ad denunciandum malefactores, & salui conductus concedi, vt in ver. saluus conductus, & quid scribit de huiusmodi proclamationis.
Banna emananda ex ordine syndicatorum, & eorum forma. nu. 93. 94. & alibi. p. 5.
Banna emanata ex ordine Prætoris ante syndicatum, quid prosint. nu. 160. p. 5.
Bannum an succedat loco inquisitionis generalis. num. 94. p. 5.
Bannitus per solam contumaciam, & ad nouas defensiones admissus, an teneatur se defendere à processu iam facto, vel à processu nouiter fiendo. num. 127. p. 5. destinguat si comparuit antequam sententia transferret in iudicatum potest à primo se defendere processu.

Bannum capitis, vel furcarum, non equiparatur deportatis, nec relegatis. par. 4. nu. 119.
Banniti an impune occidi possint. num. 60. in fi. par. 2. & quid si a consanguineis occidentur. uid. Marsil. sing. 220. nu. 2.
Bannum quid sit, nume. 93. & 94. & quid de banno Prætoris ante syndicatum, an per illud disgrauetur. num. 160. p. 5.
Bannitus contra bannitum an audiatur, infra in verb. dolo cum dolo compensatur, & in verb. Reconuentio.
Bannitus quouis modo in syndicatu, nec per se, nec per interpositam personam ad querelandum admittitur. nume. 223. p. 5. esse potest contra officialem. num. 224. p. 4.
Banniti qui impune occidi possunt sub num. 119. p. 4.
Banniti cur non sint admittendi ad querelandum officialem tempore syndicatus, nu. 224. p. 5. fallit ob aliam causam, quado banni, si ante bannum accusasset, quia per procuratorem posset postea profectui. 223.
Banniti nomine quis non potest accusare officialem in syndicatu. nu. 223. ibid.
Banniti an equiparentur deportatis, & quid ammittant, & quid de eorum Bonis. n. 119. p. 4.
Banniti an succedant, infra in verb. Bonorum futurorum.
Bannitus an testis esse possit. nu. 223. & 224. p. 5. vbi an accusare.
Banniti an sint indigni, aut incapaces, multum defert. infra in verb. bonorum futurorum. & num. 119. par. 4.
Bannitus occisus quando non præsumitur causa premij, sed ad vindictam. nu. 225. vers. & postquam. par. 5. & sub nu. 119. vers. ex hoc. & nu. 375. p. 4.
Item quid de eo, qui falso asserit occidisse bannitum, vt premium consequatur.
Bannitus in contumaciam cum reseruatione vnius mensis si interim capiatur iure captus erit. num. 318. par. 2.
Banniti quid admittant. num. 119. vers. sed queritur. parte 4.
Bannitus per solam contumaciam, an iuste bannitus sit, debet cognosci ex ordine superiorum. ibi. num. 225. par. 5.
Bannitus offendens bannitum car. 198. lit. D.
Bannitorum vis an excuset receptantem bannitum. nu. 496. p. 4.
Banniti passus in contumaciam quamuis delictum non sit probatum tamen si vult se defendere teneatur probare suam innocenciam. num. 224. p. 4.
Bannitus ad beneplacitum, an intelligatur perpetuus, vel vsque ad vitam bannientis. num. 31. p. 4. vbi plura de concessis ad beneplacitum.
Bannitus per solam contumaciam, dummodo iudex potuerit illum citare de iure, si post bannum occidatur tanquam bannitus, stante statuto premium dante iudex non meretur pœnam. ibi num. 225. et postquam, p. 5. vi. n. 119. p. 4.
Bannitus si est actor contra alium bannitum, an repellendus sit. nu. 375. p. 4. & nu. seq. lit. D. ea.
Bannitus an vbiq; capi possit. infra, delinquens.
Bannitus contra bannitum an gaudeat premio. num. 305. & an eum reconuenire possit. nu. 379. lit. D. parte 4.
Baptismus. num. 79.
Barbam per vim euellens. num. 152. lit. M. N. & O. p. 4. vbi an sit membrum.
Barrataria quid sit, & à quibus probetur. num. 66. & nu. 70. in fi. p. 5.

I N D E X.

- Barraterij appellatur qui pratorium nimis frequen-
tant, vid. in ver. famam, & in ver. procuratores.
& in verb. fumum.*
- Barricelli consuetam familiam tenere debent, alio-
quin salarium dimminuitur, & ita puniuntur. num.
70 par. 2.*
- Bellum vide infra.*
- Beruarius an liceat verberare resistentem, vel etiam
occidere. 223. p. 1.*
- Beruarius in grauibus facit inditium ad torturam.
nu. 222. p. 1 & 2.*
- Beruarius in leuibus creditur, ibidem. et in quibus eis
credatur. ib. d. p. 1. & nu. 73 & seq. p. 2.*
- Beruarius caueant a scandalis in capturis. nu. 16. p. 2.
& sup. ver. anteced.*
- Beruarius caueant a capturis in domibus. Magnatorum
franchis. nu. 30. 31. p. 2. & p. 1. nu. 30. & 31.*
- Beruarius magis curant manus ponere ad marsupium
capturam de quam ad captum. num. 123. p. 2. &
quid de pecunijs, & armis sciendum sit. ibidem. &
an fidem faciant.*
- Beruarius sequentes in sum iudicis, non tenentur si po-
nunt aliquem indebitè ad torturam. nu. 52. p. 2.*
- Beruarius quam fidem faciant. n. 73. 74. p. 2.*
- Beruarius vita & mores prauis. nu. 76. & 123.
ea. par. 2.*
- Beruarius liuream gestare tenentur. sub nu. 13. p. 2.*
- Beruarius captum malè tractantes sunt puniendi. nu.
87. par. 2.*
- Bertazol consi. 186 declaratur. nu. 112. p. 4.*
- Bertazol consi. 299. & 326. lit. A. vol. 2. qualiter sit
intelligendus. num. 181. p. 4.*
- Idem consi. 326. lit. B. vol. 2. nu. 183. ea.*
- Idem consi. 327. in add. lit. B. vol. 2. nu. 186. ea.*
- Bellum iustum quando, & inter quos sit iustum. nu.
278. cum seq. p. 1. vid. Ceph. consi. 56. nu. 56. p. 1.*
- Bellum actiue & passiue iustum ab vna parte, non est
licitum ab altera parte. ibidem. Ludou. Carbo. d. q.
62. verb. quarta dubitatio.*
- Bellum quid sit, & bellum est triplex, defensiuum, of-
fensiuum, siue vindicatum, & punitiuum, Lud.
Carbo d. q. 62.*
- Beneficium confessionis virtute statuti quando pro-
fit, & quando non. nu. 305. p. 4 & nu. 143. n. 6.*
- Beneficia Principum, late interpretanda. par. 4. car.
180. col. cit. prin.*
- Beneficium renocari potest, qui est causa illius: quia
cuius est nolle, qui potest & velle. n. 215. p. 4.*
- Beneficia priuatorum non extenduntur, sicut benefi-
cia Principum. nu. 304. p. 4.*
- Beneficio cedendarum, & no. Constitut. renuuciare
quid profit, quid de beneficio, de fidei iuribus, &
Epistola D. Adriani. num. 226. p. 2.*
- Beneplacitum quantum duret. nu. 245. in fi. par. 1. &
247. p. 2. & num. 31. p. 4. vbi an transeat ad suc-
cessorem.*
- Beneplacitum qualiter intelligatur declaratum. ibi
multa quotidiana.*
- Biracini appellatur latrunculares à biracinis, &
à latruncularibus. nu. p. 5.*
- Blasphemia pœna. 19. & 20. p. 4.*
- Bonus de presenti præsumitur bonus de præterito nu-
mero. . . p. 3. l. c. x. persona. C. de prob.*
- Bonorum futurorum successio non spectat ad fiscum.
nu. 119. ver. pro resolutione, & ver. item. par. 4. &
littera F.*
- Bona aduentitia an veniant in confiscatione bono-
rum. ibidem.*
- Bona cuncta à Deo procedunt. num. 18. p. 1.*
- Bonus vir appellatur iudex ordin. n. 158 & seq. p. 1.*
- Bonis confiscatis, an pro alimentis bannito aliquid
reueretur. nu. 292. p. 2.*
- Bona vel mala fama à statuto requisita, est proban-
da, inf. Qualitates à statuto, & si non est probata,
et per statutum non est ipso iure annullatus actus,
nec à parte oppositum tenet. vid. in repert. prac. de
testam.*
- Bonus in dubio quilibet præsumitur, fallit. nu. 321.
par. 3. bona fides præsumitur in iudice. nu. 272. p. 5.*
- Bona condemnatorum in bannum, vel exilium, aut
in deportationem; tam de patrimonialibus quam
de acquisitis postea. numero 119. par. 4. vsque ad
num. 20.*
- Bona occidentis patrem cuius esse debeant. nu. 119.
versi. p. 4.*
- Bona in diuersis territorij? in confiscatione cuius
sint. ibidem.*
- Bonum est iudicem propitium habere. n. 78. p. 4.*
- Brachij Regij practica hætenus indigesta. nu. 2. p. 1.*
- Brachium Regium quomodo crimina prosequitur.
num. 3. ea.*
- Brachij Regij vis ignota. nu. 4. p. 1. & que, numero
48. par. 3.*
- Brachium Regium quid sit. nu. 7. p. 1.*
- Brachium Regium habens non recognoscit, alium iu-
dicem superiorem. nu. 8. p. 1. nec tenetur stare sy-
dicatui ordinario. vid. inf. in verb. syndicatum.*
- Brachium Regium non est circumscriptum ab illo
tempore. nu. 11. p. 1.*
- Brachium Regium dicitur esse liberum arbitrium.
num. 12. ea. & inf.*
- Brachij Regij descriptio iuxta practicam. numero 15.
pagina 1.*
- Brachium Regium multiplici nomine appellatur. nu.
16. eadem.*
- Brachium Regium nil aliud est nisi liberum & abso-
lutum arbitrium. nu. 16. 27. ea. p. 1.*
- Item dicitur remedium extraordinarium.
Iurisdiclio magna.*
- Manus Regia, &*
- Vices Principis. . . . . p. 1.*
- Balia. . . . . n. 20. ea. vi. in ver. Authoritas.*
- Brachij Regij authoritas qualis, ac quanta sit.
numero 26. ea.*
- Brachium Regium tantum potest quantum ipsa con-
suetudo, imò aliquid maius. nu. 27. ea.*
- Brachium Regium, vbi, quando, & à qua originem
duxit. 38. 124. cap. 1.*
- Brachium Regium quibus personis concedendum.
nu. 1. 39. 42. & 47. ea.*
- Brachij Regij authoritas periculosa personis non præ-
statis. . . . . num. 46. ea.*
- Brachium Regium quibus ex causis sit concedendum,
& quibus ex causis non. num. 48. 61. & 118. cum
seq. par. 1.*
- Brachium Regium petere, an spectet ad fiscum, vel
ad partem offensam. nu. 87. ea.*
- Brachium Regium contra personas Ecclesiasticas,
nunquam à laicis concedendum. num. 85. p. 1. 90.
par. 6. Frag. 13.*
- Brachij Regij authoritas debet dari in scriptis, &
qua de causa. nu. 108. ea.*
- Brachij Regij vires quo ad torturam. num. 1. & 48.
parte. 3.*
- Brachium Regium concedere cui competit. 39. 40.
& 41. p. 1. quid in ciuitate Genue seruetur, ibid.
& nu. 87. 88. 89.*
- Brachium Regium circa statutorum interpretatio-
nem extensiuam vel restrictiuam à nu. 380. vsq;
ad fi. 4. p. vbi latissime explicatur cum exemplis.
Bra-*

I N D E X.

Brachium Regium eur, & quibus de causis circa torturam concedatur. num. 3. ca.
Brachium Regium circa torturam quomodo exercendum. num. 48. p. 3.
Brachij Regij autoritas, cum recta cōscientia simul unita in torquendo, quam vim habeat. 160. & num. 161. ca. p. 3.
Brachij Regis vires circa modum procedendi, & quibus illas habens non sit obnoxius. p. 1. per tot. par. 2. 3. & 4.
Brachium militare quomodo practicatur Florentiæ, & Mediolano ac alibi sub numero 280. vers. Ast quando p. 1. vi. Ast. de executio § 6. c. 22. nume. 36. car. 150.
Brachium Regium dicitur quædam subordinatio extraordinaria, non tamen penitus iuri contraria. pulchrè. num. 163. ca. p. 3.
Brachium Regium ratione carens, mortuum dicitur. ibidem.
Brachij secularis auxilium qualiter implorandum, & quando concedendum. nu. 256. p. 4.
Brachium secularè in subsidium imploratur. nu. 257. cum seq. p. 4.
Brachium alterius an à delegato possit implorari. ibidem.
Brachij imploratio auxilij potest esse reciproca. num. 271. ead.
Brachium forte à quo denominationem receperit. numero 145. p. 1.
Bruta quandoq; parie contingit. num. 176. p. 2.
Bulla Sixti IIII. Pontif. 1487. in materia iurisdictionis. 95. in fi. p. 1.
Bulla Gregorij XIII. Pontif. in materia immunitatis Ecclesiasticæ. 98. & nu. 102. p. 1. & num. 56. par. 2.
Bulla Sixti V. Pontif. contra sceleratos. numero 105. par. 2.

Cadaver occisi, cuius nomen, & patria ignoratur, debet exponi in plateis publicis, ut ibi cognoscatur. num. 190. & 197. p. 1. unde dicitur, *herus per asinum cognoscitur, melius per canem.*
Cadaver si reperitur in medio duorum finium, delictum intelligitur factum in illo territorio, versus quem facies occisi respicit. nu. 197. p. 1. & si in vno territorio est caput, in alio corpus, ubi est caput, ibi præsumitur delictum commissum. ibi. sub d. num. 192.
Cadaver repertum, an à seipso, vel scelere interemptum, seu alterius violentia, vel casu fortuito, qualiter cognoscatur. num. 191. in fi. 196. in fi. p. 1.
Cadavera Debitor. nu. 377. p. 4. ver. Nota.
Cadaver licet exhumari, pro visitatione vulnerum, & ita obtenta licentia observatur in delictis enormibus, & occultis. num. 190. p. 1.
Cadavera damnatorum an pro anatomia sint concedenda. num. 377. p. 4. p. 5.
Cadavera damnatorum sepeliri non debent, nisi Iudice mandante. ibi. 193. p. 1. & nu. 377. & seq. p. 4.
Cadavera damnatorum, qui signum penitentia non indicaverunt, an sint in loco sacro sepelienda. nume. 377. p. 4.
Cadavera debitorum non possunt ad instantiam Creditorum insepulta remanere. nu. 379. p. 4.
Cadavera damnatorum per sententiam pie concedenda sunt eorum cognatis, & affinibus pro sepultura danda. nu. 377. p. 4.
Cadavera latronum, & assassinorum, & huiusmodi

ficariorum, quomodo, & ubi sepelienda ibi, & quid de cadaveribus bannitorum, nunquid impune sepeliri in loco banni, dixi quod sic, mors omnia solvit. §. demceps, in auth. de nupt. nisi eius memoria damnari possit. vi. in ver. Memoria defunctorum.
Cadaveris reperti in confinibus cuius sit iurisdictionis. nu. 197. p. 1.
Calumnia vera, & calumnia præsumpta, quæ nu. 31. par. 5. & ille dicitur verè calumniari, qui scit, vel scire præsumitur quod male agit. nu. 283. & 298. p. 4. & ille dicitur præsumptus calumniator, quando post accusationem desistit, nisi aliquam causam adducat. *infr. Desistentia, & nume. 26. & 258. par. 5.*
Calumniator verus, præsumptus vel notorius supra, num. 298. par. 4. *infr. in verb. expensa, & in ver. Acta rem notoriam faciunt. & in ver. Notorium.*
Calumniari subditū Iudex non debet, & quando calumniare dicitur. num. 24. 25. 26. & 27. p. 5.
Calumniator dolosus tenetur pena stellionatus. num. 305. p. 4.
Capillos scarpinans, euellens seu tondens ad iniuriam. num. 152. lit. M. p. 4. & quando in ornamentum, vel in dedecus sunt. *ibidem, & nu. 688. p. 6.*
Calumniantium versutia, & præparamentum contra officialem, num. 90. p. 5. & de eorum penis num. 102. & 252. ea & quando ab expensis excusentur ibi. & Menoc. d. cas. 321. & Diaz. *prac. cri. in ver. Denunciator. & qualiter contra eos procedatur. ibidem 255. 256. p. 1.*
Calumniator de iure inquiri potest. nume. 255. par. 5. & qui verè calumniator sit num. 48. ead.
Calumniari solitus, semper calumniare præsumitur. nume. 100. & 101. p. 5. & magis punitur ibi. & in duplicatis, triplicatis, & quadruplicatis expensis, num. 102. & per tot. ea. p. 5.
Calliditas & astus idem sonant. nume. 80. ver. calliditas. p. 5.
Caput est pars nobilior humani corporis, & ubi caput absque alijs membris sepultum est, ibi totum corpus sepultum intelligitur, sub num. 197. in fi. par. 4. *sup. in verb. cadaver si reperitur.*
Capitaneus Iustitiæ Mantuæ habet liberum, & amplum arbitrium, ac absolutum. num. 23. p. 1. regulatum tamen ab usu. *sup. autoritas Brachij Regij, & an possit alteri subdelegare. nume. 264. & sub nume. 105. p. 1.*
Captendus fugiens ad alienam iurisdictionem, an à sequentibus ibi captivari possit. nu. 41. p. 2.
Capiendo non licet ex post facto contra executores ob iniustam capturam de facto se vindicare. num. 48. par. 2.
Caporalis, Dux militum, & huiusmodi, an teneantur pro facto suorum militum. num. 154. p. 5.
Captura est meri & mixti Imperij. num. 1. p. 2.
Captura quando statim sit concedenda. nu. 158. p. 1. vi. in 4. par. num. 348.
Capturam concedere quibus competat. num. 2. & 43. par. 2.
Captura criminalis ad duplicem effectum fieri solet. num. 3. p. 2.
Captura ad custodiam an sit meri imperij. numero 3. parte 2.
Captura debet concedi concurrentibus quatuor requisitis. num. 5. p. 2.
Captura per modum iurisdictionis, & per modum provisionis. numero 6. par. 2. & nume. 325. cum seq. p. 4.
Capere aliquem faciens iniuste qua pena puniri debet.

I N D E X.

- bet. num. 340. par. 4. ubi quid in iudice. & nume. 345. ead.
- Captura litis pendentiam inducit. num. 324. p. 2.
- Capturandi causa iuste qui sint. nume. 345. & 347. 348. 350. p. 4.
- Captura licentia an duret etiam concedente amoto, & tempore successoris. sub num. 15. p. 2.
- Captura pro quibus causis sit concedenda. nu. 7. p. 2. & num. 345. p. 4.
- Captura ad instantiam partis quando possit concedi. nu. 7. p. 2. num. 325. cum seq. p. 4.
- Captura non est ex abrupto concedenda. num. 9. par. 2. & 345. & 347. p. 4.
- Capturam concedere, est res periculosa, & nutritiva scandali. nume. 10. par. 2. nume. 330. cum sequ. par. 4.
- Captura dicitur afferre damnum irreparabile, & est valde prejudicialis. num. 13. q. 2.
- Captura licentia debet dari in scriptis, & ostendi in actu capturandi si petatur. num. 14. fallit nu. 15. p. 2. & de consuetudine non servatur ista solemnitas, vt Florentia.
- Captura quando dicatur iustificata post factum. numero 15. in fi. p. 2. & num. 339. p. 4. & vi. in ver. Auctoritatem sibi assumens.
- Captura & carceratio sunt de processu. nu. 324. p. 2. sententia debet esse conformis capturae. trad. Bertazzol. conj. 465. nu. 47. lib. 2.
- Captura quando teneat, non constituto de decreto capturae. num. 21. p. 2.
- Ad capturam criminalem devenitur etiam ex qualibet levi suspitione. nume. 348. p. 4. tamen hoc est Iudici arbitrium secundum qualitatem facti, et personarum.
- Captura antequam de delicto constet, an sit concedenda. nu. 21. p. 2. & nu. 347. & seq. p. 4.
- Captura quomodo sit Iudici arbitraria. nume. 11. & num. 22. p. 2.
- Captura die feriata in honorem Dei, an sit concedenda. num. 23. p. 2.
- Captura parti offensae nequaquam concedenda. num. 24. p. 2. & 336. p. 4.
- Capturandi licentia ecclesiastica, quae laicis conceditur. num. 27. p. 2.
- Capturae finis attenditur. num. 30. p. 2. Bruno. à Sole. q. 30. & in 2. p. nu. 30. 31.
- Captura cepta in vno loco, & consummata in alio loco diuersae ditionis non valet. num. 41. par. 2. & infr. contra Ange. in verb. fama publica. & vi. nu. 62. caueant beruarij.
- Captura non potest per solum iuramentum probari. num. 13. p. 2.
- Capturandi licentia quanto tempore durat. num. 15. par. 2.
- Captura in domibus Magnatum franchis. qualiter, & tute fieri possit. num. 31. p. 2.
- Capturae forma qualis esse debeat. nu. 36. p. 2.
- Captura nulla, processus non retractatur, & sententia tenet. nu. 39. 40. p. 2. num. 339. p. 4.
- Captura an litis pendentiam inducat. numero 324. par. 2.
- Captura in alieno territorio non est concedenda. numero 40. p. 2.
- Captura non potest concedi, nisi ab habente iurisdictionem. num. 1. cum seq. par. 2. & num. 2. p. 4. 43. limit. num. 8. p. 2. vide sub num. 334. p. 4.
- Capturandus pro debito ciuili, an prius sit citandus. num. 265. p. 4.
- Captus à laico in Ecclesia, an possit retineri in carceribus laicis, donec per Iudicem Ecclesiasticum cognoscatur, quid iuris. nu. 90. p. 1. nu. 26. par. 2. & p. 6. Frag. 42. in fi. ver. sed quero.
- Capturati à Iudice non possunt contra eundem tempore syndicatus examinari. numero 110. & 231. par. 5.
- Captus ob vnam causam iniuste, an pro alia iusta retineri possit. nume. 177. p. 2. infra, captus pro vno delicto.
- Captus infragranti, quando, & qualiter id verum intelligatur. num. 207. 210. & 215. & seq. p. 1. & num. 347. p. 4.
- Capere faciens aliquem indebitè, ad quae teneatur. num. 330. 340. & 346. p. 4.
- Captura, & capturantibus quando fauendum sit, sub num. 270. p. 4.
- Capturare num. licet cuiilibet de populo. nume. 338. parte 4. quid in fragranti. num. 223. p. 1.
- Capto absoluto, an deinde capi faciens teneatur. nu. 340. p. 4.
- Capturandi iusta causa quae. nu. 345. p. 4.
- Captura ex coniecturis, & praesumptionibus, an licitè concedatur. num. 347. & 348. p. 4. sup. ad capturam.
- Captura litis pendentiam inducit. p. 4. nu. 323.
- Carceratio longa, & expensarum grauitas, interdum suppleat loco poenae. nu. 79. p. 4. lit. f. Idem quando Iudex absoluit dicendo, quia reus satis passus est ob longam carcerationem, quia dicitur absolutus conditionaliter, eo magis si dicatur rebus stantibus, quia is carceratus non potest agi ad expensas, quia habitus est pro reo. infra sententia conditionalis.
- Captura ex qualibet causa de consuetudine solet concedi. num. 345. p. 4.
- Carceratus fugit, communitas coegit custodem, qui soluit pro carcerato, & cessit iura custodi aduersus fideiussores carcerati, & fideiussor. opponit contra custodem, quia est in culpa, & idco custos non potest obtinere. vid. inf. in verb. Reconuenio. Gand. de malef. tit. de var. quaest. num. 10.
- Capere delinquentem infragranti, an cuiilibet liceat. num. 223. p. 1.
- Capiens propria auctoritate aliquem, quando excusetur à poena priuati carceris. nu. 223. 228. p. 1. & nu. 335. p. 4.
- Capto infragranti non datur copia inditorum, nec dantur regulariter defensiones de iure, secus de consuetudine. nu. 229. p. 1.
- Capto cum armis quanam defensiones competere possint. 229. & num. 230. p. 1.
- Captus contra formam iuris, vel licentiae, est relaxandus. num. 37. & 38. p. 2.
- Captus indebitè, potest impunè fugere. nu. 37. cum seq. p. 2. & nu. 87.
- Captus iuste si incuria, aut Auaritia Berruariorum fugiat ipsi tenentur. num. 123. p. 2.
- Captus pro vno delicto, an possit pro alio recommendar. nu. 177. ea. sup. captus ob vnam causam.
- Captus resistendo si casu occidatur, an beruarij sint excusandi. 58. & num. 59. ea.
- Captus pro delicto capitali, an si resistat eccidi possit. num. 60. ea.
- Captus, si cum telo se eximere curat, potest à beruarijs impunè offendi. num. 61. ea.
- Captus indebitè an impunè possit eximi. num. 87. & quando non licet.
- Captum eximere. num. 95. ea. p. 2. quid si captus potuit ex se, absque auxilio. eximi. ante nume. 101. & num. 102. ea. p. 2.
- Captus quando potest sine vi & auxilio euadere, non dicitur

I N D E X.

- dicitur captus nec exemptus. num. 101. p. 2.
- Captus si evadere potest, non dicitur captus. num. 101. ea.
- Captus in aliena iurisdictione, est statim relexandus. num. 41. p. 2. *vi. sup. num. 30. p. 2. & Bruno. d. Sol. q. 30. & est com. opi.*
- Capta à militibus, qui extra castra vagantur non causa belli, sed furandi, non sunt capientium. 181. lit. B. p. 1.
- Captum occidens in manibus familiae qua litere puniendus sit. num. 104. p. 2.
- Carcer dicitur locus sanctus, quo ad quid. nu. 108. par. 2.
- Carcer dicitur à coercendo, & appellatur mala mansio. num. 12. ea.
- Carcer equiparatur torturae, quinimò morti. nu. 120. par. 2.
- Carcerati debent secretò, & diligenter custodiri, dñi instruitur processus informativus. 17. p. 2.
- Carceratus an possit flagitare in carceribus pro expensis & custodia vel pro mercede patrocinantium. 320. & num. 324. in fi. p. 2.
- Carceratus appellans à captura pendente appellatione non excarceratur. 323. p. 2.
- Carceris privati origo & abolitio. num. 6. p. 2. & pena. ibi. vi. in 4. par. num. 340.
- Carcerandi forma data à custodibus & ab alijs est servanda. num. 16. ea.
- Carceratus ostio aperto fugiens, an sit puniendus. num. 89. in fi. ea. p. 2.
- Carceratus indebitè quando quis dicatur. nume. 89. par. 2.
- Carceratus etiam indebitè, non debet sine insu Iudicis relaxari. num. 116. p. 2.
- Carcerati qualiter tunc custodiendi. nume. 132. 133. 134. 135. cum seq. p. 2.
- Carcerati pro fugiendo quot artibus & astutijs utantur. 136. & num. 138. ea.
- Carcerati diebus festis saltè missam audire debent. num. 140. ea.
- Carcera fabricatio ad quos spectet. nu. 146. ea.
- Carcerato moriente in carceribus, cui culpa ascribitur. num. 149. ea.
- Carceratus non potest instituire heredem custodem carcerum, neque alios curiae Praetoriae officiales. num. 150. ea.
- Carceratus qui uxorem, vel ancillam custodis carnaliter cognovit, puniendus est. num. 151. & 154. ea. quid si custos carceratam carnaliter cognoscat. ibi. & in ver. custos.
- Carcerati quomodo, quando, & quibus de causis relaxandi. num. 156. p. 2. nu. 160. lit. B. p. 3.
- Carcerati an formato processu informativo sint relaxandi. num. 157. p. ea.
- Carceratis relaxatis multa solent, omni inconuenientia. nu. 159. ea.
- Carcerati infirmi qualiter relaxandi. nume. 160. ea.
- Carcerati tempore Natalis & Paschatis D. N. sunt relaxandi. 166. p. 2.
- Carcerati qui nullo modo debent relaxari. num. 170. & 180. p. 2.
- Carcerari vnus pro alio non licet. numero 175. 176. par. 2.
- Carcerati an in carceribus possint contrahere, & se obligare. num. 320. p. 2.
- Carcerati an validem in carceribus contrahere, & obligare se possint. p. 2. in fi.
- Carcerati quando iuratoria cautione sint relaxandi. num. 171. p. 2.
- Carcerati pauperes cuius expensis alendi. nu. 291. p. 2.
- Carceratus pro expensis commentariensis, vel custodis, potest retineri. Clar. q. 62. ver. sed hic incidenter. nu. 320. & nu. 324. in fi. p. 2.
- Carceratus potest agere actione iniuriarum contra nõ præbentem victum, & lectum. num. 291. p. 2.
- Carcer ad custodiam datur, non autem ad pœnam. num. 323. ea.
- Carceres privati. num. 225. p. 1. & num. 6. per 10. p. 2. p. 4. nu. 335. & seq.
- Carceratus appellans, pendente appellatione, an sit retinendus in carcere Iudicis, a quo, vel ad quem. num. 323. p. 2.
- Carceratio seu captura est de processu. numero 323. par. 2.
- Carceratio diutina est pars pœnae. num. 79. lit. E. p. 4. & num. 553. p. 6.
- Caritas quid sit, & in quo consistat. nu. 362. ea.
- Caritativum subsidium. nu. 58. p. 1. Menoch. de arb. cas. 79. vbi quid sit.
- Charta, qua videtur non scripta, potest esse scripta arte, & id quomodo detegatur. nume. 137. cum seq. par. 2.
- Carthusia Papie famosissima, & ditissima. num. 430. par. 4.
- Cardinalium privilegium Pilei an hodie sit in vsu. nu. 126. cum seq. p. 2. & an possint vti suspectus recusari. infr. 4. p. de rec. Iud. num. 3.
- Carentes membris an possint habere officia publica. num. 44. p. 1. vbi dicitur quod non.
- Casus enumerantur, quibus sine iudicijs ad torturam devenitur. nu. 113. & 114. p. 3.
- Casus similes non comprehenduntur in statuto vno, quando de illo casu loquitur aliud statutum. num. 51. & 52. p. 4.
- Casus omissus non venit in eadem dispositione, quando in alia dispositione tractatur. num. 52. ea.
- Casus quàmplures fraudulentiarum. num. 83. vsque ad num. 91. p. 5.
- Casus in quibus durante officio Index conveniri potest. num. 189. p. 5.
- Causa syndicatus dicitur summaria. nu. 290. & ibi multa in hac materia, & intra quod tempus sit expedienda. num. 290. p. 5.
- Causa qualibet quando excuset à dolo. infr. in ver. qualibet causa. & num. 100. p. 2.
- Causa semel abdicata, & alteri delegata, morte delegantis ad Principem reuertitur. nu. 242. & nu. 244. p. 1. & nu. 47. p. 5. Iode. Arno. sing. 89.
- Causa semel à superiore audita, & nihil super ea determinatum, dicitur sopita. par. 5. sub numero 48. ver. modo.
- Causa semel delegabilis, semper est delegabilis. num. 251. p. 1.
- Causa semel compromissa, semper est compromissibilis. ibid.
- Causa semel coram Principe cepta, amplius nõ crediditur eius consistorium. nu. 149. par. 1. Rot. Flor. decis. 90.
- Causa semel à superiore auocata, non potest cognosci, nisi ab eo, vel ab eius delegato. 243. par. 1. & num. 47. p. 5.
- Causa semel vni commissã, non debet alteri sine causa iusta delegari. nu. 242. 243. 244. & seq. p. 1. & qua sint causae iustae.
- Causa finalis declarat nunquid materia sit favorabilis, aut odiosa. nu. 497. 498. 506. p. 4.
- Causa ordinaria semel effecta summaria, semper est summaria. num. 251. p. 1.
- Causa civilis magna equiparatur criminali. nu. 268. par. 3. vbi an tortura inferri possit quibus in locis multa

- multa de causis, & de Iudicibus, & quo ad statu-
 ra civilia, & criminalia. vi. in verb. m. nor.
- Causam expedire seruatis seruandis melius est, quam
 ex abrupto absoluere. nu. 287. p. 4.
- Causa limitata cum sit, utique iurisdictio limitata
 esse dicitur. 109. cum seq. p. 1.
- Causa vna quando aliam non impediatur. numero 242.
 par. 4.
- Causa finalis cautionis de non offendendo, quæ sit.
 num. 248. 254. & alibi. p. 3. & in fi. 5. par. sub
 lit. A. ibi & multo magis.
- Causa quomodo ab effectu iudicatur. numero 182.
 par. 4.
- Causam exprimere in sententia per quam iudex mo-
 tus sit, non est necessarium semper exprimere.
 num. 102. p. 4.
- causam vindex, & inuidus querit, ut discedat ab
 amico. p. 2. num. 263.
- causa leuis aut grauisque. ibidem.
- causa intra tempus statutum non expedita, an Iudex
 litem suam faciat. num. 250. 251. p. 5.
- causa syndicatus retardari non debet. num. 278. p. 5.
 & quando dicitur sopita. nu. 251.
- causa colorata excusat Iudicem a syndicatorum. num. 57.
 p. 5. & qualiter a dolo. in 2. p. num. 100.
- causæ nouæ, causæ leuis, et causæ iniusta qui dicantur.
 num. 263. p. 2.
- causa recusationis si non potest expressè allegari, aut
 probari, tunc recurrendum est ad superiorem. nu.
 34. p. 3.
- causa, ex quibus Princeps mouetur ad auocandum
 causas ordinarias, vel delegatas ad se. num. 239.
 par. 1.
- causæ, ex quibus Iudex potest procedere per præcepta
 penalia. num. 304. p. 2. & in ver. præcepta penalia.
- causæ ob quas pena sunt minuenda. num. 79. p. 4.
- causæ ex quibus pena sunt augenda. num. 85. ea.
- causæ ex quibus restitutio per viam gratiæ concedenda
 sit. par. 5. nume. 60. lit. B. vi. in alio Repor. in ver.
 reuissio.
- causæ ex quibus Iudex excusandus est. nu. 17.
 cum seq. & per 20. p. 5.
- causa cognitio quomodo adhibenda sit. nu. 262.
 & ibique sit.
- causæ ex quibus Iudex potest, & quilibet alius alle-
 gari suspectus. num. 312. p. 3. infra in verb. Sus-
 pecti. nu. 54. & qualiter probanda. num. 17. 18. 19.
 & 20. cum mult. seq. p. 3.
- causa an sit criminalis quando pars pæne applicatur
 parti, vel accusatori. num. 51. p. 1. & nume. 534.
 par. 4.
- causarum meritis non intelligitur derogatum per quæ-
 cumque clausulam. ut infr. clausula de facto, &
 clausula sola facti veritate inspecta.
- Causæ ex quibus sine accusatore accusatus damnari
 potest. num. 11. p. 4.
- causa, casus, occasio. vid. infr. occasio. & quæ dicatur
 causa, declarat Bal. conf. 119. col. fin. lib. 2.
- causæ damni dati, vel turbatæ possessionis dicitur cri-
 minales. nu. 48. p. 1.
- causa quæ dicatur criminalis, quæ civilis, quæ mix-
 ta. nume. 48. cum plur. seq. p. 1. vbi de utilitatibus
 multis, quo ad appellandum, comparandum, iu-
 randum, probandum, & sententiandum. Item
 quo ad iurisditionem, & alia in actu practico.
- causa civilis quando equiparatur inimicitia capitali.
 p. 4. car. 159. lit. A.
- causæ criminalis ad instar civilium regulantur. num.
 302. lit. E. p. 4.
- causa civilis. num. 52. ea. par. 1.
- causa mixta. num. 53. ibid.
- cautela tute procedendi contra notorios delinquentes
 vel captos in fragranti crimine. num. 214. & 217.
 par. 1.
- cautela pro bernarijs, quando in captura committi-
 tur excessus. num. 219. 224. p. 1.
- cautela pro eximente carceratum è manibus fami-
 lia, vel ex carceribus, ut excusetur. nume. 122.
 par. 2.
- cautela pro Iudice, ne quid mali contingat, quando
 habet magnum virum in carcere. nu. 141. p. 2.
- cautela ad reprimendam audaciam filiorum delin-
 quentium. num. 176. p. 2.
- cautela pro reis, ne pluries examinati contrarientur.
 num. 5. p. 3.
- cautela eruenda veritatis à negante. num. 228. 229.
 par. 3.
- cautela qua vtuntur delinquentes dum torquentur,
 num. 228. ea.
- cautela qua vtuntur socij criminis. numero 294.
 par. 3.
- cautela vt in pænis tollatur dubietas. numero 67.
 par. 4.
- cautela procedendi caute, tam contra reos presentes,
 quam absentes. num. 157. p. 4. vi. ibi Ang. in l. 1.
 §. dolum. ff. de doli.
- cautela pro cautione de non offendendo. num. 248. &
 257. p. 2.
- cautela qua Iudex potest abstinere ab exequendo sen-
 tiam iniustam. num. 311. p. 4.
- cautela est, vt condemnandus in syndicatorum, ne impe-
 diatur nouum officium suscipere, soluat penam an-
 tequam proferatur condemnatio. num. 13. & 14.
 in 5. par.
- cautela pro Iudice ne in syndicatorum teneatur pro alijs.
 num. 154. 155. p. 5.
- cautela pro tollendis varijs grauaminibus tempore
 syndicatorum. num. 120. p. 5.
- cautela est, dum viget autoritas providere calum-
 nijs subditorum. num. 145. p. 5.
- cautela abundans non nocet. num. 185. p. 5.
- cautela recipiendi fideiussores.
- cautela est vt officialis recoueniat querelatores actio-
 ne iniuriarum. num. 207. & 203. & seq. p. 5.
- cautela est offerre copiam relationis causæ sciendæ ad
 superiores, ne iudex arguatur de relatione infideli,
 aut imperfecta. nu. 272. p. 5.
- Cautela pro Assessoribus, & iudicibus a potestate
 electis vt non teneantur de delicto potestatis. nu.
 13. 54. 155. p. 5.
- Cautela pro testibus repetendis ne incidant in falsum
 in pract. de test. p. 5. sub nu. 207.
- Cautio iuratoria iudici arbitraria. nu. 172. p. 2.
- Cautio iuratoria, qui non est à carcere relaxandus.
 nu. 173. & 180. p. 2.
- Cautio iuramentum, & fideiussio in materia criminali
 distinctiones. nu. 178. p. 2.
- Cautio quot modis sumatur, & de pluribus specie-
 bus, & differentijs. ibi.
- Cautio iuratoria in criminalibus regulariter locum
 non habet. 179. nu. 181. p. 2.
- Cautio iuratoria an sufficiat tempore syndicatorum dati
 ab officialibus. num. 95. p. 5. vid. Tiragu. de pen.
 temp. caus. 51. num. 38. qui ob probitatem iudicis
 sufficere ait.
- cautio de iudicatum soluendo, quæ. nu. 179. & 184.
 par. 2.
- cautio de iudicio sisti, an contineat cautionem de re-
 presentando. num. 181. p. 2.
- cautio de iudicio sisti, quid præstet. num. 181. ea.
 cautio

I N D E X.

- Cautio de se constituendo toties quoties eximit Iudicem à syndacatu, si captus querelat quòd iniuste fuerit detentus.* num. 180. 182. p. 2.
- Cautiones tres simul, quæ, & quando recipiantur.* num. 188. ea.
- Cautio data ad beneplacitum Iudicis, quatum duret.* num. 245. ea.
- Cautio data per mensem, & ultra ad beneplacitum, quando expiret.* num. 247. ea.
- Cautio de non offendendo quando, & qualiter præstanda.* num. 248. ea.
- Cautio de non offendendo reciprocè, quado sit danda, & quid si aliquam partem non inuenitur fideiusfor.* num. 248. & 251. p. 2. adde Bar. in l. illicitas, §. ne potentiores nume. 9. de offic. press. ubi distinguunt inter personas publicas, & priuatas.
- Cautio de non offendendo, quam causæ cognitionem desideret.* num. 253. ea.
- Cautio de non offendendo inter parentelas, aut inter factiones diuersas, qualiter danda.* nume. 254. & ibi quid inter communitates. ea.
- Cautio de non offendendo non egreditur personam.* p. 2. sub num. 261.
- Cautio de non offendendo, quanto tempore duret.* num. 258. p. 2.
- Cautio de non offendendo, quando quis contrauenisse dicatur.* num. 259. ea.
- Cautio de non offendendo, quando rupta censeatur.* nu. 260. ea. inf. in verb. Pax rupta. & num. 281. ver. igitur, vsque ad fi. p. 5.
- Cautio de bene viuendo an rupta dicatur ab eo, qui prouocatus in ere, aut honore, vel in persona, verbis aut factò propulsat iniuriam.* nu. 260. p. 2. 281. ver. igitur. p. 5.
- Cautio data de non offendendo carnem, vel sanguinè Titij, vsquequò extendatur.* nu. 261. vers. hinc est. p. 2. num. 305. p. 4. & nu. 281. vers. igitur. p. 5.
- Cautio de non offendendo vnum, quando censeatur rupta offendendo alium.* numero 281. vers. igitur par. 5.
- Cautio, an intelligatur data secundum formam statuti.* ibidem.
- Cautio reliqua, vi. inf. in verb. Fideiussio, & fideiussor, per discursum. & in alio Reper.*
- Cedula porrecta Iudici querelatoria sine nomine, nõ facit probationem, vi in verb. scriptura: dat tamè causam inquirendi veritatem.* sub num. 138. num. 222. p. 5. Fely. in cap. inquisitionis. numero 12. de accusatio.
- Certum quod est, non debet in dubium reuocari.* numero 40. p. 3.
- Ceruices proprietatis, apud Petr. Faranta. in compèd. Theolog.*
- Cæci, muti, & surdi, an torqueri possint.* nume. 127. par. 3.
- Censores, vt plurimum ignari, non capiunt terminos legales.* num. ... p. 4.
- Cicatrizans, & de cicatrice vi.* sub num. 152. lit. H. I. L. par. 4.
- Cimiteria quæ, & quantum extendantur, ac quam immunitatem habeant.* numero 28. par. 2. par. 6. Frag. 42.
- Cicero quid de officialibus sentiat, verba notatu digna.* nu. 42. p. 1. & num. 121. p. 2.
- Citatio an die feriatà in honorem Dei fieri possit.* nu. 174. p. 1. quid de captura, sup. in verb. captura: & quid de appellatione, sup. in ver. appellatio.
- Citatio dicitur defensio, & omitti non debet, sub num. 107. cum plur. seq. p. 1. & num. 215. p. 6.*
- Citatio peremptoria est de iure.* num. 209. p. 1.
- Citari an debet delinquens notorius.* ibidem.
- Cistercienses & Carthusienses iudicare possunt in causis proprijs.* num. 320. p. 3.
- Citatio est necessaria ad omnes actus præiudiciales.* num. 270. p. 5.
- Citatio sub pena confiscationis bonorum an fieri possit.* infra præcepta.
- Citatio vnica an sufficere possit ad totam causam.* ibidem.
- Citatio in patria vnica, sufficit quando est eligendum domicilium in loco Iudicij, à patria valde remoto.* infra in verb. Domicilium.
- Citatio non requiritur quando subest suspitio fugæ, nec pars est citanda super suspitione fugæ probanda.* num. 331. p. 4.
- Citatio, vi. in verb. peremptorium.*
- Ciuis pendente causa criminali contra eum, vel eo ad tempus confinato an interim possit eligi ad officia publica illius ciuitatis.* vi. Doc. in l. ambitiosam, C. de decurio. lib. 10. vi. p. 5. in verb. officialis impeditus. vi. num. 269.
- Clausula quibus Brachium Regium conceditur.* numero 131. & 270. p. 1.
- Clausula, ordine seruato, & non seruato.* num. 132. par. 1.
- clausula, sine solemnitatibus procedas.* nu. 132. p. 1. vel nulla iuris solemnitate seruata nu. 159. 160. & 169. p. 1.
- Clausula, secundum cor suum.* ibidem.
- Clausula, ad libitum voluntatis tuæ.* ibidem.
- Clausula, nullo iuris ordine seruato.* ibidem.
- Clausula, procedas altè, & basse.* numero 147. p. 1.
- Clausula, auctoritatem nostram tibi impartimur.* ibid. & num. 75. par. 4. quæ si Iudici ordinario est data, tunc dicitur delegatus, & non excitata iurisdicchio. vi. sub num. 158.
- Clausula officium implorando.* ibidem.
- Clausula, non obstantibus quibuscunque in contrarium facientibus, in verb. statuta a Principe confirmata.* num. 75. p. 4.
- Clausula, quod obstantia omnia habeantur pro expressis, & insertis.* ibid. sub num. 75. p. 4.
- Clausula, non obstante aliqua lege generaliter, vel specialiter loquente in contrarium, operatur quod dispositio quantumcunque generalis, intelligatur restricta Bart. in extrauaganti ad reprimendam, in verb. Non obstante: secus si dicatur. Non obstante quacunque alia lege, quia subintelligitur de lege contraria, Euer. in loc. à rat. leg. stricta. num. 75. p. 4.*
- Clausula, committimus cognitionem cum pleno & libero arbitrio, vt facias ad tuam voluntatem.* nu. 132. p. 1.
- Clausula, Brachium Regium concedimus, vel ijs verbis.* ibidem.
- Manu regia procedas, Viriliter, rigorosè, Extraordinario modo, Prout tibi placuerit, Prout volueris.* ibidem.
- Clausula, quòd omnia facere possis, quæ nosmet possumus.* ibidem.
- Clausula, vices nostras concedimus est, amplior cæteris.* ibi. & nu. 132. & 166.
- Clausula, discretioni tuæ committimus, vel conscientie tuæ.* num. 132. ibid. p. 1.
- Clausula summarie, simpliciter, & de plano.* nu. 134. par. 1.
- Clausula, sine strepitu.* nu. 137. par. 1. strepitus autem est clamor litigantium. præ. Afm. §. 3. c. 32. Clau-

I N D E X.

- Clausula, de facto procedas, non se extendit ad merita.* Bal. in l. nec quicquam. §. de plano, colum. 2. ff. de offic. proconsul. & leg. A sin. prac. §. 3. cap. 28. & 35.
- Clausula saluo iure creditorum, & legitima filiorum.* num. 119. p. 4.
- Clausula super quibus omnibus, & singulis principaliter, & de per se, quid operetur.* num. 288. versic. Quamuis. p. 4. numero 105. par. 5. Dec. conf. 62. num. 2.
- Clausula, sine figura iudicij.* nume. 140. p. 1. Figura autem Iudicij est forma ipsa à iure introducta, que ex actis, & terminis constitutis constat. A sin. d. §. 3. c. 32. num. 4.
- Clausula, sola facti veritate inspecta.* num. 142. p. 1. & de vi huius clausula multa congerit etia A sin. d. pract. §. 3.
- Clausula, velo leuato.* num. 143. p. 1.
- Clausula ipso iure.* in 4. p. sub num. 302. lit. C.
- Clausula, altè, & bassè.* nu. 143. p. 1.
- Clausula, cum mero, & mixto imperio, ac gladij ampla & absoluta potestate.* num. 147. & 148. p. 1.
- Clausula, procedas secundum imperium tuum.* numero 148. p. 1.
- Clausula, iustitiam facias.* nu. 242. ea.
- Clausula, toties quoties.* num. 182. & 242. p. 2. Boff. de carcer. fideiusj. relaxan. num. 70.
- Clausula, ex certa scientia, & non obstantibus circa pœnas imponendas.* num. 76. p. 4.
- Clausula, rebus stantibus, & clausula huic similes.* num. 277. p. 4. Boff. de senten. num. 62.
- Clausula, citra animum iniuriandi.* num. 396. p. 4. & num. 124. p. 5. & in verb. iniuria.
- Clausula, ab observatione Iudicij absoluiumus, vel rebus stantibus.* num. 277. p. 4.
- Clausula, in fine querelæ posita, quare petit pro prædictis, & quodlibet eorum, &c. & inquisitione, super quibus omnibus, & singulis, &c. reus plebetur, quia qualitas inesse dicitur.* Clar. q. 66. & ibi Baiar.
- Clausula, ipso iure, & facto in pœnis Statutarijs, sub num. 102. in fi. & numero 302. lit. C. p. 4. & sub num. 75.*
- Clausula, non se astringendo.* num. 66. p. 5.
- Clausula, super quibus omnibus.* nu. 105. p. 5.
- Clausula, omni meliori modo.* ibidem.
- Clausula iustificatiua, & salutaris, nō releuat, quando contra officialem proponitur aliqua qualitas euidenter iniuriosa.* num. 105. par. 5. nume. 346. p. 4. & infr.
- Clausula, citra præiudicium.* num. 157. p. 5.
- Clausula, non aliter, nec alio modo.* nu. 264. p. 5.
- Clausula non obstante aliqua lege, sub numero 75. par. 4.*
- Clausula rebus stantibus.* sub nu. 277. p. 4.
- Clausula contrarijs non obstantibus.* sub numero 75. par. 4.
- Clausula, protestans in principio, medio, & fine.* num. 267. p. 5. ibid.
- Quid de clausula, in principio, medio, & fine posita.* ead. ibidem.
- Clausula quod obstantia omnia habeantur pro expressis.* ibidem.
- Clausula, cum debita reuerentia.* nu. 183. p. 5.
- Clausula, ad omnem bonum finem, & effectum.* nu. 202. p. 5.
- Clausula, ex nunc, prout ex tunc.* numero 203. par. 5.
- Clausula, non tantum dicto modo, sed & omni alio meliori modo.* numero 265. par. 5.
- Clausula, protestans potius velle cavere exhibitis.* numero 267. p. 5.
- Clausula, protestans per se non stare.* numero 278. par. 5.
- Clausula quibuscunque verbis ampla sit, non potest tribuere auctoritatem auferendi ius tertio.* num. 243. p. 1. Bart. in extrauag. ad reprim. in verb. videb. tur. A sin. omnino vid. in sua prac. §. 3. c. 27. fallit in illo iure tertij, in quo Princeps præiudicare potest, stante clausula, non obstantibus. vid. supra.
- Clausula, motu proprio.* num. 282. p. 2.
- Clerici, an & quando carcerari possunt.* nume. 125. & 130. p. 2. vi. inf. Mutatio status, & p. 6. Frag. 13. nu. 91. & seq.
- Clericus si coram laico falsum incidenter, non principaliter dixerit, nunquid ibidem puniendus erit.* numero 125. p. 2.
- Clericus deserens habitum, & primam tonsuram, an & quando gaudet privilegio Fori.* nu. 94. p. 1. num. 131. p. 2. vi. Alphons. Alvarez. de pot. sum. Pontif. cap. 35. sub nume. 6. per tot. vi. p. 6. Frag. 13. num. 94. car. 161.
- Clericus repertus in adulterio potest à viro retineri ad effectum ducendi illum ad suum Iudicem Ecclesiasticum.* num. 130. par. 2. quid de clerico vicarium generalem ex causa officij insultante, & vulnerante de pœna truenij in clericos, infr. in ver. Degradatio.
- Clericus secreta sui Principis secularis reuelans quomodo puniendus.* num. 175. p. 5.
- Clericus iniuriam scriptura infamatoria fit irregularis.* nu. 84. lit. A. p. 1. & vi. num. 196. p. 4.
- Clericus quando à Iudice seculari possit corrigi.* num. 125. parte 2. ibique de laicis quando ab ecclesiastico.
- Clericus.* vid. sacr. Concil. Trid. sess. 23. capit. 6. & Menoch. de præsumptio. lib. 6. præsumpt. 76. numero 38.
- Clericus capi potest à laico infragranti, quando maxime est suspectus de fuga.* n. 130. 131. p. 2. Conarr. pract. cap. 33. num. 4.
- Clerici remittendi ad suum iudicem, sub nume. 125. par. 3.*
- Clericus de delicto commissio ante clericatum, debet puniri à suo Iudice.* num. 125. p. 2.
- Coacervationis materiam, vi. in prima par. sub nu. 262. per to. vbi infertur ad multa in practica quotidie occurrentia. & vide in alio Reper. eodem versic.*
- Cogere inuitum ad accusandum est iniquum.* nu. 246. par. 3. sicuti est iniquum cogere aliquem docere de conscientia aliena. num. 279. ead.
- Cogere aliquem docere de conscientia aliena ius iniquum est.* num. 249. p. 3.
- Cogitatio an sit punibilis.* nume. 195. par. 4. sup. Affectus.
- Cogitatum solum condemnare æquum non est.* nume. 246. p. 3.
- Cognitio extraordinaria, utique extraordinariam pœnam videtur poscere.* num. 129. p. 4.
- Cognitio causæ, virum sententia Iudicis subdelegati sit nulla, ad quem spectet.* nu. 249. & 275. par. 1. & num. 386. p. 3.
- Cognosci potest de delicto vsque ad viginta annos.* nu. par. 4. vid. in ordin. Ducal. Serenijs. Magni Ducis Etruriæ, vbi agitur de præscriptione criminum.
- Collaudator ad quæ teneatur.* nu. 214. & qui sit collaudatur. num. 213. & quando collaudator simul cum fideiussore accipiat. numero 214. & ibi qua

I N D E X.

- qua de causa collaudator interveniat. p. 2.
- Collegium totum an possit recusari uti suspectum, in ver. suspecti omnes. num. 316. p. 3.
- Collecta pro alendis pauperibus qualiter, & super quibus imponenda. num. 301. p. 2.
- Collutores quibus pœnis affici debeant. num. 275. p. 5. vi. in 4. par. car. 185. 210.
- Collusio vitiat acta, & omnia per collusionem gesta. in 4. p. car. 185. num. 210. p. 5.
- Collusio in criminalibus. p. 3. car. 132. in Add. lit. A. & sub nu. 253. 254. p. 5.
- Communis usus loquendi attenditur etiam in statutis. num. 445. p. 4. vbi statutum dicat quod verba debent intelligi secundum propriam significationem, vel nisi statutum rejiciat subauditos, & extrinsecos intellectus, vel nisi communis usus loquendi esset apud imperitos, & plebeios tantum, & non uniuersaliter quo ad omnes. Euerar. in centu. loc. 7. ab op. vulg. lit. D. cir. si. & vid. in prac. de test. eo. ver. Ro. sing. 419.
- Communitas tota an possit condemnari, & quando & qua de causa. sub num. 253. p. 3.
- Communitas tota an possit cogi pro saluaguardia, inf. Saluaguardia.
- Communitas an cogatur cauere de nō offendendo, supra cautio inter. num. 257. p. 2.
- Communitas pro alendis carceratis. potest collectam imponere. num. 300. p. 2.
- Compensatur dolus cum dolo, inf. Dolus, & ideo fur, & emens scienter rem furtiuam, non habent regressum ad inuicem. inf. Emens rem furtiuam facit sup. in verb. Dolus cum dolo. Surd. consil. 19. nu. 37. consil. 15. nu. 19. vol. 1. vi. in ver. iniuria.
- Compensatio an in delictis fiat, in verb. Reconuentio, in si. & in 4. p. sub num. 379. lit. A. B. C. & D. vbi dolosus contra dolosum. hauius contra bannitum, turpis contra turpem, & infamis contra infamem. At paria delicta mutua compensatione tolluntur, d. l. viro sol. matr. & Fely. loc. cit. ait, quod in delictis fit compensatio ex inuicem, excludendi personam accusatoris, non autem excusandi personam rei, quod no. & vid. in verb. fidem frangere.
- Compositio delictorum, a quo, & quando fieri debet. num. 198. p. 4.
- Compositio pœnarum regulariter est prohibita. num. 198. p. 4.
- Compositio pœnarum quibus ex causis fiat. nu. 199. par. 4.
- Compositio pœnarum sine voluntate Principis nō fit. num. 201. ead.
- Compositiones pœnarum, an inferiores à Principe facere possint. num. 201. p. 1.
- Compositiones pœnarum, aut laudabiles sint, quæ requirant. num. 202. p. 4. adde D. Petr. Caball. in suis cas. crim. cas. 58.
- Compositio pœnae quo tempore fienda. numero 203. ead. p. 4.
- Compositio cum quibus reis fieri liceat. nu. 204. ead.
- Conatus. vi. sup. cogitatio.
- Compositio fieri non debet, nisi prius concordata parte. nu. 205. ead.
- Compositio facta non concordata parte, quanta mala pariat. num. 206. ead.
- Compositio facta sine parte non valet, sed si pars condolet audiri debet. num. 207. p. 4.
- Compositio sine voluntate partis, offensa, quando fieri possit. num. 208. ead.
- Compositio pœnarum, super quibus delictis. sit licita num. 232. p. 4.
- Compositio pœnarum ante finem causæ est valdè pes-
- siua, & scandala nutrit, vilipendium iustitiæ parit. potissimum parte non concordata. num. 235. 237. & 314. par. 4.
- Conclusio libelli in criminalibus non attenditur. numero 252. p. 3. nu. 285. p. 4. nu. 287. p. 5.
- Concordia differt à pace. inf. in verb. Pax.
- Condemnatio more solito non facta, nunquid absentes afficiat. num. 109. p. 2.
- Condemnari an reus possit per dictum unius testis. num. 9. p. 3. vid. in reper. pract. de test. in ver. Dictum unius testis.
- Condemnationes reorum quando, qualiter, quo in loco fitiendæ. num. 291. & 293. p. 4.
- Condemnatio pecuniaria in causa criminali facta, & scripta in pluribus locis, ut de more fieri, an in uno cancellata, & non in omnibus, adhuc subsistat. numero 4. Bal. in l. pe. sub nu. 5. vers. idem dico, C. de testa. vbi in dubio dicit, quod præsumuntur plures condemnationes.
- Condemnatio de damnis, & interesse, qualiter fienda. num. 205. p. 5. quod si reo absolutio à pœna delicti, non sit facta mentio de damnis, & expensis. vid. infra.
- Condemnatio expensarum non facta, potest suppleri parte instantis, ea die qua lata est sententia. num. 294. 302. in 4. p. & in ver. expensarum condemnatio.
- Condemnatio expensarum non est omittenda, quotiescumque reus est causa mali, & detegitur mala fides. num. 298. p. 4.
- Condemnatio tota debetur fisco quamuis aliqua pars debeat dari parti, vel accusatori, & similibus. nu. 51. par. 1.
- Condemnatio alternatiua, aut subordinata qua sit. num. 110. 114. p. 4.
- Condemnatus in consummatam cum reservatione unius mentis ad comparandum, an iterum capi possit, sub num. 318. p. 2.
- Condemnatus criminali pœna exilij, vel Deportationis, an possit stagiari pro debito priuato. num. 314. & quibus ex causis sententia suspendi possit supra sententia.
- Condemnationis portio debita Iudici, parti, vel alteri, si fuit ab eis exacta, fisco non potest repetere. in p. 4. par. per l. dolo facit. qui petit quod restitutus est.
- Condemnari an quis possit licet non sit conuictus, vel confessus. num. 269. p. 3.
- Condemnatus ad triremes an stagiari potest in carcere pro damno partis. num. 324. p. 2. in si.
- Condemnatus ad triremes dum ducitur ad illas si fugiat, quam pœnam pati debet. nu. 89. cir. si. p. 3.
- Conditio furina contra heredes transit. num. 259. cir. fin. p. 5.
- Condemnatio facta tempore unius Domini, & exacta tempore alterius cuius erit. num. 234. p. 4.
- Condemnatio capitalis quibus casibus sit differenda. num. 309. 313. p. 4. infra in ver. Executio sententiæ.
- Conditio iniqua nunquid inferri quandoque liceat. num. 248. p. 3.
- Confessio rei, ut valeat, qualis esse debeat. nu. 181. cum seq. p. 3. num. 185. & 201. & 231. p. 3.
- Confessio patris contra filium, & e contra, quid iuris. num. 132. p. 3.
- Confessio clerici coram Iudice laico, an valeat, quid si fuerit coram suo Iudice reuocata? & nunquid clericus puniri possit à Iudice suo, ob iurisdictionem prorogatam, per talem confessionem. nu. 256. p. 3.
- Confessio semel clara, quando obumbretur, & fiat obscura. num. 213. & 231. p. 3. & declara effecta.

I N D E X.

- Confessio quando non valet.** num. 186. 187. & seq. par. 3.
- Confessione dubia an reus possit adhuc condemnari in pœnam ordinariam.** nume. 213. & 231. p. 3.
- Confessio extrajudicialis, quomodo, & quibus concurrentibus contra eundem faciat indicium ad torturam.** num. 100. & 227. num. 3. p. 3.
- Confessio dicitur constare, cum appareat.** nume. 40. par. 3.
- Confessio ficta an prodest.** num. 202. ver. verum. p. 3.
- Confessio extrajudicialis an sit punibilis.** nume. 101. & 227. p. 3.
- Confessio spontanea incontinenti reuocata, an teneat.** nu. 226. & qualiter mitius sit agendum. ibi. p. 3.
- Confessio quando prodest, & quando non.** num. 202. per tot. p. 3.
- Confessio spontanea (ut valeat) qualis esse debeat.** num. 202. p. 3.
- Confessio spontanea differt à confessione voluntaria.** num. 202. p. 3.
- Confessio incontinenti est reuocanda.** num. 223. 224. 225. 226. p. 3.
- Confessio in vno iudicio, an paria executione in alio.** sub num. 47. ante ver. eadem. p. 3.
- Confessio spontanea an proficiat ad minuendam pœnam, & quid si in primò negauit.** nume. 83. p. 4. & ad reo negante possidere si possideat, & de pœna negantis.
- Confessio qualificata an in totum, vel in parte, vel in nihilo acceptari debeat.** nu. 169. & seq. p. 3.
- Confessio non releuat à pœna quando incurritur pœna ipso iure.** nu. 83. cir. si. p. 4.
- Confessio vtrum spontanea, vel metu torture, standum est arbitrio iudicis.** num. 220. & 202. p. 3.
- Confessio sine indicij non est tuta.** num. 19. & num. 123. & 183. p. 3.
- Confessio de proprio facta, vel super alieno quando potest reuocari.** num. 206. & 208. p. 3.
- Confessionis iudicialis dua requiruntur perseverantia.** num. 182. cum seq. p. 3.
- Confessus (probata deinde innocentia) puniri non debet.** num. 42. cum seq. p. 3.
- Confessionis reuocatio quando non releuet.** num. 205. & quando pariat suspicionem. num. 209. p. 3.
- Confessionis reuocanda quæ sint causæ legitimæ.** nu. 203. & 207. p. 3.
- Confessione prima reuocata, si reuocans iterum torqueatur, & denuo fatetur, an amplius reuocari iuuat.** nume. 223. & 226. p. 3. Ant. de Canar. in suis quæst. memor. num. 16. p. 5.
- Confessioni solæ minimè standum est, sed vltèrius de veritate querendum.** ead. vid. infra. nume. 183. & num. 236. p. 3.
- Confessio quamuis reuocata, qualiter perseverare dicitur.** num. 227. ea.
- Confessio reuocata (dum queritur de veritate) non tollitur per dictam reuocationem, sed manet in suspensio.** num. 200. p. 3. cum mult. seq. & 220.
- Confessio spe impunitatis, an sit reuocabilis.** nume. 219. 152. ea.
- Confessio spe impunitatis extorta, & reuocata, quid operetur.** num. 152. 153. ead.
- Confessio spe impunitatis an valeat.** ibidem numero 219.
- Confessio per solum metum torture, an sit reuocabilis.** num. 211. & 212. p. 3.
- Confessus reuocans confessionem, an sit torquendus, vel aliqua pœna puniendus.** num. 231. p. 3.
- Confessio reuocata suspicionem parit, quod testes fuerint subornati.** nu. 209. ea.
- Confessio in vno iudicio, an operetur executionem in alio.** nu. 47. vers. immo p. 3.
- Confessio rei, & Procuratoris est reuocabilis.** numero 207. par. 3. Quid de confessione aduocati. ibidem.
- Confessus cum qualitate disgrauatoria, quædo torqueari possit, sub nume. 168. p. 3. intellige si adsint aliqua inditia contra illam qualitatem.**
- Confessio ante sententiam an reuocari possit.** nume. 204. ead. distingue secundum Bal. in l. error. C. de iur. & fac. ignor. Albert. de Statut. in ver. confessio.
- Quid si iam fuit acceptata.** ibid.
- Quid ex intervallo.** eod.
- Quid in teste.** num. 209. eo.
- Quid post conclusum in causa.** num. 204. eod.
- Quid si est geminata.** eo.
- Confessio quæ reuocari potest, & quæ deduci possunt contra propriam confessionem.** num. 203. & 207. par. 3.
- Confessio prima, an secunda validior sit.** nu. 202. ea.
- Confessio metu torture quando facta dicitur, & quid hic in dubio dicendum sit.** numero 193. & 195. par. 3.
- Confessio sine indicij an valeat, ampliatur pluribus modis.** nume. 188. p. 3. vid. infra in ver. Torqueri sine indicij.
- Confessio nulla per torturam sine indicij, vel sine iurisdictione, eodem merito laborat.** ibid. & no quod si est emanata à reo, stantibus indicij, si coram iudice competenti fuerit ratificata, valebit. ut in ver. Ratificatio. & ubi sup. vers. prox. & intellige quo ad eum, non autem quo ad alios, secundum declarationem Vant tract. quoties, & intra quod tempus. nu. 51. 52. & 53. hinc est, quod.
- Confessio testis per torturam, seu eius depositio, illata à non habente iurisdictionem, non valet.** num. 188. p. 3. ibid.
- Confessio per torturam illatam à non habente auctoritatem, non prorogat iurisdictionem.** nu. 188. p. 1. & inf. Testis depositio per torturam.
- Confessio facilius reuocatur quando est facta in tortura sine indicij, non obstante, quod ratificata sit.** num. 187. ead.
- Confessio debet esse verisimilis, & probabilis, ac concludens, ut perfecta dicatur.** num. 185. p. 3.
- Confessio per torturam etiam ratificata, an amplius reuocari possit.** num. 180. & 186. ea.
- Confessio per torturam sine indicij, sed perseverata, an valeat.** num. 183. & 188. ea.
- Confessus in tortura, nolens postea ratificare, quid agendum.** num. 181. 184. ea.
- Confessus delictum quando super alijs delictis & complicibus interrogari valeat.** numero 11. 26. & 38. par. 3.
- Confessus reuocando quando audiri non debeat.** num. 200. cum seq. ea.
- Confessio per torturam requirit legitimam ratificationem, & perseverantiam.** num. 181. ea.
- Confessio qualificata qualiter acceptanda.** nu. 168. par. 3.
- Confessus per solam contumaciam audiendus est.** nu. 44. parte 3. & vid. infr. statuta in materia contumacie.
- Confessio qualiter impugnari aut excusari possit.** nu. 186. p. 3. & num. 230. p. 1.
- Confessio virtute Statutorum minuit pœnam, an si primo quis negauit, deinde confessus sit gaudeat tali beneficio, dic quod non.** infr. negans.
- Confessus an dicatur qui pacem, vel gratiam præsentat.**

I N D E X.

- sentat. vid. in ver. Gratia, & in ver. Pax.
- Confessus recepisse residuum, de omni, & toto eo, quod erat creditor, quid importet talis confessio. Rebuff. in commentar. tom. 1. num. 3.
- Confrontatio quando, & qualiter fienda, & ad quæ effectum. num. 9. par. 3. & in Prac. de test. & sic. sub num. 181. p. 1.
- Confiscatio bonorum duplex. num. 27. & 118. p. 4.
- confiscatio bonorum in pænis arbitrarijs, an possit venire. num. 24. p. 4.
- confiscatio bonorum quando, & quibus casibus locum habeat. num. 25. ea. vid. infra, Testis an possit citari & vi. in fi. 4. p.
- confiscationes bonorum qualiter fiant. num. 27. p. 4. & si non est facta an post sententiam fieri possit. num. 302. lit. D. p. 4.
- confiscare bona, ubi de iure communi non sunt confiscanda, an virtute Brachij Regij confiscatio teneat. num. 26. p. 4.
- confiscatio an extenditur ad accessoria. vi. plura exempla. num. 531. lit. A.
- coniuncti & consanguinei qui propter pudorem suos carceratos mori tentant qua pena puniendi. num. 138. in fi. p. 2.
- coniectura quibus assistens delicto præsumitur patiens par. 3. nu. 101. 107. ver. est verissima.
- connexorum idem iudicium. nu. 157. p. 4.
- confiscare licitum propter licitum Alber. Bru. super 3. statu eo. verif.
- coniunctus pro coniuncto ex causa cogitur cauere. nu. 176. p. 2.
- coniectura quid sit. nume. 112. p. 3. & Iudex habens coniecturam, non potest in syndicato conveniri. Boss. in tit. de decret. Mediol.
- coniunctus pro coniuncto, quando querelare possit. num. 49. 50. 51. p. 5.
- consanguinitas præsumptionem parit. sub num. 107. ver. prima. p. 3.
- conscientia an sufficiat ad iudicandum. nu. 235. p. 1.
- coniectura & præsumptiones cessant quando quis obtulit statim probare fraudem, sub numero 80. par. 5.
- conscientia bona quæ sit. num. 23. par. 1. & quo ubi. num. 127. ead.
- conscientia est Dux & Regina omnium actionum. num. 29. p. 3.
- conscientia bona testibus gaudet, ac testibus non eget. num. 49. ead.
- conscientia bona qualiter communis esse debet. num. 50. & 159. ea.
- conscientia bona excusat errores Iudicum. nume. 32. & 50. p. 3. & hic adverte quod licet ex actis quis possit condemnari, si Iudex in conscientia sua scit quod damnandus est innocens, tunc non obstantibus probationibus, & confessione, debet abstinere à condemnando.
- conscientia quotuplex sit. nu. 71. & 133. p. 1. & adde quod alia est conscientia communis, ut nu. 50. 65. & 159. p. 3.
- conscientia propria nil secretius, nil magis fidelius. num. 133. p. 1.
- consilium an & quando sit obligatorium. num. 192. par. 4.
- consiliarij vel silentiarij Principum possunt illorum rescripta declarare, & interpretari, & quanta sit horum auctoritas. nu. 265. p. 1. vi. in alio Repert.
- consules male, an per reuocatio nem liberetur. num. 194. p. 4.
- constituere reum, vel representatio rei personaliter coram Iudice, qualiter fiat legitime. nu. 183. p. 2.
- consuetudo in pœnalibus & odiosis non extenditur. num. 475. p. 4.
- consuetudo facit ius. nu. 89. p. 1. & quæ requirantur ad inducendam consuetudinem. num. 472. p. 4.
- consuetudo an Brachium Regium regulet. sup. Auctoritas Brachij Regij.
- consuetudo an plus possit, quam brachium Regium. num. 27. 28. 29. p. 1.
- consuetudo licet sit deuia à iure communi, tamen est seruanda. num. 58. p. 4. & num. 31. p. 1.
- consuetudo an excuset à pœna. nume. 84. p. 4. vi. in prac. de test. sub num. 90. p. 4.
- consuetudo facit punibile non punibile. ibidem. in pract. de test.
- consuetudo ligat forenses. num. 473. p. 4.
- consuetudo delinquendi est potentissimum iudicium. num. 35. p. 3.
- consuetudo delinquendi circa iura naturalia gentium, canonica, & ciuilia prohibentia, neminem excusat. sub num. 84. p. 4.
- constantinus Imperator resignauit beato Syluestro Papæ potestatem gladij, & cur. num. 154. p. 1.
- contra propriam confessionem multa adduci possunt. num. 231. p. 1.
- contra scelestos, & diffidatos à iure manu Regia procedendum esse. num. 127. p. 2. & 170.
- contrariorum eadem disciplina. num. 467. p. 4.
- contrarium eius quod dicitur, vel apparet, quando non potest probari. num. 460. p. 4.
- contractus ab initio sunt voluntarij, & ex post facto necessarij. num. 216. p. 4.
- contraria contrarijs curantur, & contrarium est eadem disciplina, supra vi. in verb. statuta ligant Forenses, verif. & sicuti.
- contumacia iudicium non modicum facit, multò magis quando contumacia est supra contumaciam. num. 108. p. 3.
- contumacia sola non infamat. in prac. de test. p. 4. sub num. 97. cir. fi.
- contumacia vna aggravat aliam. tam quo ad delictum, quam quo ad expensas. nu. 289. & seq. p. 4.
- contumax verus, & contumax fictus, & alia multa de contumacia. in 5. p. sub num. 225. ver. Nec obstat. & num. 246. propè si.
- contumacia est de se delictum. ibidem, sub num. 289. in Addit. p. 4.
- contumax quibus penis parti debet. sua neme. 289. in Add. p. 4. ubi permittit.
- contumax ad nouas defensiones admittitur, an solum ex processu in contumaciam facto debet se defendere, & si Fiscus, aut accusator voluit probare non probata, an liceat. sup. Accusator, vel Fiscus. & infr. in verb. Statuta de materia contumacia.
- contumax condemnatus cum reservatione puta vnius mensis ad se constituendum, an interim captus, sit bene captus. sub num. 318. p. 2.
- contumax qui verè dicatur. ibidem.
- contumax in ciuitate Mantua si per vnum iudicium cum querela aggravatus fuerit, potest condemnari in pœnam ordinariam statuti. vid. sub nu. 289. cum plur. seq. p. 4.
- contumax, vid. in vera sententia in contumaciam & num. 290. p. 4.
- continentia causæ diuidi non debent. nu. 111. p. 1.
- contumax an dici possit, qui non audet venire. sub nu. 225. ver. postquam. p. 5.
- conuersatio mala, & verba bona causant dolorem. num. 86. p. 3.
- contra contumaces omnia iura clamant. num. 225. ver. Nec obstat. p. 5.

I N D E X.

- Conuersatio mala, malum inditium facit. nu. 44. par. 1. & nu. 85. p. 3.
- Conuictus non dicitur reus per solam eius confessionem. num. 19. p. 3.
- Conuictus, & non confessus, an pœna ordinaria sit puniendus. num. 13. p. 3.
- Conuictus qui verè dicatur. nume. 18. p. 3. & an requiratur quòd etiam fateatur, infr.
- Conuictus quot modis quis dicatur. num. 23. ead.
- Conuictus an necesse sit, vt etiam fateatur. num. 24. 25. p. 3.
- Conuictus, quando est etiam torquendus, & quot vicibus. num. 26. ea.
- Conuictus, at tortus vt fateatur, si negatiuam per torturam sustineat, an adhuc puniri possit. nume. 29. ead.
- Conuictus an debet examinari super eodem, & qualiter, & quomodo. nu. 25. p. 3.
- Conuictus. vi. plura in reper. pract. de test.
- Conuictum ad domum qualiter intelligendum. nu. 86. & num. 93. p. 4.
- Copia exhibitonum tantummodo necessaria, & non superflua est danda. nu. 128. cò mult. seq. p. 5. Beyo. in cap. quoniam contra. num. 51. extra de probat. refert, & sequitur A sin. prac. §. 14. cap. 23. vbi in terminis.
- Copia processus, & actorum quibus, quando, & qualiter danda vel non. nu. 125. p. 5. vbi etiam de mercedo, & num. 130. in fi. ea.
- Copia actorum est danda petenti, & volenti, non autem inuito. num. 123. 124. & 131. p. 5. vi. nomulla in hoc propos. per Bursat. conf. 201. cir. num. 72. vol. 2. & est etiam danda copia tertio, quod intellige. d. num. 125. p. 5.
- Copia non creditur, infra Notario.
- Creditorum ficti peiores latronibus. nume. 142. lit. F. par. 4.
- Copia probationum duntaxat emergentium contra officialem in syndicato danda est, si eam vult, vel expediat habere. nume. 131. p. 5. adde A sin. prac. §. 14. cap. 23. num. 2.
- Copia informatonum super inquisitione generali, an officiales inuiti recipere teneantur. nume. 131. & seq. par. 5.
- Copia relationum fiedarum coram superioribus, tam de statu causæ, quam de relatione diffinitiuam statu Mediolani solet dari ante illarum transmissionem, vel offertur saltem, si eam habere velit. nu. 272. p. 5. sup. in ver. cautela est offerre.
- Corrumpens Iudicem causam perdit. num. 175. p. 5.
- Corruptus testis. sub num. 302. cum seq. p. 3.
- Corpus mortuum, aut vulneratum visitari debet, & quomodo. nume. 188. p. 1. num. 10. p. 3. & quid si quis dicat interfecisse hominè, vel sit publica vox, & fama, sed non reperitur cadauer. ibid. & per Anton. Scap. tract. iur. non script. lib. 5. capit. 3. & 4.
- Corpus delicti facti permanentis, & facti transeuntis sub num. 197. & 198. p. 1.
- Correctio duplex. nume. 511. non fit per subauditos intellectus. num. 512. p. 4.
- Correctio in dubio non præsimitur. nu. 105. p. 4. Nec inducitur correctio legis per repetitiones, subauditones, aut tacitos intellectus, vt infr. Legis correctio.
- Correctio quorum sit desperanda. num. 146. p. 3.
- Cosmi Medices egregium exemplum. num. 143. p. 5.
- Credere viro fide digno excusationem præstat, vid. Gabriel. comm. concl. lib. 7. tit. de malef. conclus. 8. num. 36. cum plur. & seq. & num. 55.
- Crassatura est violentia illata à latronibus in nemo-ribus, & instratis insidiosè. sup. Assassinium. sum. Ang. in ver. pœna, il. 1.
- Creditor verus, si creditur probare non potest, an licite possit manu sua, & quoquomodo capere tantum de bonis debitoris, quantum est suum creditum. num. 310. p. 3.
- Crimen læsæ Maiestatis quid sit, qualiter, & à quibus committatur. num. 67. p. 1.
- Crassatores vel grassatores. num. 64. p. 1.
- Crimina notoria quomodo punienda. num. 202. cum seq. p. 1. infra Defensiones.
- Crimina communia vel mixti fori. num. 242. p. 4.
- Crimen læsæ Maiestatis, an committatur contra Principem recognoscentè superiorè. nu. 113. & 114. p. 2.
- Criminosi, & similes accusare non possunt officialem in syndicato. num. 228. p. 5.
- Cruelitas, seu impietas quando pro pietate habeatur. num. 33. p. 3.
- Cruis proprietatis, omissa habes apud Petr. Tarantas. in Compen. Theolog.
- Culpa non caret qui se ingerit. num. 101. & 103. p. 2.
- Culpa lata æquiparatur dolo. num. 180. p. 5.
- Culpa lata in capitalibus non æquiparatur dolo. eod.
- Culpa culpam non damnat. ver. tandem in 6. par. sub num. 260.
- Cumulatio cognitionis delicti secuti pendente causa ciuili, ortum habentis ab ipsa causa, vt puta falsitatis, an simul cum causa ciuili prosequi possit. nu. 229. p. 4.
- Curt. Iunio. opinio. de qua in l. si quis in conscribendo. nume. 47. C. de pac. in materia conuentionis & reconuentionis est vera, & æquitatem sapit. nu. 60. par. 5.
- Cutis color quid significet. sup. cruvis.
- Cumulatio plurium pœnarum quando fieri possit. nu. 104. 105. & 107. p. 4. & vi. in 1. p. nu. 262. per to.
- Custodes carcerum qualiter deficientes in officio, & eorum cura puniendi. num. 132. 133. cum seq. p. 2.
- Custodia carceratorum, quomodo fienda, & quid de arbitrio Iudicis circa demandatam custodiam. num. 132. & seq. p. 2.
- Cursores ad quæ teneantur. nume. 218. car. 29. col. 1. cir. med. p. 1.
- Custodia est fienda iuxta qualitatem delicti, & personarum. num. 133. ea.
- Custodes de quibus teneantur, & de eorum negligentia, à nu. 135. vsque ad num. 155. p. 2.
- Custodes carcerum, quam curam gerere debeant, & ibi multa bona documenta in practica. num. 136. & 139. p. 2. vsque ad nu. 166. Card. clem. 1. §. porro. num. 11. Lodoc. prac. crim. c. 17. nume. 11.
- Custodia carceratorum infirmorum, à quo soluenda. num. 161. p. 2.
- Custodiã carceratorum petens, tenetur utique soluere mercedem custodiæ. nu. 267. p. 2.
- Custodes rerum, vel castri, an torqueri possint. num. 284. p. 2.
- Custodes carcerum quando excusentur. numero 143. eadem.
- Custodes culposi, qua pœna puniendi. nume. 143. p. 2. & vsque ad num. 170.
- Custos quando de fuga carceratorum teneatur, & quando non. nume. 144. par. 2. vi. Gabriel. comm. conclus. tit. de malef. conclus. 8. & num. 55. lib. 7. vbi excusat custodem, qui arte nobilem non custodiuit.
- Custos non tenetur de suo reaptare, nec rescicere carceres. num. 145. p. 2.
- Custos non tenetur de casu fortuito. num. 146. ead. Custos

I N D E X.

Custos carcerum nimium confidens de famulo suo, nō caret culpa. num. 148. ead.
 Custos tenetur probare non culpā. nu. 146. & 150. ea.
 Custos carcerum habens rem carnalem cum carcerata, qua pena sit puniendus. numero 151. par. 2.
 Quid si illa sit meretrix. numero 152. ead. quid de Iudice. ibidem.
 Custos excusatur si custodiam tenet iuxta, mandatum superioris. num. 133. ead.
 Custos excusatur, si solitam, & consuetam diligentiam adhibet. num. 271. ead.
 Custos dicitur mercenarius, & ad quæ non teneatur. num. 255. & 266. 272. p. 4.

D

DAnna liquidantur iuramento contra calumniatores. infra liquidatio. nume. 205. par. 5. & quando ratio damnorum sit habenda. nu. 211. par. 4.
 Damnum remittere non passus non tenetur. nu. 211 p. 4. & qualiter damna sint taxanda quando quis est priuatus aliquo membro. ibidem.
 Damna iuramento liquidanda. num. 205. p. 5.
 Damna emendanda à villa, vel à comitatu, an sint diuidenda per capita, aut pro modo patrimonij. inf. Villa.
 Damni dati cognitio, an spectet ad Iudicem merè criminalem, vel mixtum. inf. Causa criminalis. & per Gand. de malef. tit. de aliquib. quæst. var. malef. num. 11.
 Damnum auertere à principio vtilius est, quam impendere animo rehabendi, etiam sub spe lucri. nu. 137. p. 5.
 Damnum non pati, & lucrum non facere differunt. num. 528. p. 4.
 Damna ob delictum an veniant communicanda. p. 2. vers. 18.
 Damnorum, & interesse condemnatio qualiter fienda. nu. 205. p. 5. & in ver. officialis. impeditus. & in ver. Taxatio. & quo ad membri debilitationem, aut mutilationem. sub dict. nu. 211. p. 4.
 Damnorum taxatio fit à Iudice, & deinde super ea pars iurare debet. num. 209. & 210. p. 4. Habeturque consideratio damni emergentis, & lucri cessantis. num. 211. cir. si. p. 4. inf. Suspicio erronea. & in ver. Recusatio.
 Damni quod quis sua culpa sentit, excusationem non recipit. sub num. 225. p. 5.
 Damnati ciuili iure non perdunt ea, quæ de iure natura sunt sibi debita. num. 291. p. 2.
 Damnati per sententiam quid amittant. ibid.
 Damnatis per sententiam ad mortem, an concedatur facultas testandi, & an ex se habeant ius testandi. num. 290. & 315. p. 4.
 Damnatis ad mortem, an & quando concedatur asumptio sacramenti Eucharistia. nume. 306. An extrema vnctio. num. 307. p. 4.
 Damnatorum cadauera esse sepelienda, & vbi supra cadauera.
 Damnatus ad triremes fugiens quam penam debet pati. num. 89. p. 3.
 Damnatorum vestimenta cuius sint. nume. 376. & seq. p. 4.
 Damnato ad mortem an liceat fugere, etiam custodes, vel alios eum retinere volentes occidendo. nu. 120. & seq. p. 2. Decia. de delict. lib. 11. tit. de conscientia iustitia, cap. 13. num. 6. cum seq.
 Debitores leg. 12. tab. à creditoribus in vinculis priuatis iniciebantur. p. 2. nume. 3. vbi omissum,

quod debitores ipsi prius ter captiui, & vncti ducebantur ad iudicium Prætoris, ut l. 2. C. de custo. Reor. & per Lancelot. de Prætor. §. 3. in Caus. cri. sub num. 13.
 Debitor suspectus de fuga, quando, & à quibus capi possit. num. 337. p. 4.
 Debitor inuito creditore non potest diuidere debitum, nec econtra. in 2. par. car. 86. ver. Tertius.
 Declarans vnum, an intelligatur declarasse aliud. num. 286. in fi. p. 4.
 Decem prædicamenta argumentandi de præterito ad præsens. num. 434. p. 4.
 Deceptoras, & supplantatores Iudicum. nu. 83 p. 5.
 Decretum Mediolani in materia syndicatus. nu. 249. par. 5.
 Decretum Iudicis nullam excusationem operari. nu. 436. p. 4.
 Decreta torture spectant ad Iudicem, & non ad Notarium, in verb. Tortura non est delegabilis. in fi. per Gomez. var. resolutioni, tit. de delic. c. 13. n. 23.
 Defensiones per indirectum quædo fiant. nu. 223. p. 5.
 Defensiones auferre est iniquum. nu. 230. p. 1. 255. p. 3.
 Declarat io nil noui dat. sub num. 284. p. 4.
 Debitum coniugare. num. 282. lit. H. p. 1.
 Defensiones negare, & copiam grauaminis non dare iniquum est, sub num. 25. p. 3.
 Defensio quando subdito sit licita contra Dominum. num. 67. p. 2.
 Defensionibus an renuntiare possit. sub nume. 4. p. 3. & quam sit iniquum arctare defensiones sub num. 25. ead.
 Defensio necessaria quando verè dicatur. num. 57. & 64. par. 2. inf. in ver. Prouocatus, & in ver. Vim, vi. sup. in verb. Admenatio. & nu. 209. p. 2. vbi quando quis legitime se defendit.
 Defensionibus & appellationibus in criminalibus cur renuntiare non possit, sed probationibus & dilationibus sic num. 125. & 128. p. 5.
 Defensio cum moderamine inculpate tutelæ, quæ. nu. 64. p. 2. vi. sup. in prac. de test. p. 3. sub nu. 251. litt. C. vbi fauor erga se defendentes.
 Defensioes facti prohibere est contra naturalem instinctum. num. 255. p. 3. & defensio est licita quouis modo non obstante statuto.
 Defensor quas exceptiones proponere possit. nu. 210. par. 2.
 Defensionum diabolus incapax. sup. Angeli. nu. 210. par. 1.
 Defensionibus quando possit renunciari. nume. 178. & 182. p. 1. sub num. 147. p. 3. vbi de quibus defensionibus statutum loquatur, num. 183. quando eas reijcit. & sub num. 4. ea.
 Defensiones semper dandæ quamuis non petantur. num. 180. 204. p. 1. num. 128. p. 5.
 Defensiones datæ Adæ, & Cain. nu. 210. p. 1.
 Defensiones, quæ fieri possunt contra propriam confessionem. num. 230. p. 1. & in verb. confessio quid si primò negat, postea dicit fecisse ad defensionem.
 Defectuosus, alios eodem morbo laborare autumat. num. 79. p. 1.
 Definitio Brachij Regij. num. 7. p. 1.
 Die qua delictum factum est, terminus currere incipit, ex quo reus est, & reatus tollit beneficium. per lauxilium, de minor. vid. inf. Reatus.
 Delegare aliud est, & aliud excitare iurisdictionem. num. 259. p. 1.
 Delegatus Papæ, vel Principis delinquens circa continentia causæ, non potest puniri à Iudice ordinario loci, in quo deliquit.
 Delegatio quibus verbis fiat. num. 230. p. 1.

I N D E X.

- Delegatus à Principe, an subdelegare possit.* nu. 268. par. 1.
- Delegatus quamvis substituere possit, substitutus tamen non potest subdelegare.* numero 273. p. 1.
- Delegatio est stricti iuris.* numero 269. parte 1. & infra.
- Delegatio sola continet cognitionem delicti, & non extenditur ad ea, quæ sunt extra delictum.* num. 219. p. 4.
- Delegatio tantum valet quantum sonat, ideo verba delegationis sunt attendenda.* num. 253. p. 4.
- Delegatus an possit recusari suspectus, infr. verb. suspecti omnes.* in 3. par.
- Deliberatoria in criminalibus non dantur.* num. 49. ver. Decimo. p. 1.
- Delicta pro quibus Brachium Regium concedi solet.* num. 54. p. 1.
- Delicta atrocissima quæ dicantur.* nume. 54. 55. & 80. p. 1.
- Delicta reservata, quæ non comprehenduntur in decreto gratioso, seu in abolitione generali.* num. 54. & 55. p. 1.
- Delicta, quæ sunt exceptuata, & quæ non.* nume. 63. & seq. p. 1.
- Delictum per assensum quomodo dicatur.* num. 77. par. 1.
- Delictum maius, vel minus dicitur attenda qualitate penæ.* num. 260. in fi. p. 3.
- Delicta graua, grauiora, grauissima.* nume. 85. p. 1.
- Delicta enormia, & enormissima.* nu. 49. & 54. 63. 72. p. 1.
- Delicta atrocia, & atrocissima.* ibid.
- Delicta, quæ in domo, curtili, orto, & in officina, in hospitio, stabulo, nau, in mari, insula, & in portu.* num. 86. p. 1. & in 4. p. nume. 86. in verb. Delinquens. vid. in verb. Domus. & de Delicto in scolis factio sub num. 87. p. 4.
- Delicta multa frequentiora, & premeditata, requirunt remedia extraordinaria, & superextraordinaria hodie.* num. 23. & seq. p. 1.
- Delicta vt plurimum remanent impunita, si modus ordinarius in corrigendo seruaretur.* nu. 126. par. 1.
- Delictis nedum patris sed futuris quorum imminet periculum prouideri oportet.* nume. 123. cum seq. par. 1. ibidem.
- Delicta carnis.* lit. B. p. 4. nu. 79. vi. paulo ante nu. 267. p. 2.
- Delictum quando concernit rem familiarem ex eodẽ nascitur criminalis, & civilis actio.* nu. 305. in fi. par. 4.
- Delictis esse obuiandum.* ead. par. 1. etiam Canonum iure, gl. in l. culpa caret. & ibi Dec. nu. 10. de reg. iur. vbi & iure civili succurrendum.
- In delictis causa, & origo semper inspicitur.* numero 259. & attenditur status personæ. nume. 262. & 263. p. 3. quandoque in casu incertitudinis attenditur finis, & euentus. Bar. in l. ex plagis. §. tabernarins, ad leg. Aquil. Boer. decis. 237. nu. 3. cir. fi. quid in capturis. 90. nume. 123. & 124. & nu. 150. ea. 4. p. quid in captura. num. 30. p. 2. Quid in furto quando ab initio quis licitè haberet, & deinde in vsum proprium conuerteret inuito Dom. Crauet. conf. 244. Bal. conf. 210. sub nu. 5. 2. vol. Caball. cas. 136. num. 18.
- Delicta statuta, & non de iure cõmuni.* vi. in 4. p. sub nu. 461. p. 4.
- Delicta facti transeuntis facti permanentis.* nu. 188. par. 1.
- Delictum de non delicto, quis & quando fieri dicitur.* nu. 67. p. 4. exempla sunt quando est imposita pena factio, quod in se non sit crimen, vt ire de nocte post somnum campanæ mingere iuxta parietem, accin gere rixis pro segregando, deambulare per strata publicam, & huiusmodi, quæ tamen ex causa prohibita sunt in certis terris. vt num. 461. 4. p.
- De delicto per testes quibus casibus constare possit.* num. 191. & 194. p. 1. ibid.
- De delicti locus attenditur.* num. 59. p. 4. 84. ver. terra Qualitas. p. 1.
- Delicti corpus oculis subiiciendum si possibile est.* nu. 189. vt cognoscatur an scelere interemptum sit. nume. 196. & 197. cum seq. p. 1. de delicto supra corpus delicti.
- De delicto triplici de causa constare debet.* num. 193. p. 1. & ante omnia constare debet. nu. 10. p. 3.
- De delicto quando non potest constare, quid agendũ.* par. 1. num. 189. & 191.
- Delictis futuris præcauere.* nu. 257. p. 2.
- De delicto per sententiam dicitur constare.* nu. 199. par. 1.
- De delicto constare potest per præsumptiones.* nume. 200. par. 1.
- Delicta quæ noctu, domique fiunt.* num. 86. par. 4. in verb. Maledicta, & in verb. Nox, & an delictum factum in vesperi dicatur factum de nocte, vi. ibi. & vi. in 1. par. sub num. 201.
- Delictum coram Principe commissum, dicitur notorium, & atrox, licet aliunde non sic.* nu. 202. p. 1.
- Delicta omnia aliquam excusationem.* ibid. nu. 207. cum seq. & sub num. 60. vers. Aduertendo. p. 5. & rursus. num. 100. d. p. 2.
- Delicta an cum misericordia sint tractanda.* nu. 34. par. 3.
- Delicta, quæ occultè fieri solent, sub num. 78. 98. p. 4. ante nu. 267. p. 2. & nu. 80. p. 5. & quæ clandestina.* not. Bal. in l. cum fratre. C. de ijs, quib. vt indig.
- Delicta ob eorum grauitates magis grauantur.* num. 235. p. 3. num. 85. p. 4.
- Delicta omnia habent aliqualem excusationem, infr. Nullum maleficium.*
- Delicti qualitas indicatur à qualitate penæ.* nume. 260. p. 3. Bar. Soc. conf. 157. par. 2. vid. in delictis. & num. 262. p. 3.
- Delicta respectu loci aggrauantur.* nume. 84. par. 1. 265. p. 3.
- Delictum publicum magis aggrauat, quàm occultum.* nu. 49. 85.
- Delictum nomen assumit à qualitate criminum.* nu. 54. 63. p. 1. num. 115. p. 4.
- Delictum factum in apotheca, dicitur factum in domo.* num. 90. p. 4.
- Delictum factum in itinere, vel in actu, an dicatur factum in via, quod facit pro statutis.* nu. 91. p. 4.
- Delictorum an principium aut finis attendatur.* nu. 30. p. 2. & infra ver. seq.
- Delictum captum in vno territorio, & consummatum in alieno, vt per exonerationem sclopi, vel per conuicium, aut per raptum puellæ, vel si quis iurauit in vno loco, & falsum dixit in alio, vel delictum commissum in vno loco, & ratificatum in alio, vt per Decia. de delict. 10. 1. lib. 4. cap. 17. & vi. à nu. 86. vsque ad 94. p. 4.*
- Delictum factum in mari, vel insula, quomodo puniatur.* num. 91. p. 4.
- Delicta recentiora, pena grauiori puniuntur, quàm antiqua.* nu. 99. p. 4. & delicta præterita aggrauant postea commissæ. Dec. in l. bona fides. nu. 7. de reg. iur.
- Delictum de non delicto facere posse statuta, vt quando quid ex actibus indifferentibus prohibetur.* vi. in

I N D E X.

- vi. in 4. p. nu. 67. ubi exemplificatur circa extensio-
nem & in ver. forenses.
- Delicta reiterata qualiter punienda. nu. 99. p. 4.
- Delicta quæ sunt difficilis probationis. jub. num. 80.
parte 5.
- Delicta quanto tempore præscribuntur. num. 173.
parte 5.
- Delictorum præscriptiones diuersæ. nu. 98. p. 4.
- Delictum in confinibus commissum, qualiter, & à quo
puniendum sit. nu. 131. p. 4. tamen aduerte quod de
linquere in confinibus non est delinquere in prouin-
cia, quod facit ad statuta. Dec. de delict. to. 1. c. 17.
nu. 21. car. 153.
- Delicta, per quæ memoria defuncti damuari potest.
nu. 136. & 140. p. 4.
- Delictorum vnus est tantum finis. nu. 148. p. 4. et an
attendatur principium, aut finis, infra, in delictis.
- Delicta tot sunt, quot sunt delinquentes. nu. 149. p. 4.
- Item tot sunt delicta quot sunt personæ iniuriatæ,
& an tot sint delicta quot sunt res, vnica tantum
vice exportatæ ibid.
- In delictis attenditur finis, aut principium, & id quod
est magis fauorabile sub num. 251. in 3. p. de test.
inf. in verb. principium.
- Delicta connexa quæ dicantur. nu. 156. p. 4.
- Delicta, ob quæ delinquens veniam non meretur. n.
58. p. 1. & nu. 234. p. 4.
- Delictum non puniunt cum sua qualitate, adhuc pu-
niri potest. nu. 274. p. 4. inf. semel punitus, & delin-
quens semel.
- Delictum appensatæ, seu à sanguine fredlo, quibus cõ-
iecturis cognosci possit. jub. nu. 77. p. 1. 225. p. 5. ver-
sicut. præsuppositio.
- Delicta per iram, impetum, ebrietatem, & ijs simi-
lia, an & quam excusationem habeant sup. causæ,
ex quibus pœna minuuntur. & inf. in verb. pœna.
- Delinquens qui negat non commisisse delictum, &
dicens quod si apparebit illud commisisse, ad sui ne-
cessariam defensionem fecit, debet torqueri consti-
to de delicto graui concurrentibus adminiculis.
- Delinquere in seipsum an sit minus punibile. numero
88. par. 4.
- Delinquentium crassatur iniquitas, si eorum impuni-
tas transit in exemplum. nu. 126. p. 1. inf. facilitas
venie.
- Delinquens quando excusandus. num. 212. p. 3.
- Delinquens in ecclesia, an sine licentia prælati capi
possint. p. 1. nu. 99. quod reperies. par. 6. Fragm. 14.
car. 161.
- Delinquens an vbiq; puniri possit, & qua pœna tra-
duntur casus 20. a nu. 125. vsq; ad nu. 136. p. 4.
- Delinquens an vno eodemque tempore à tribus iudi-
cibus processari iuridice possit. ante nu. n. 133. &
240. par. 4.
- Delinquens condemnatus, dum ad supplicium duci-
tur iniuste, an eximi possit impune. nu. 120. p. 2.
- Delinquentium malitia, & astus. nu. 159. p. 2. & nu.
190. & 294. p. 3. & sub nu. 49. p. 5.
- Delinquentes consuetudinarij carentes pietate, pie-
tatem non merentur. nu. 33. p. 3.
- Delinquere solutus, qui dicatur. numero 92. p. 3. sup.
consuetus.
- Delinquens ante quam efficeretur clericus, vel mi-
les, à quo indicandus. sub nu. 262. p. 3. & sub num.
125. cir. si. p. 2. vi. in ver. mutatio status. adde Fari-
nac. de inqu. q. 8. nu. 104. cum multi. seq.
- Deliquisse dolo, vel lata culpa, aut casu, aut prouoca-
tus, quomodo cognosci potest. num. 54. & seq. p. 4.
vid. omnino Put. de synd. in ver. pœna. c. 8. & hic
in verb. occisi.
- Delinquentium varia pœna. num. 59. cum multi. seq.
parte 4.
- Delinquentes qua pœna puniantur, an loci delicti, aut
aliter. nu. 58. & 59. cum multi. seq. p. 4.
- Delinquentes carcerati pro eodem delicto, & sic so-
cij criminis, an possint fideiubere ad inuicem. nu.
231. par. 2.
- Delinquens sine dolo, casu vel inaduertenter qualiter
sit puniendus. nu. 167. cum seq. p. 4.
- Delinquens extraditionem domini sui an possit à Iu-
dice suo puniri. p. 4. sub nu. 127. lit. A.
- Delinquens & postea statum personæ mutans. infra
mutatio status.
- Delinquens in præsentia Principis vel Papæ, qua pœ-
na punitur. 202. p. 1.
- Delinquens postea assumens clericatum, quando non
potest puniri. vid. sup. Clericus, de delicto. et num.
262. cum seq. p. 3.
- Delinquens in porticu, propè domum, an dicatur de-
linquere in domo, statim e statuto. nu. 89. cum plur.
seq. par. 4. & si puniat delictum factum in domo
comprehendit domum conductam. vid. in verb. sta-
tutum an habeat locum in horto.
- Delinquens si non est capax pœnæ quid agendum. ha-
bes nu. 104. & 120. 121. p. 4.
- Delinquens in domo, an in porticum idem sit, an idē
sit in Platea & in Palatio Prætoris. numero 416.
parte 4.
- Delinquere in vnam personam quando sit idem con-
tra aliam. nu. 418. D.
- Delinquens casus, vel appensate, qualiter punien-
dus. nu. 54. p. 4.
- Delinquens in aliena iurisdictione contra equè foren-
sem si in altera iurisdictione punitur, vbi nullo mo-
do forum sortitur, qua pœna ibi puniri debeat, an
secundum pœnam loci delicti, vel originis, aut do-
micilij, vel iudicij. nu. 125. cum plur. seq. p. 4. vid.
infra. p. 6. Frag. 83.
- Delinquent plebei, delinquent nobiles, pœna tamen
est diuersa. nu. 54. p. 4.
- Delinquentem dolose deliquisse probari oportet, vt
pœnæ ordinariæ locus sit. nu. 47. ver. equidem. p. 3.
idem vt locus sit pœnæ conuentionali. ibi.
- Delinquens in exercitum quomodo, & a quo iudice sit
puniendus. nu. 133. p. 4.
- Delinquens si forum ratione originis, domicilij, aut
delicti non sortitur, a quo iudice possit puniri. num.
125. & nu. 135. cum seq. p. 4. & quando manda-
tum ad delinquendum est datum in vno loco, et de-
lictum est sortitum in alio loco, qua pœna sit atten-
denda. ibid. & infra in ver. forum.
- Delinquens quando veniam non mereatur. nu. 132.
cum seq. par. 4.
- Delinquens consuetudinarius est à consuetudine in-
ditiatus. nu. 35. p. 3.
- Delinquens semel punitus ab vno iudice, an rursus
ab alio puniri possit. nu. 247. in fi. & 273. par. 4. &
quid si fuit punitus in pœnam tantum simplicis de-
lictij, & non vtiq; in qualitate aggravante pœnæ.
vi sup. in verb. delictum non punitum.
- Delinquens semel punitus in pœnis afflictiuis, & pri-
uatiuis, vel priuatiuis tantum, an iterum puniri
possit. nu. 240. 273. 280. in 4. p.
- Demolitio domus delinquentis, an possit impediri ab
uxore pro sua dote, vel ab alijs creditoribus. num.
318. p. 4. Clar. q. 8. stat. 8.
- Denominatio arguit contra denominatum mala de-
nominatione. nu. 83. & 84. p. 3.
- Dentes largo modo appellantur arma. numero 152.
parte 4.

I N D E X.

- Deportatorum iura & bona*, nu. 119. p. 4.
Deportati habentur pro mortuis, num. 119. p. 4.
Depositans rem penes aliquem, an inscio depositario illam recuperare ex se possit, nu. 310. p. 3.
Depositus ab officio, cum sit finitum tempus locationis, adhuc appellatur officialis, secus si ante tempus, uel post, ob demeritum sit depositus, num. 139. parte 5.
Depositum de expensis soluendis quomodo fieri debet ut valeat, & legitimum dicatur, nu. 296. p. 4.
Desistentia accusatoris an excuset, nu. 282. p. 3. & multa in materia desistentiae vid. in 5. p. sub num. 48. & 49. ubi late.
Desistentia si non est facta seruatis seruandis, nocet, ut supra, quia quis incidit in poenam senatus, Turpill. ut in l. 1. eo. ideo fienda ante publicationem processus offensiu. l. 1. 2. 3. C. de reb. ibidem.
Desistens debet allegare causam coloratam, ob quam desistit, sub num. 48. p. 5.
Desistens siue pure siue conditionaliter, puta, si talis non est culposus, non intendo quatenus ad me spectat, ut procedatur, excluditur a calumnia, & consequenter ab expensis, ibi, sub nu. 48. quia quis non intelligitur facere partem in iudicio nisi aliter se declarat. sub num. 48. prope fi. vi. omnino sub num. 36. par. 4.
Desistens hac supradicta conditione, excusatur ab expensis, quia cessat animus calumniandi, sed declaratur tantummodo velle quod iuris est. ibid. sub nu. 48. cir. fi. p. 5.
Desistere querelatores officialium qualiter dicuntur, inf. querelator.
*Desistentia parum desistenti prodest, quo ad euitandas expensas, quando sero fit, ut post subministratas infortitationes, & publicatas, videns se succumbere, argum. eorum, quae dicta sunt in prac. de test. in Reper. in ver. publicatio. vid. sub num. 298. p. 4. in hoc tract.
Desistentia differt ab exculpatione, n. 45. p. 5. & inf. Exculpatio.
Desistens non potest accipere pecuniam pro desistentia, num. 290. & 292. p. 3. ut euitetur collusionis poena.
Desistentia an impediatur processum ad ulteriora, in 5. par. sub nu. 48. cir. med.
Desistere non dicitur impeditus, aut ignorans. ibid.
Deus qui scit omnia, tamen ad instructum iudicium, constituit Adam, & Cain, & citationibus premisfis, & datis defensionibus puniuit eos eo modo, quo legitur, nu. 208. p. 1. Decia. de delict. to. 1. titu. de conscient. verit. c. 13. & 14.
Dictum primum, an secundum valeat, sub nu. 304. 305. cum seq. p. 3.
Dicenti sibi aliquid a testatore relictum non est credendum, nec etiam notario, nu. 142. lit. D. p. 4.
Dicenti bonam habere intentionem, non creditur nisi pateat, nu. 92. p. 5.
Diffusio incontinenti, sub nu. 225. p. 3.
Diffusio saltem, quid importet, Paris. conf. 44. nu. 7. & 8. volum. 3.
Dictum socij criminis quale inditium faciat, nu. 20. 21. & 91. par. 3. & late in prac. de test. etiam ibi in ver. exculpatione.
Dictum omne regulari debet a bona ratione, nu. 116. 117. p. 1. nu. 87. p. 3.
Diffamatio an procedere debeat antequam ex officio procedatur, nu. 35. p. 1.
Diffamatus est ille, qui pro delinquente apud maiorem partem habetur, & reputatus est, vid. in ver. Fama.
Differentia inter mandatum, consilium, & persuasionem, nu. 176. p. 3.
Digitorum proprietates, sup. Coloris.
Dies citationis tota cedit citato, & relationi numero 79. parte 2.
Diebus feriatis, qui actus fieri possunt, inf. Feriatis diebus.
Dilatio. vi. inf. in verb. prorogatio.
Dictum socij criminis quale inditium facit, numero 91. par. 3.
Diffidatio, vi. in verb. Pax, & ver. Duellum.
Difficilis probationis quae, sub nu. 80. p. 5.
Diritura, & contra diritura, quid sint, infra in versi. Dolus cum dolo, conclusi. 14. sub num. 379. par. 4. litera G.
Dispositio de filio an extendatur ad generum, num. 488. parte 4.
Dispositio generaliter quando restringenda, numero 524. par. 4.
Dispositio quamuis odiosa, & exorbitans, tamen quandoque extenditur de casu ad casum, numero 47. parte 4.
Dispositio antiqua quando declaratur per nouam, numero 399. vsque ad num. 41. p. 4.
Dispositio qualibet verificatur in actu valido, & nonnullo, sub nu. 225. p. 5.
Dispositio quando aliter interpretari liceat, qua verba sonant, 87. in fi. p. 4.
Dispositio in vno correlatiuorum, vim habet in altero, sub nu. 281. ver. igitur. l. fi. C. de indic. vidu. tol. vid. inf. Pax rupta.
Dispositio odiosa potest congruere tam foeminis, quam masculis, nu. 452. p. 4.
Discedens a Praetorio in quo fuit arrestatus quando poenam non incurrit, p. 2. nu. 240. & p. 6. sub num. 99. in fi.
Dispositum in vno, quando censeatur dispositum in alio, nu. 414. p. 4.
Dispositio multarum legum de iure communi, hodie non seruatur in pract., nu. 124. p. 4.
Dispositio quamuis crudelis, tamen seruanda, num. 481. par. 4.
Diuisio inter plures obligatos, quando facta censeatur post obligationem insolidam, & quando dicitur recessum esse a prima obligatione ob factum iudicis, nu. 229. p. 2. inf. in ver. fideiussores plures.
Dissimulare loco prudentia est iudicis, num. 234. p. 4.
Dispositio quae valida, & quae non, nu. 87. p. 4.
Diuersitas in iure, & ratione, diuersificat inditium, num. 51. p. 4.
Diuces si recusetur in fideiussorem, tanquam non idoneus, an possit agere actione iniuriarum, nu. 138. & 195. p. 2.
Diuces an teneatur fideiussorem dare, vel cauere, nu. 195. & 253. p. 2.
Dyn. in c. in obscuris, in 6. & eius distinctio qualiter sit intelligenda, nu. 185. p. 4.
Doctor scit, vel scire iura praesumitur, nu. 242. par. 5.
Doctor per se litigans, non consequitur expensas pro aduocato, num. 301. p. 4. fallit in ignaro, vel aliter impotente, vi. Rebuff. super constitut. Reg. Gallia. tit. de expen. artic. 5. nu. 27. to. 3.
Doctorum mores, vide in pract. de test., p. 1. num. 47. litera M.
Doctores vnus collegij possunt recusari vti suspecti, inf. suspecti.
Dolus regulariter non praesumitur, fallit sub nu. 100. parte 2.
Dolus verus, & dolus praesumptus, ibidem. & num. 64. & 83. p. 5.*

I N D E X.

Dolus enim dolo compensatur, quo ad interesse partis, non autem fisci. in 5. par. nu. 379. lit. D. p. 4. cū plur. seq. in ver. fidem frangere, nisi ille cognoscens male facere perscueret, vid. in verb. reconuentio. & vi. Boer. decis. 237. sub numero 2. inf. in verb. incertitudo.

Dolus à lege, vel statuto non requisitus in delicto, tunc mulier, rusticus, temerarij, et similes possunt puniri pœna illius statuti ordinaria, & quilibet alius, in quo dolus non sit. 176. p. 4. Put. de synd. in verb. pœna. c. 8. ante nu. 5.

Dolose contravenisse oportet probare, ut locus sit pœne conuentionali, nu. 47. vers. equidem. p. 3.

Dolus secundum S. Tho. qualiter accipitur. numero 80. par. 5.

Dolo cessante, pœna ordinaria cessat. numero 167. & 171. p. 4.

Dolosi, & baratterij qui dicantur. nu. 174. p. 5.

Dolosus dicitur qui renuit respondere. nu. 64. p. 3.

Domum accommodans. nu. 217. p. 1. ad malum.

Domini recognoscentes superiorem non habent ius concedendi Brachium Reg. non possunt uti plenitudine potestatis, nec illis verbis, Dei gratia, in eorum titulorum inscriptionibus. n. 40. p. 1.

Domino temporali quando licet resistere. numero 67. parte 2.

Domini duo feudum, pro indiuiso possidentes, sed vno anno vnus eligit iudicem, alter alio anno, con demnatio facta tempore vnus, & exacta tempore alterius cuius erit. nu. 234. p. 4.

Donatio quando in fraudem præsumitur facta. p. 4. cap. 160. lit. C.

Domum suam vendere an quis cogi possit; quid de frumento. nu. 504. p. 4.

Domus, ex quibus partibus constet, & appellatione domus quid contineatur. nu. 87. & 88. p. 4.

Domus sua vnicuique, tutissimum refugium esse debet. nu. 125. p. 1. & non tantum in materia pœnali continetur propria, sed etiam conducta. sub nu. 86. p. 4.

Domus Episcopi, vel Cardinalium, qua immunitate gaudeant. nu. 29. p. 2. & infra, Episcopi Palatium. Frag. p. 6. nu. 42.

Domus conducta vel hypothecata an demoliri possit in casu statuti. nu. 87. & nu. 318. p. 4.

Domus sua quando liceat capere delinquentem. num. 34. 36. & 37. p. 2. sup. in ver. Clericus à laico.

Domicilium eligere qui teneantur, vbi, et quando, ac qualiter eligatur. nu. 268. & 269. p. 5. vbi multa in hoc prop.

Domicilium an contrahant officiales, vel scolares. n. 268. & seq. p. 5. Dec. de delict. 1. lib. 4. tit. de loc. orig. & domicil. c. 16. num. 8. vbi multa de domicilio. f. 150.

Dotis restitutioni an locus sit quando maritus est deportatus ad beneplacitum. sub nu. 31. p. 4.

Dubia res fieri dicitur per solam negationem. num. 156. par. 5.

Dubitans equiparatur ignoranti in re clara. nu. p. 4. l. ult. C. de cond. indeb. D. Menoc. de arb. q. 75. nu. 7. verum ab ignorantia Philosophi cæperunt philosophari. vi. inf. suspicans.

Duellum est penitus prohibitum, & de eius penis. 287. p. 2.

Dux semiplene probationes quando coniungantur ad plenam probationem fiendam. nu. 269. p. 3. & num. 69. p. 4. vbi in criminalibus de pœna corporis afflicta.

Ducens aliquem proditorie qua pœna puniendus, nu. 218. ver. hinc infertur. p. 1.

Dux militum, caporalis, & huiusmodi, an teneantur

pro militibus. 278. in fine, parte 1. & nu. 154. p. 5. Duces belli liberum arbitrium super guerra habentes, de quibus valeant dispensare. in fi. p. 1. & 2. Ducis Sereniss. Mantuae virtus, laus, & munificentia, ac liberalitas maxima. nu. 60. p. 1. Duplicatio pœnarum quibus casibus locum habeat. 203. p. 4. nu. 201. p. 5.

E

E Brietas excusat à pœna, supra in vers. causa, ex quibus pœna minuitur.

Ecclesie privilegium est de iure diuino. num. 31. p. 2.

Ecclesiastica immunitas, inf. immunitas.

Ecclesiasticus delinquens, sup. Clericus, & in verb. Delinquens.

Ecclesiasticus Index, inf. in verb. index Ecclesiasticus p. 6. Frag. 13.

Electio domicilij, qualiter, quando, & à quibus, ac vbi fienda. nu. 268. p. 5. sup. Domicilium.

Electio arbitratorum in causa recusationis iudicis, & de hac materia vi. in verb. Arbitri, & in verb. suspecti omnes.

Eligens officialem minus idoneum tenetur pro mala electione de delictis per electum commissis. num. 154. p. 5.

Emens rem furtiuam quando teneatur restituere rem, aut precium, & quando dicatur esse in malo fide. sub nu. vers. & hic incidenter. par. 4. & in 1. par. nu. 44. vbi de Iud. eis, vi. in verb. condemnatio expensarum, & inf. ver. seq. vi. Surd. conf. 15. nu. 19. & conf. 19. nu. 37. p. 1. Carbo. de restitut. omn. rer. q. 52. Bonif. de fur. §. possessionis. nu. 106.

Emens scienter rem alteri prius venditam tenetur pœna falsi. sup. & in ver. correlatiuorum.

Ementes officia, animum vendendi iustitiam habere præsumuntur. 147. p. 5.

Emendare angelicum est, humanum peccare, & diabolicum persequerare. nu. 60. sub vers. & tandem. par. 5. Paul. Apost. & sub nu. 275. p. 3.

Entis quod non est, nulla oritur obligatio. numero ... par. 4.

Entia nolunt male gubernari. nu. ... p. 4.

Episcopi Palatium privilegium. sup. Domus Episcopi. 29. p. 2.

Episcopus potest suam sententiam exequi. nu. 258. & 260. cum mult. seq. p. 4.

Episcopus an possit tenere familiam armatam. num. 259. ea.

Episcopus vita & moribus debet esse irreprehensibilis, ibidem, & Paul. ad Timot. & de obedientia subditorum in Episcopos. in verb. subditi: et in cap. Episcopi. 24. dist.

Episcopus potest facere exequi per suos executores in rem, & in personam. nu. 259. & 260. 266. p. 4.

Equiparatorum idem iudicium a num. 414. vsq; ad nu. 423. p. 4. vbi in materia statutorum.

Error communis facit ius. sub nu. 197. p. 2.

Aequitas in iudicijs seruanda. sub num. 106. par. 5.

Aequitas non est sumenda à propria ceruice. n. 116. & 117. p. 1.

Aequitas præfertur rigori, sub nu. 57. p. 5. vid. eundem Capol. vbi sup.

Equites Ierosolomitani delinquentes an gaudeant privilegio fori Ecclesiastici. nu. 93. p. 1. quid si seruiatitici Principi in respicientibus eius seruitium si delinquant possunt à Iudice Principis puniri. p. 6. vid. Frag. 13. nu. 93.

Error iuris non cadit in Principibus. numero 247. parte 1.

I N D E X.

- Error quando allegari debeat, & quomodo.* nu. 206. p. 3. vi. Put. de synd. in ver. pœna. cap. 8. vbi in pro pos. multa dicit, nu. 1. 2. 3. & 4.
- Errantem, & æquè ignarum punire iniquum est.* nu. mero 247. p. 3.
- Errans in qualitate in persona, in causa in tempore, & in loco quando succumbere dicitur.* sub num. 184. p. 5.
- Excellentia personæ, & dignitas an magis operentur, quam idoneitas testis verisimilia deponentis, vid. in prac. de test. p. 1. sub nu. 47. cum mult. seq. & nu. 49. p. 2.*
- Excommunicatio pro inueniendis delictis occultis, an conceditur.* nu. 480. p. 4.
- Excommunicatio siue iusta siue iniusta timenda, & quot modis dicatur iusta vel iniusta.* num. 99. par. 1. vbi fuit omissum. sed parte 6. Frag. 14. recollectum.
- Exceptio iurisdictionis dicitur exceptio declinatoria.* nu. 186. p. 5.
- Exceptio parti acquisita non tollitur per rescriptum generale.* 161. p. 1.
- Exceptio excussionis, infra Fideiusor simplex excussionis.*
- Exceptio ad necessariam defensam an post negationem adduci possit, dic quod sic, etiam reo cōuicto.*
- Exceptio, & replicatio de eodem crimine, an à pari procedant.* sup. in versi. Dolus cum dolo, & inf. in verb. paria delicta. & in verb. reconuentio.
- Exceptio de iure terij non valet eo infcio, vel reuente.* p. 2. car. 86. ver. At hæc exceptio.
- Exceptio per rei eidentiam iustificata non potest reici, non obstante statuto.* sub nu. 286. lit. B. ver. vnde. p. 4.
- Exceptio competens principali competit accessorio.* sub nu. 197. lit. C. p. 2.
- Excessus quando quidquam non operatur, de medio aufertur, & factum purgatur reducendo illud ad congruum, si fieri potest.* nu. 113. p. 1.
- Excessus Imperatorum, Regum, Ducum, Principū, & aliorum, qui dicantur, remissiuè.* 114. p. 1.
- Excessus fit tam in plus, quam in minus.* sup. appellari quoz. & p. 1. car. 42. in fi.
- Esculentia, & poculentia, quæ possunt à Iudice accipi, quæ, & quanta inf. Munera, V. in. decis. 113. nu. 1. & 2. lib. 1. vbi pro tribus diebus duratura ait. †*
- Ex causa recedere à iure ordinario quando licet.* in 1. par. & in 3. n. 276.
- Exculpationis materia.* n. 277. cum seq. p. 3.
- Exculpatio est duplex, implicita, & explicita.* ibid.
- Exculpatio explicita, & eius effectus.* numero 278. 279. & nu. 282. p. 3.
- Exculpatio vnius ab alio facta, an alios disgraueat.* num. 279. ea.
- Exculpatio quando proffit.* nu. 283. p. 3.
- Exculpatio offensi in articulo mortis prodest, limitatur tribus modis.* num. 284. p. 3. quid de pace offensi tunc Sacerdote recipiente nomine offensi, & valet, nisi statutum aliter disponat. p. 2. vi. V. ul. trac. de pract.
- Error communis facit ius.* nu. 197. p. 2.
- Error iudicis quando excusandus.* nu. 242. vsque ad 249. par. 5.
- Exculpatio non verisimilis, non disgraueat.* numero 285. ead.
- Exculpatio socij criminis, dum laqueo in furca est suspendendus, an iuuet.* num. 289. & 293. ea.
- Exculpatio inter viuos.* nu. 290. p. 3.
- Exculpatio offensi qui prius inculpauerat, quid proffit.* nu. 291. p. 3.
- Exculpatio socij criminis qui alium nominauit in socium criminis, an proffit.* nu. 293. ea.
- Exculpatio mandatorum quando disgraueat mandantem.* nu. 296. ea.
- Exculpato mandatario per torturam, an etiam mandans exculpatus intelligatur.* eo.
- Exculpatio sui ipsius, & inculpatione aliorum sibi non prodest, nec alijs nocet.* nu. 297. ea.
- Exculpatio propinquorum offensi.* n. 298. ea.
- Exculpatio curatoris pro adulto.* nu. 299. ea.
- Exculpatio testis qui primò grauaui, & secundo loco contraxit, an proffit.* nu. 300. ea.
- Exculpatio testis facta in articulo mortis.* nu. 302. ea.
- Exculpatio testis extrajudicialiter post depositionem in iudicio factam.* nu. 303. ea.
- Exculpatio ex interuallo spontanea testis, an proffit.* num. 305. ea.
- Exculpatio prodest quando cum ea coniectura concurrunt, & presumptiones.* nu. 306. & 307. ea.
- Exculpatio illius qui reus est quo ad se, & testis quo ad alios, an proffit.* nu. 306. ea.
- Exculpatio domini cui res furata est, an disgraueat furem.* nu. 307. p. 3.
- Exculpatio vxoris ad fauorem adulteri, quid iuuet.* nu. 311. ea. prodest adultero si pax fiat à marito, ad pœnae diminutionem. Bal. conf. Alber. super stat. in ver. pax.
- Exculpatio vi rapta quid proffit raptori.* nu. 311. ea. & nu. 92. p. 4.
- Excusatio in articulo mortis quando presumatur vera.* nu. 284. & 286. p. 3.
- Excusatio culibet de populo, quando est permissa.* nu. 310. p. 3.
- Excusatio talis qualis inest semper aduersus maleficium inf. Nullum maleficium.*
- Excusationes in dicum latissimè ponit Luc. de Pen. in l. per hanc, num. 2. C. de cursor. publ. lib. 12. & latè per nos in 5. p. per tot.*
- Excusationum Iudicum casum quamplura contingentes.* nu. 54. p. 4. & in 5. p. per tot.
- Excussionis exceptio, a quo, & quando proponenda, inf. fideiusor simplex.*
- Executores publici tenentur in actu exequendi licentiam ostendere.* nu. 225. p. 1.
- Executione concessa, an etiam cognitio intelligatur concessa.* 110. nu. 228. p. 1.
- Executores quando possunt in exequendo amouere quacumq; obstacula.* nu. 33. p. 2.
- Executores iustitiæ quid seruare debent in pertinentibus ad eorum officium.* nu. 44. p. 2.
- Executores testamentarij ad quo teneantur.* par. 4. lit. A. car. 164.
- Executores, beruarij, & similes non sunt capaces iniuriarum actiue, nec passiue.* nu. 47. p. 2.
- Executoriibus publicis, non est in actu executionis resistendum, fallit.* nu. 51. & 53. p. 2.
- Executores an possint uti suspecti recusari.* numero 323. p. 3.
- Executor merus nudi facti, nihil cognoscere potest.* nu. 52. p. 2. & nu. 264. p. 4.
- Executio sententiæ maius damnum affert, quam captura, vel tortura, aut sententia ipsa.* nu. 6. p. 4.
- Executio nunquid spectet ad iudicem ordinarium qui sententiam tulit.* nu. 252. p. 4. quia de executione sententiæ arbitrorum causa suspicionis inf. in verb. suspecti omnes. nu. 43.
- Executio sententiæ capitalis quibus ex causis differri possit.* 308. nu. 309. & nu. 313. par. 4.
- Executores iustitiæ tenentur ad pœnam si eorum culpa captus fugiat.* nu. 123. p. 2.

I N D E X.

- Executionem sententiæ capitalis differre, an sit arbitrarium iudici.** nu. 309. p. 4.
- executio sententiæ iniuste an sit fienda, & quid remedium quando superior mandat omnino exequi.** nu. 310 p. 4. sup. in verb. cautela qua iudex.
- executio quando fieri, vel non debeat.** nu. 47. versicu. equidem. p. 3. & quando retardari possit vel non. sub no. 302. sub verj. hinc p. 4. & nu. 309. cum seq. & 320 p. 4.
- executio sententiæ capitalis, in quo loco fienda.** num. 317. & seq. p. 4.
- Executores testamentarij quando dicuntur expilatores, & quid facere tenentur.** nu. 142. lit. C. p. 4.
- exempla quibus innocens in tortura dixit esse culpabilem, deinde post executionem repertus fuit nocens, sed tardè post factam executionem.** num. 2. parte 3.
- exemplum quod habet relationem ad originalem, non probat si originale non inuenitur.** nu. 322. & nu. 367. p. 4.
- exempla declarant, sed non decidunt.** num. 398. p. 4.
- exempli mali compositio, quando causam præstare dicatur.** nu. 198. p. 4.
- exempla mala non esse sequenda.** 94. p. 4. l. 1. in princ. ad Maced. & ratione mali exempli pœna grauior est imponenda de duabus pœnis. inf. statuta duo. & tex. in l. omne. §. in actis, de re milit.
- exempli mali auferendi causa, quis ex eo solo puniri potest.** nu. 94. & 95. p. 4. l. 3. ad leg. Cor. de sicar. l. si quis aliquid. §. qui abortionis. & l. hodie, ff. de pœn. & remis. Bal. conf. 262. vol. 2.
- exhibitio tam actorum, quam testium, ac aliarum scripturarum superflua, reijcienda est.** 122. & nu. 123. & 125. p. 5.
- exilij tempore non determinato intelligitur pro annis decem, si dictum sit ad tempus, at si simpliciter, intelligitur perpetuo.** nu. 30. p. 4.
- exilium ad beneplacitum, an tale beneplacitum transeat ad successorem.** numero 31. ea. vid. sup. beneplacitum.
- exilium frangens, qua pœna puniendus.** numero 32. parte 4.
- exulatus, seu bannitus à loco iudicij, intelligitur exulari à patria sua.** nu. 29. ea.
- exilium, vi. sup. in ver. bannitus.**
- eximens captum de manibus familie, qua pœna puniatur.** nu. 83. & seq. p. 2. & quot modis id contingere possit. nu. 97.
- eximens seipsum quomodo puniatur, & quod inditiu faciat, fugiendo.** nu. 84. & 202. p. 2. vbi limita. & p. 3. nu. 89.
- eximens aliquem è manibus familie, qua pœna plectendus.** num. 95. & 99. distingue iniuste captum. nu. 106. 113. 114. 115. 116. & 117. p. 2.
- eximere è carceribus est maius delictum, quam à manibus familie.** nu. 106. cum seq. p. 2. vid. sub num. 431. p. 4.
- eximens debitorem captum ad que teneatur.** num. 116. par. 2.
- eximens captum an teneatur tanquam principalis, aut tanquam auxiliator, quid in instigatore, & fautore.** nu. 103. p. 2. & tenetur ad interesse versus partem. nu. 116. p. 2.
- eximens captum è carcere non excusatur, etiam si iniuste fuerit carceratus.** nu. 116. p. 2. & tenetur cre ditoribus, si pro debito erat carceratus, etiã quòd postea captus fuerit ibid.
- eximens carceratum probare tenetur ignorantiam condemnationis, sed parum prodest.** nu. 118. ea.
- Eximens monialem de monasterio, vel aliam mulierem ibi custoditam, qua pœna tenentur.** p. 2. car. 67. in addit. remissive.
- eximens carceratum, ex quo iudex non admisit appellationem, qua erat admittenda, an incurrat pœnam.** nu. 119. p. 2.
- existens in articulo mortis, quando veritatem præsumatur dicere.** nu. 286. p. 3.
- exorbitantia statuta que sint, & an extensionem patiantur.** vid. inf. statuta exorbitantia, cum versicu. sequen.
- ex officio procedi potest hodie vbique locorum ex generali consuetudine pro quolibet delicto.** num. 50. parte 1.
- exorbitans prouisio quando tollenda sint.** num. 495. parte 4.
- ex officio syndicator assumit informationes de vita, & moribus officialium syndicatorum.** num. 96. 97. & 98. p. 5.
- expensæ sunt taxandæ ex officio considerata qualitate causæ, & temporis prolixitate.** nu. 299. p. 4.
- expilata hereditatis pœna.** nu. 142. lit. A. p. 4.
- expilatores qui sint.** ibi. l. lit. G.
- expedire cito causam syndicatus interest rei publicæ, & quolibet tempore etiam feriato fieri debet.** nu. 129. in si. p. 5.
- extimatio damnorum iuramento liquidari potest præuia prius iudicis taxatione, vi. inf. libellus in actione iniuriarum.**
- expensarum condemnatio etiam ex officio fieri potest.** nu. 299. p. 4. nu. 212. p. 5.
- expensæ circa repetitionem testium, partim ab actoribus, & partim à Reo sunt suoministrandæ.** 4. parte sub nu. 298.
- expensæ in ciuilibus quando debeantur.** nu. 295. p. 4. ver. in ciuilibus.
- expensas qui rescire debet, an pendente appellatione sat sit vt deponat certum, quid cum oblatione soluendi illud plus quòd de iure tenebitur, numero 295. & 296. p. 4. in spolio, & quando post transactionem in rem iudicatè, si quis restituitur, tenetur prius soluere integraliter expensas.** ibi.
- expensarum condemnatio contra accusatorem est multum iudici arbitraria.** p. 5. car. 219. cir. si.
- expensæ, que debentur victori, possunt potiusq; ad annos 30. conditione ex statuto.** 297. p. 4.
- expensæ non debentur nisi petantur.** ibi. num. 299. & quæ sint iustæ causæ, ex quibus victus victori non damnetur in expensis. 299.
- expensæ qua actione, & quo iure petantur, & de earum taxatione.** nu. 298. p. 4.
- expensæ in causis criminalibus de consuetudine non rescipiuntur, nisi statuto caueatur.** n. 302. p. 4. 298. cum seq. in causis crimin. tit. de sent. diffiniti. sub nu. 6. vbi ponit. 29. ampl. & lim. 31.
- Ab expensis intelligitur absolutus in dubio, qui non fuit condemnatus.** sub nu. 294. & 302. p. 4.
- expensis renunciare dicitur, qui desistit, & petit abolitionem, & qui liti renunciat.** sub num. 48. cir. si. parte 5.
- expensarum soluendarum gratia, an sufficiat certum quid deponere.** nu. 296. p. 4.
- expensæ pro iustitia exequenda in damnatos, & illæ quæ in confortatorio sunt, a quo soluendæ.** num. 320. p. 4.
- Quid de expensæ pro erectione furcarum.** num. 321. parte 4.
- Expensæ petitæ si in sententia nihil dictum sit quid iuris.** nu. 299. & 302. p. 4. nu. 198. & 199. p. 5.
- Expen.

I N D E X.

- Expense pro caualcata fienda ex causa iustitiæ, à quibus soluenda. nu. 321. p. 4. & in capiendo malefactorum repetuntur à communi. & an expensis factis in prosequendis bannitis, fiscus præferatur. nu. 321. p. 4.*
- Expensarum condemnatio omnino est fienda quando statutum mandat quod victus victori in expensis condemnatur. nu. 302. p. 4. & de clausula ipso iure. ibid.*
- Expense contumaciales qua. nu. 297. ea & in criminalibus nu. 297. p. 4.*
- Expense litis quando debentur, & de earum condemnatione. nu. 298 & 299 per tot. p. 4. & quam male faciant iudices quando absoluunt, non absolendum ab expensis vers. hinc est. ibid.*
- Expensarum taxatio sub nu. 298. car. 189. colum. 2. circ. med.*
- Expense circa emergentia, vel ob desertionem instantia nu. 297. ea. & quid ob negationem quando probatur contrarium in ciuili causa, & quid si negatur impertinens positio. vid. late *Asin. in sua prac. in §. 19. c. 12. nu. 1.**
- Expensarum quadam singularia. 205. 252. p. 5.*
- Expensarum condemnatio. & taxatio, an à die publicationis processus, vel à contestatione litis. n. 298. p. 4. vi. nu. 309. p. 5.*
- Expressum quando aliquid non est, qualiter pro expresso habeatur. inf. taciti, & expressi; & quando est loco demonstrationis. nu. 422. p. 4.*
- Extensionis, & restrictionis materia difficilis, & intricata. nu. 381. & 387. p. 4.*
- Extensio, & interpretatio à pari procedunt. numero 383. p. 4.*
- Extensio in pœnalibus an fiat, adhuc lis sub iudice pendet. nu. 86. & 384. p. 4.*
- Extensionis materia à quibus tractetur. num. 385. & 386. p. 4.*
- Extensionis verbum nu. 388. ea.*
- Extensio vnde originem traxit, & super quibus fundetur. nu. 389. ea.*
- Extensio ad quid inuenta. nu. 390. ea.*
- Extensio quoruplex. nu. 392. ea.*
- Extensio actiua, & eius exempla. n. 393. ea.*
- Extensio passiva, & eius exempla. nu. 395. & an habeat locum quando fictio locum habet. num. 439. eadem.*
- Extensio ab æquiparatis. nu. 414. p. 4.*
- Extensio passiva quando locum non habeat. numero 397. ead.*
- Extensio reciproca, qua. nu. 407. ea.*
- Extensio contra ius commune in statutis fit non solum ex ratione expressa, sed etiam coniecturata. Dec. in cons. 617. nu. 7.*
- Extensio de loco ad locum. nu. 416. & 417. videlicet statutum puniens insultum ad domum, extenditur ad porticum domus. & num. 418. p. 4. & vid. sup. in verb. Delicta qua in domo, curtili, & c. & in verb. Delictum factum in apotheca, & ibi passim in alijs ver. & per Clar. q. 82. versic. Statutum 10. vbi de delicto facto in domo communi. & firmit. Bald. vbi de co. testatur. in l. 1. C. qui testam. fac. poss.*
- Extensio de persona ad personam. nu. 418. p. 4.*
- Extensio a minoribus ad furiosos. nu. 424. ea.*
- Extensio de persona ad res. nu. 426. p. 4.*
- Extensio de re ad tempus. nu. 428. p. 4.*
- Extensio de tempore ad locum. nu. 429. ea.*
- Extensio de persona ad locum, & ibi exempla. num. 431. ea.*
- Extensio de tempore ad tempus. nu. 432. ea.*
- Extensio de præterito ad præsens. nu. 434. ea.*
- Extensio de præterito ad præteritum. nu. 433.*
- Extensio de casu ad casum. nu. 435. ea.*
- Extensio de casu vero ad casum fictum. nu. 437.*
- Extensio de seruo ad Monachum.*
- De liberio ad vassallum.*
- De privilegio ad privilegiatum.*
- De fisco ad ecclesiam.*
- De milite ad ecclesiam.*
- De pupillo ad rempub.*
- De minoribus ad ecclesiam, vel piam causam. n. 424. parte 4.*
- Extensio in compromisso. nu. 426. p. 4.*
- Extensio in limitatis non habet locum. nu. 422.*
- Extensio à simili. nu. 414. ea.*
- Extensio ab æquiparatis. nu. 414. ea.*
- Extensio de masculis ad fœminas in criminalibus. nu. 548. p. 4.*
- Extensio de statuto ad consuetudinem. numero 471. parte 4.*
- Extensio qua fit in statutis pœnalibus, fit etiam in consuetudine. nu. 473. p. 4. quid circa actus annullationum, dic sic est in pœnalibus prohibita extensio, quod in annullatione actus non est prohibita. vid. Dec. in c. 2. nu. 19. de constitut.*
- Extensio de minori ad maius. nu. 410. ea.*
- Extensio non fit ex puris singularibus. nu. 474.*
- Extensio in exorbitantibus an fiat. nu. 478.*
- Extensio de filio ad generum. nu. 488.*
- Extensio in pœnalibus valde exorbitantibus non fit. nu. 489. 517. & seq.*
- Extensio fienda de casu simili ad alias personas. numero 493.*
- Extensio in correctorijs sub nu. 45. cum seq. & num. 86. & 113. cum seq. p. 4.*
- Extensio in correlatiuis, quid in connexis. nu. 516.*
- Extensio in pœnalibus. nu. 45. cum mult. seq. num. 86. cum seq. & nu. 513. cum seq. p. 4.*
- Extensio in pœnalibus ad maiora delicta remissiuè. nu. 521.*
- Extensio de principali ad subrogatum. numero 522. parte 4.*
- Extensio non fit vbi est eadem ratio. nu. 46. & alibi. parte 4.*
- Extensio non dicitur fieri, quando tacitum à statuto est expressum a iure communi. n. 335. p. 4. Arch. reg. 44. lib. 2.*
- Extensio à seruo ad monachum. num. 425. p. 4. & ad alias personas.*
- Extensio quibus casibus fiat sub nu. 390. item quando aliter statutum redderetur clusorium. nu. p. 4. l. prator. de iudic. §. 1. vbi gl. in Auth. de aequal. dot. & quotiescunq; absurdum sequeretur, nisi extensio fieret l. nam absurdum. Item quando verteretur principaliter fauor publicus siue ex identitate, siue ex maioriute rationis. Bar. & alijs in l. si constante. q. 11. solut. matr.*
- Extensionis reliqua, vi. in verb. statuta, an & quando extensionem recipiant.*
- Extorsio quid sit. nu. 20. & 21. p. 5.*
- Extorquens tenetur crimine concussionis. nu. 22. p. 5.*
- Exulare extra iurisdictionem quomodo iubetur. nu. 127. in fi. p. 4.*

F

Facta etiam prudentissimos homines fallunt. nu. 196. par. 5.

Facta

I N D E X.

- Facta tenent**, & bonum est ab initio praevidere ne te-
neant, quando non expedit. nu. 271. p. 5. nu. 153. &
sub nu. 196. p. 5.
- Factum alterius alijs obesse non debet** nu. 278. p. 5.
- Factum à iudice in ijs, in quibus non habet iurisdic-
tionem, reputatur factum à priuata persona.** vid.
nu. 45. p. 2.
- Factum proprium & alienum quando nocet.** p. 2. sub
num. 275.
- Factum à maiori parte tenet.** nu. 281. p. 5.
- Factum ex pluribus, & diuersis actibus, quando vnū
factum reputatur, & non plura** nu. 154. p. 4.
- Factum de facto si incontinenti corrigatur pro non fa-
cto habetur.** nu. 213. p. 5. vi. sub nu. 45. p. 2.
- Factum de facto contrario imperio reuocandum** nu.
45. par. 2.
- Factum cum moderamine inculpatæ tutelæ quando
dicitur.** nu. 64. p. 2.
- Facere dicitur qui cum possit non prohibet.** vi. n. 177.
p. 3. vi. in verb. Mandans aliquem.
- Fallacia quid sit** sub nu. 80. p. 5.
- Falsarius apud acta declaratus, dicitur perpetuo no-
torius falsarius.** vid. sup. acta rem notoriam. & in
verb. infamis.
- Falsum testem, vel falsam scripturam producere pa-
ria sunt.** sub nu. 355. p. 4.
- Falsi pœna quo ad scripturam, quādo locum habeat.**
nu. 364. p. 4. & quot modis instrumentum seu scri-
ptura sit suspecta de falso. nu. 353. ea. 4. p.
- Falsus inscriptus apud acta habetur perpetuo pro no-
torio falsario, & infami.** p. 5. nu. 124.
- Falsi accusatio est popularis, sup. accusatio falsi.** &
sub nu. 273. p. 5.
- Falsitas quæ non est nocibilis, nec nocere potest, an sit
punitibilis.** vi. nu. 373. p. 4. & in prac. de test.
- Falsi suspicio, inf. in verb. suspicio falsi, & in verb. ad
capturam.**
- Falsitatis materiam, vi. in reper. pract. de test.**
- Falsus acc. sitor contra officialem est capite punien-
dus.** nu. 101. & 274. p. 5.
- Falsi cognitio potest proponi coram quocunq; iudice.**
nu. 52. p. 4. & in pract. de test. p. 3. num. 60. & 70.
vi. omnino Boss. in tit. de fals. sub nu. 107. cum seq.
- Fama inditium.** nu. 79. p. 3. & inf. per discursum. &
in reper. prac. de test. & quæ requirantur vt fama
dicatur formiter probata. vid. ibid. in fi.
- Fama aliquādo facit credere id verum esse, quod for-
te non est verum.** nu. 80. p. 3. & fama est difficilis
probationis. Menoch. de arb. iud. cas. 89.
- Fama restitutio. inf. restitutio fame.** & vi. Cacheria.
decif. 101. nu. 2.
- Famosi latrones qua pœna puniantur** num. 57. p. 4.
- Famulus ab ipso potestate bannitus ante syndicatam,
vel licentiatus suspicionem contra potestatem pa-
rit.** nu. 77. p. 5.
- Famulus an possit furari tantum quantum sibi debet-
ur.** sup. creditor. & in 4. par. sub numero 40. in fi.
vbi add.
- Famulus arguit dominum de calumnia, quando no-
mine domini, sed sub sua subscriptione fert quere-
las syndicatori.** ibid. num. 257. p. 5. vi. p. 3. sub nu-
mero 177.
- Famuli Prætoris quando pro eo in syndicatu valeant
testificari, quid è contra.** numero 229. par. 5. in glo.
testes interessati, li. 1. & in verb. barattaria.
- Famuli potestatis non debent vexare rusticos in ex-
pensis pro caualcatis.** nu. 69. p. 2. & 321. p. 4.
- Famuli episcoporum gaudent privilegio fori, sed fa-
muli clericorum manent sub laicali iurisdictione.**
nu. 258. & 259. p. 4. sup. Episcopus, & per Boss. de
for. comp. nu. 127. & Capic. decif. 12.
- Fatuus quis se fingere potest, sed quomodo sanatur fa-
tuitas facti.** vi. nu. 217. p. 3.
- Favor publicus qualiter considerandus.** numero 507.
parte 4.
- Febricitantes febre quartana, an possint torqueri.** nu.
127. p. 3. inf. infirmi.
- Feria qua de causa introducta.** nu. 23. p. 2.
- Fera bestia quando, & qualiter possint luere pœnas.**
nu. 176. p. 2. vi. Put. de synd. in ver. iudex. c. 1. nu.
20. vbi de larat.
- Fendum an seculare, vel ecclesiasticum si à clerico
possideatur, attenditur inuestitura a quo & quo-
modo concessa, & habita fuit.** par. 1. sub numero
95. & 99.
- Fœmina à quibus negotijs sint exclusa.** num. 449. &
451. p. 4.
- Fœmine an sint ligatæ statutis.** nu. 448. & seq.
- Quid in receptatione bannitorum.** numero 458.
parte 4.
- Fideiubere pro pœna corporali an possit.** numero 189.
parte 2.
- Fideiussio de presentando in solidum, differt à promif-
sione de soluendo pœnam, & de effectu.** num. 232.
parte 2.
- Fideiussio an morte principalis expiret.** numero 243.
parte 2.
- Fideiussio præstanda de stando, & parèdo syndicatui.**
nu. 95. p. 5. & si fideiussor promittat post terminū
datum ad querelandum, & eo pendente, si termi-
nus prorogetur, fideiussor non tenetur pro quere-
lis, quæ contra Prætozem tempore prorogationis
dantur. ibid. inf. terminus ad querelandum.
- Fideiussio de presentando toties quoties.** sup. in versi-
cautio.
- Fideiussor de iudicatum soluendo, dicitur fideiussor
in litem, & quando tenetur ad augmentum, &
quando talis fideiussio expirat.** nu. 184. p. 2. num-
95. par. 5.
- Fideiussor absoluto principali, an vtiq; liberatus sit.**
num. 186. p. 2. quid si detur appellatio aut reuissio.
- Fideiussor de soluendo pœnam toties quoties, an sem-
per, & in infinitum teneatur.** nu. 187. & nu. 242.
p. 2. & n. 201. p. 5. in ver. & quoniam.
- Fideiussor de iudicio sisti, non tenetur amplius si prin-
cipalis mutauit statum personæ.** vid. inf. mutatio
status nu. 200. p. 2.
- Fideiussor de iudicio sisti coram vno iudice, an tran-
seat ad successorem, du si fideiussio est facta taxa-
tiue non, vel si est facta delegato soli, secus si ordi-
nario, die secundum Mas. sil. in rubric. de fideiuss.
num. 133.**
- Fideiussor vltra tempus prorogatum, vel de ijs quæ
contra principalem fiunt tempore prorogato, non
teneatur.** nu. 204. p. 2. 137. & 202. p. 5.
- Fideiussor qui promisit presentare plures in solidum
sub certa pœna, an teneatur ad totam pœnam, si
non presentauit omnes, sed partem illorum.** num.
233. ea.
- Fideiussor qui plures in solidum presentare promisit,
an si est interpellatus ad presentandum tantum
vnum ex eis, censeatur liberatus etiam quo ad
alios.** nu. 227. cum seq. 235. ea.
- Fideiussor antequam conueniatur condemnato prin-
cipali corporaliter, an teneatur.** numero 235.
eadem.
- Fideiussor de iudicatum soluendo, an teneatur ad
augmentum pœnæ propter negationem delicti, vel
propter contumaciam, vi. Statuti.** nu. 236. ea.
- Fideiussor de iudicio sisti an Consiliarius esse possit,**
Bb quid

I N D E X.

- quid de Aduocato, aut Procuratore. nu. 237. ea.
- fideiussor carcerati de fuga non faciendâ, si fugit, an possit eum defendere. nu. 239. ea.
- fideiussor qui promisit Titium non discessurum à Pretorio, si discessit, & ante condemnationem reuertatur, an liberetur à pœna promissa. num. 240. ea. vi. in ver. mora.
- fideiussor liberatur in casu, de quo supra in verb. Carceratus fugit.
- fideiussor pro principali condemnatus, ex quo illum non presentauit ante condemnationem fiendam contra suum principalem, si adhuc illum presentat ante dictam principalem condemnationem, an condemnatio circumscripta maneat. num. 241.
- fideiussor. qui promisit soluere pœnam toties quoties, per quot vices intelligatur obligatus. num. 242. & 187. ea. sup. fideiussor de soluendo pœnam. vi. in 5. par. ante nu. 222.
- fideiussori relaxatus an pro nouo delicto reuocari possit ad carceres. sub dicta fideiussione. nu. 199. p. 5.
- fideiussionis materia latè explicata in p. 2. per tot. maxime, sub nu. 266. vbi de reis, de fratribus, de socijs de negotiatoribus, de heredibus, de patre, & filijs, de nautis, & huiusmodi ad saturitatem in actu practico 18. casus traduntur.
- fideiussor quando agere possit antequam principalis sit condemnatus. Bald. in l. si pro ea. nu. 4. cum seq. C. manda.
- fideiussore mortuo an obligatio transeat ad hæredes. nu. 244. p. 2.
- fideiussor pro omni damno, an teneatur etiam ad pœnam, etiam arbitrariam, vi. in 2. p. sub num. 215. vbi addit.
- fideiussor idoneus qui. 193. num. 195. p. 2.
- fideiussor non idoneus, cuius periculo accipitur, sub num. 197. p. 2. qualiter huic recipienti succurrendum sit.
- fideiussor non diuus potest esse idoneus respectu principalis diuitis. nu. 195. p. 2.
- fideiussor qui esse possit, & qui non. ibid.
- fideiussio an lata sententia expirat. num. 186. p. 2. & nu. 95. p. 5.
- fideiussoris quando intolligantur liberati, & quando non, & quando vnus soluit contra quos regressum habet, & multa alia quotidiana explicantur per 18. Casus. in p. 2. sub nu. 266. vbi ad saturitatem.
- fideiussor non liberatur per dationem secundi. num. 197. ead.
- fideiussor quando liberatus remaneat. n. 198. ea.
- fideiussor pro vna causa an sit liberatus, quando principalis est captus pro alia, & fugiat. nu. 198. ea. 2.
- fideiussor principali carcerato, quid facere debeat, vt liberetur. nu. 198. ea.
- fideiussio est stricti iuris. nu. 199. p. 2.
- fideiussor quando, & ob quod impedimentum excusetur. nu. 200. ea.
- fideiussor presentando principalem an sit liberatus. nu. 201. ea. vi. pulchram q. de delinquente pro vulnere sub fideiussore relaxato: si relaxatus committat homicidium ob quod sit bannitus, an fideiussores requisiti presentare teneantur. per Gand. de mal. f. rub. de aliqui. q. var. in mal. f. nu. 19.
- fideiussor qui esse non possit. nu. 195. p. 2.
- fideiussor qui presentauit principalem, qui ob scuitiam officialium fugiat, an sit liberatus. nu. 202. ea.
- fideiussor an remaneat liberatus, si principalis ob aliam causam sit bannitus. nu. 203. ea. vi. Marf. in rub. de fideiuss. nu. 110. prop. fin.
- fideiussor qui de presenti non est soluendo, presumitur quod tempore, quo fuit acceptus non erat soluendo, nec erit in futurum regulariter. n. 197. p. 2.
- fideiussor an per prorogationem termini liberetur. n. 204. ea. vi. l. 1. in l. 1. nu. 19. & 20. C. de iudic. vbi tenet quod non.
- fideiussor an sit liberatus bonis sui principalis publicatis, seu confiscatis. nu. 206. ea.
- fideiussor indemnitate qui, an primo fideiussore conuenito, isle indemnitate teneatur in se iudicium, et defensionem suscipere. nu. 208. p. 2. quid si indemnitas promittitur pro facto iniustus, syndico, militi, iudici, & alijs. vi. nu. 209. ibid.
- fideiussor semel approbatus, alius non debet dari. nu. 197. par. 2.
- fideiussor datus pro liberando sequestrato, si sequestratu nullum vtiq. fideiussor non tenebatur. num. 197. lit. B. p. 2. & ibi datur cautela qua fideiussores tenebuntur non obstante nullitate sequestrati.
- fideiussor simplex differt à fideiussore indemnitate. nu. 210. ea.
- fideiussor simplex excussionis exceptionem quando opponere possit, ac debeat, quid in fideiussore indemnitate. nu. 211. & 219. ea.
- fideiussor an incurrat pœnam, si principalis in termino non se constituerit, & an mora purgari possit. nu. 217. ea.
- fideiussor an ultra sortem teneatur ad vsuras. num. 208. p. 2.
- fideiussor in causa criminali, non habet beneficium excusationis. nu. 219. ea.
- fideiussorem minus idoneum accipiens ad quid teneatur, & an possit se excusare. nu. 197. p. 2.
- fideiussor primus an liberetur per dationem secundi. nu. 197. lit. D. p. 2.
- fideiussorum, ac fideiussionum diuersæ species, ac obligationes. nu. 220. ea.
- fideiussore relaxatus an possit ad carceres reuocari, non superuenientibus nouis inditijs. num. 199. p. 5.
- fideiussor indemnitate an teneatur ad sortem, & interesse. nu. 209. p. 4.
- fideiussores plures doti pro vno reo, qualiter inter eos obligati censeantur, & quomodo liberati. n. 224. 226. & 227. ea.
- fideiussores plures pro pluribus, quid iuris inter eos, tam quo ad solutionem, quam quo ad liberationem. nu. 228. par. 2. & in 5. p. sub num. 221. versic. & in materia.
- fideiussores plures in concursu admittuntur, & qui est negligens sibi imputet. p. 2. n. 265.
- fideiussor vnus ex pluribus interpellatus, an possit excipere, vt ceteri quoque fideiussores interpellentur. nu. 230. ea.
- fideiussores an esse possint adinuicem ipsi delinquentes, et quid iuris circa huiusmodi fideiussiones. n. 231. ea.
- fideiussor an remaneat liberatus si captura sit nulla. sub nu. 197. p. 2.
- fideiussor pro qualibet pœna sequenda non adiecta quantitate, pro qua intelligatur datus. n. 234. p. 2.
- fideiussionum recipiendarum praxis. nu. 190. p. 2.
- fideiussio die feriata an dari possit. nu. 191. p. 2.
- fideiussore nolentes, & protestantes, an debeant audiiri. nu. 250. & 251. p. 2.
- fides publica nequaquam violanda est. nu. 318. p. 2.
- fidem frangere quando liceat. n. 316. p. 2. & vbi malitia cum malitia repellitur, cavillatio cum cavillationibus, non tamen cum falsis probationibus, vid. sup. in verb. dolus cum dolo, & in ver. compensatio. & inf. in ver. replicatio. et in ver. reconuenctio.
- fides etiam hostibus seruanda. nu. 149. p. 3.
- Filius pro delicto patris non debet perdere alimenta. nu. 294. & 295. p. 2.

I N D E X.

- Filius correus cum patre, an per solam patris confessionem sit puniendus, sup. Confessionis patris.**
- Filius effectus clericus, vel dignitatem patriciatu adeptus, exit à patria potestate, inf. Mutatio status, ubi inferitur ad multa.**
- Filius viuente patre, non potest alienare bona aduentitia sub nu. 119. p. 5. ver. modo.**
- Finis, aut principium, an attendatur. inf. in versic. de delictis.**
- Fiscus negans alimenta carcerato inopi, dicitur homicida. nu. 291. p. 2.**
- Fiscus, & Respublica equiparantur. numero 298. parte 2.**
- Fisci officium diuersimodè exercetur, in statu Mediolani fiscus aequè in processu tam informatiuo, quàm defensiuo interuenit, & pariter post iudicis subscriptionem se subscribit in omnibus sententijs, tam interlocutorijs, quam definitiuis. n. 64. p. 3. ideoque remota collusione, non potest iudex syndicari in cõmentibus interesse fisci, nec à fisco, nec ab alio pro eo. inf. in ver. nemo. & inf. fiscus assistens, cum ver sequen.**
- Fiscus Mantua non interuenit in processibus, sed duntaxat in extensione condemnationum, aut absolutionum, & dat eius interrogatoria in processu defensiuo, sed in nullo se subscribit, ideo non potest de sententijs condoleri, nisi sit discrepans a voto D. Capitanei iustitiæ. vid. inf. fiscus assistens. & d. n. 164. parte 3.**
- Fiscus in pænis pecuniarijs non habet hypothecam de iure communi nisi a die condemnationis. num. 215. in fi. p. 2. vi. sub numero 139. p. 4. & numero 227. 228.**
- Fiscus Florentia non solet interuenire in processibus, sed duntaxat reclamandi ius habet post sententias. vi. nu. 286. p. 4.**
- Fiscus habet intentionem fundatam in fuga Rei. sub nu. 120. in fi. p. 2.**
- Fisco per quas personas acquiritur. sub nu. 47. p. 3.**
- Fiscus in penit tractat de puero captando. n. 164. p. 3.**
- Fiscus tenetur probare, quod duæ pæna locū habeant, & qualitates à statuto requisitas. nu. 106. p. 4.**
- Fiscus habet intentionem fundatam in statuto, in sententia, & in banno. nu. 45. p. 3. item in confessione. nu. 228. p. 4.**
- Fiscus dicitur calamitas subditorum. nu. 164. p. 3.**
- Fiscus nec dat, nec recipit expensas. nu. 281. in fi. p. 3. & nu. 321. ea p. 4.**
- Fiscus debet probare, qua de causa reus sit utraque pæna condemnandus. nu. 106. p. 4.**
- Fiscus os sacci appellatur. nu. 279. p. 4.**
- Fiscus succedit loco accusatoris. nu. 146. ca.**
- Fiscalis an habeat iurisdictionem. num. 328. & 341. parte 4.**
- Fiscalis Florentia, & eius locum tenens, qua auctoritate fungantur. nu. 341. p. 4.**
- Fiscus tuetur sententiam pro Camera, bannum, & cõfessionem, vt sup. fiscus habet intentionem, & tuetur statutorum & aliarum legum dispositiones, & auditur aduersus condemnationes, minus sufficientes factas. nu. 286. p. 4.**
- Fiscus contra sententiam in penalibus an restituitur. in 4. p. nu. 302. lit. E.**
- Fiscus assistens sententiæ, & cum eius voto concurrens non potest nec ipse, nec alius pro eo conqueri, idem si tacet. nu. 209. p. 5. & nu. 51. p. 1.**
- Fiscus quando tractat de lucro, & priuatus, de pæna, & damno vitando, fit interpretatio contra fiscum, & semper presumitur pro parte, pro qua pæna euitatur. nu. 106. p. 4. gl. in l. non pu. ff. de iur. fis. et ibi**
- Barto. & Fel. in cap. pastoralis, numero 11. ext. de rescrip.**
- Fiscus si est præsens syndicatui, nullus pro eo comparere potest, si non est vocatus, nec extra syndicatuum. nu. 29. p. 5.**
- Fiscus, vid. in pract. de test.**
- Fisci iura, & priuilegia, vi. Boss. eod. tit. & Pereg. in suo trac. de priu. fisci, & inf. in ver. priuilegia.**
- Flagitium quid. in lit. B. 1. par. & in add.**
- Forensis minor an tenetur pæna statuti ordinaria. nu. 464. p. 4.**
- Forenses quàm disparis sint conditionis ubique pulchre. nu. 264. p. 3.**
- Forenses an ligentur statutis, inf. in verb. statuta ligant forenses. 459. & nu. 465. 467. p. 4.**
- Forensis in forenses delinquens, quali pæna puniatur. nu. 128. p. 4.**
- Forensis ob delationem armorum prohibitorum, quàm do, & qualiter puniri possit, quid in pertranseundo. n. 128. p. 4. proclamata autem Principum sunt latè interpretanda in materia armorum, quorum delatio offensibilium de iure communi est de genere prohibitorum, & differt vsus armorum à delatione, vid. sup. Armorum appellatione, vi. in verb. statuta ligant forenses.**
- Forensis delinquens in subditum extra iurisdictione. nu. 135. p. 4.**
- Fieri priuilegia equitum & clericorum. sub num. 90. cum seq. p. 1.**
- Forenses quando excusandi, & quando non. nu. 461. & seq. p. 4.**
- Forensibus quando competat remedium restitutionis in integritatem. nu. 462. in fi. p. 4.**
- Forensis an querelare possit iudicem in syndicatu, etiam post tempus datum ad querelandum. num. 221. par. 5.**
- Forma libelli praecentorijs nouissime reperi in materia syndicatus. nu. 151. p. 5.**
- Forma procedendi in causa recusationis iudicis. num. 312. vsque ad nu. 344. p. 3.**
- Forma sententia contra bannitos in contumaciam. nu. 167. p. 4.**
- Forma syndicatus in statu Mediolan. numero 161. parte 5.**
- Forum, vi. in verb. iudex, & in verb. delinquens si forum adde Maria. in rubr. de for. compet. ubi 119. cas. adducit, per quos quis forum sortitur. vide in 4. p. n. 125. cum mult. seq. ubi 20. casus positi sunt.**
- Franchigiæ domorum Magnatum, cur concessæ, & an sint in viridi obseruantia. nu. 31. p. 2. quid de Palatij Cardinalium. nu. 32. ea.**
- Fraude rem, & personam propriam recuperare quando liceat. nu. 94. p. 2.**
- Fraus quid sit, & multa de hac materia. nu. 80. cum sequen. p. 5. Et in materia fraudis vide Bald. quem allegauimus cum sua doctrina, & theorica, in l. non dubium, numero 18. versic. iuxta hoc quero, ubi octo modis fraudem fieri dixit, cuius exempla hic tantum ponam, quæ ad innumerabiles casus deseruere poterunt. Primò, fit fraus de re ad rem, puta de pecunia ad frumentum, & de frumento ad farinam; secundo, de persona ad personam, vt si quis prohibetur, & faciat per interpositam personam; tertio, de contractu ad contractum, vt qui prohibitus est vendere fingit donare, & qui prohibetur pignorare, emit, & relocat eidem; quarto de modo ad modum, vt quando mulier non potest fideiubere, vel filius, fingit se principalem, vel è contra, nec color aliquis patrocinatur fraudi; quinto, de nomine ad nomen, vt**

I N D E X.

- qui non potest esse assessor, facit se vocari consiliarium; sextò, sit fraus de tempore ad tempus, vt de eo qui tenebatur frumentum vendere aliquo tempore, & differebat ad aliud tempus vt cariori pretio, venderet, vel quando assessor permittit labi instantiam; septimò, de quantitate ad quantitatem, vt qui non potest vendere salmam vini cadorum duorum, nec etiam fialis vendere potest.
- Fraudatores** acrius puniuntur, quam fures, numero 83. par. 5.
- Fraus** nemini prodest. sub nu. 80. p. 5.
- Fraus cum fraude compensatur.** sup. in versicu. Dolus cum dolo.
- Fraudulentia** nonnulli casus enumerantur. num. 83. p. 5. vi. in alio reper.
- Frontis** physionomia, Pet. Tarantaf. in comp. Thecol.
- Fructus** inuiditionales qui, & quando ledunt. sub numero 234 p. 4 & nu. 622. p. 6.
- Frustra** prouidetur vbi non expedit. nu. 126. p. 5.
- Fugiensa** iniustitia, ob delictum per quod pœna mortis imponitur captus, non punitur pro fuga. num. 86. parte 2.
- Fuga** suorum viro bonæ fidei non debet nocere. num. 76. par. 5.
- Fugæ** casus fortuitus non ascribitur culpæ Prætoris. nu. 76. p. 5.
- Fugiens** ad Ecclesiam, quando est tutus. numero 315. parte 2.
- Fugiens** e carcere, & sponte rediens inditium contra se ob fugam, eneruat. nu. 84. p. 2.
- Fuga** nobilis vitius punitur. num. 92. p. 2.
- Fugere** an dicatur qui latitat. num. 205. p. 2. & vid. Strq. trac. de decoctor. p. 2. vlt. 1. nu. 6. vbi ait quod fuga est quedam latitatio.
- Fugiens** in domum Magnatum an sit securus. num. 31. par. 2.
- Fugiens** è carcere quomodo puniendus, & an habeatur pro confesso, & conuictò. nu. 88. 91. & 92. p. 2. limita num. 93.
- Fugiens** à triremibus qua pœna punitur. nu. 89. in si. parte 3.
- Fugientium** è carcibus pœna, an sit arbitria. nu. 92. p. 2. quid si iniuste fuerat detentus. & vi. num. 85. parte 2.
- Fugiens** è carcere quando peccet. nu. 102. p. 2.
- Fuga** aggrauatur per fracturam. nu. 115. p. 2.
- Fuga** quale inditium faciat. num. 89. p. 3. inf. reus fugiens, qui de fugiente à triremibus ibid. in si.
- Fuga** an de se sit maleficium, vbi sup. & die quod nò, nisi comminata sit pœna ne fugias, vel respectu rei alienæ cum qua fugis, aut in seruis. nu. 89. p. 3.
- Fuga** officialis à syndicatu, quando eidem culpæ ascribatur, & potest contra eum iurari in litem. p. 5. nu. 71. & quando excusetur, etiam vid. n. 107. & 152. ea p. 5. inf. index fugiens, & qualiter contra eum procedatur. nu. 7. p. 5.
- Fumum** quid sit vendere. in 5. p. nu. 69.
- Funs** est regina tormentorum. nu. 57. p. 3.
- Fur** ab ecclesia fugiens cum rebus sacris, si extra ecclesiam capiatur a laicis a quo iudicandus. par. 1. sub nu. 75. vbi de Nuntio & Archiepiscopo.
- Fur** an possit conueniri ab illò, qui rem furat am sciēter ab eo emit. sup. Emens scienter, quid probandū agenti contra suam & rem furtiuam Cauat. dec. 111. nu. 135. p. 4. nu. 16. p. 5.
- Furtorum** pœna inf. pœna per discursum.
- Fures** minus puniendi, quam fraudatores dolosi. nu. 83. p. 5.
- Furcas** erigere publicè interest, & est iurisdictionis meri imperij. nu. 322. p. 4.
- Furcas** erigi faciens, qui non habet merum imperiū, debet grauius puniri. nu. 323. ea.
- Fur** vbique conuenitur. num. 135. p. 4. an vbique capi possit. nu. 337. ea.

G

- Gabella**, sup. in verb. Dolus cum dolo.
- Gabella**, Diritura, Dadia, aut taxa, in iudicio soluenda, vel pro libello, vel pro contractu si non fuerit soluta quid iuris. p. 4. lit. O.
- Geminatio** magis enixam voluntatem demonstrat. nu. 131. p. 1. & nu. 275. p. 5.
- Genarum** proprietates, apud Petr. Tarantaf. in compen. Theolog.
- Gladij** potestas est de reseruatis Principi. nu. 152. p. 1. vi. quid in hoc propos. scriptum est in Syntagm. iuris. lib. 6. c. 8. sub nu. 11. 12. 13. & seq. p. 1.
- Gladij** potestas quid sit. nu. eod.
- Gladus** quot modis accipiatur. num. 142. & ea. vid. Men. de recup. poss. rem. 9. n. 354. et vi. n. 158. p. 3.
- Gladus** sanguinolentus quod inditium faciat. num. 105. par. 3.
- Gradus** torturæ quot sint. nu. 56. p. 3. Ant. Scap. tra. iur. non script. libro 5. capit. 110. habens etiam in prac. de test. nu. 163. p. 5.
- Gratiam** petens an videatur fatere delictum. sub nu. 95. in addit. p. 3.
- Gratia** fit duplici modo, verum dicendo habbia gratia, vel habbia gratia libera, & de importantia vtriusq; vi. sub nu. 228. ver. hinc. p. 4.
- Gratia** criminum. nu. 54. & seq. p. 1.
- Gratia** quando ius tertij afficiet. ibid.
- Gratia** sine preiudicio tertij in dubio intelligitur facta. ibidem.
- Gratia** verbum, vel indulgeo idem important. ibid. in Annot. & ibi de verbis libere vel plene.
- Gratia** quando ad personam tantum, & quando ad bona se extendit. ibid.
- Gratia** immatura fructus acerbos parit. nu. 239. p. 4. sup. in verb. compositio. & vi. in alio reper.
- Gratia** vt valeat, quid supplicari oportet ibidem & per Boss. tit. de remed. ex sol. clem. princ. Peregr. de iur. fisc. lib. 5. tit. 11.
- Gratiam** facere delinquenti non decet ante condemnationē. n. 237. p. 4. vi. in ver. Compositio. & Baiar. ad Clar. q. 49. n. 68. & de pluribus casib. in contingencia facti vi. eundem copi. sissimè q. 59. vbi circa hanc materiam multum practicabiliter loquitur.
- Gratiam** facere ad principem spectat, & iustitia pertinet ad iudicē iuris nò ignarū. p. 2. n. 315. p. 4. n. 238.
- Gratiam** producens fatetur delictum. nu. 95. in p. 3. vi. inf. pax.
- Gratiatus** de delicto, quando ad rem, ad famam, & honorem restitutus sit. infra in verb. Restitutio. nu. 210. p. 4.

H

- Habit** clericalis, vel an sit laicalis questio, & cognitio spectat ad iudicem laicū. n. 95. p. 1.
- Hebraus** quo ad delicta carnalia, an subiaccat statutis Christianorum.
- Heres** an valeat defendere mortuū indefensum. nu. 145. p. 4. & an possit renouare confessionē defuncti, & an appellare, possit. ibi. vi. in vers. Mors omnia soluit. & in verb. pœna contra Authorem, & in verb. pœna quando principaliter.
- Heres** fideiusoris an possit flagiri personaliter. num. 259. in 5. p. ante nu. 260.
- Hæreditas** expilata an furtū dicatur. n. 142. li. B. p. 4.
- Hæres